

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **37**
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 9 juni 2010

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
TOESPRAAK van de heer Herman Van Rompuy, voorzitter van de Europese Raad, over de onmogelijkheid van een monetaire unie zonder economische/politieke unie	5
REGLING VAN DE WERKZAAMHEDEN	34
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	34
VOORSTEL VAN DECREET van de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Sophie De Wit, de heren Jan Roegiers en Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heer Bart Martens en mevrouw Griet Smaers houdende de invordering van parkeerheffingen door parkeerbedrijven – 573 (2009-2010) – Nr. 1	
Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie	34
ACTUALITEITSDEBAT over de leef- en werkomstandigheden in de jeugdinstituten en het beleid inzake bijzondere jeugdzorg	35
Actualiteitsmoties	53
ACTUELE VRAAG van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over preventieve woonbegeleiding ter voorkoming van uithuiszettingen	53
ACTUELE VRAAG van de heer Jean-Jacques De Gucht tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de besparingen op het internationale luik van het cultuurbeleid	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de discrepantie tussen de verwachtingen van het Cultuurforum 2020 en de bevriezing van de middelen voor cultuur	56
ACTUELE VRAAG van de heer Ivan Sabbe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het zware en dure overheidsapparaat in Vlaanderen en de gevolgen ervan voor de economie	61
ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de staking bij de VRT tegen de besparingen bij de openbare omroep	64
REKENING van het Vlaams Parlement voor het begrotingsjaar 2009 – 11 (2009-2010) – Nr. 1	
Bespreking en stemming	67
VOORSTEL VAN DECREET van de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Sophie De Wit, de heren Jan Roegiers en Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heer Bart Martens en mevrouw Griet Smaers houdende de invordering van parkeerheffingen door parkeerbedrijven – 573 (2009-2010) – Nr. 1	
Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie	68
MOTIE VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken	68

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Filip Watteeuw en mevrouw Elisabeth Meuleman tot besluit van de op 27 mei 2010 door de heer Filip Watteeuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de problematische intrede van jonge afgestudeerden op de arbeidsmarkt en de dalende werkzaamheidsgraad van jongeren

– 567 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

69

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Ivan Sabbe tot besluit van de op 27 mei 2010 door de heer Filip Watteeuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de problematische intrede van jonge afgestudeerden op de arbeidsmarkt en de dalende werkzaamheidsgraad van jongeren

– 564 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

70

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Matthias Diependaele, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen, mevrouw Helga Stevens, de heer Jan Laurys, mevrouw Güler Turan en de heer Robrecht Bothuyne tot besluit van de op 27 mei 2010 door de heer Filip Watteeuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de problematische intrede van jonge afgestudeerden op de arbeidsmarkt en de dalende werkzaamheidsgraad van jongeren

– 568 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

70

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Peter Reekmans en Lode Vereeck, mevrouw Patricia De Waele en de heer Boudewijn Bouckaert tot besluit van het op 9 juni 2010 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de leef- en werkomstandigheden in de jeugdinstituten en het beleid inzake bijzondere jeugdzorg

– 575 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

71

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Marijke Dillen en Gerda Van Steenberge en de heren Felix Strackx en Erik Tack tot besluit van het op 9 juni 2010 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de leef- en werkomstandigheden in de jeugdinstituten en het beleid inzake bijzondere jeugdzorg

– 576 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

71

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

71

BIJLAGEN

Aanwezigheden

74

Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

74

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Frank Creyelman, Liesbeth Homans, Lydia Peeters, Stefaan Sintobin: ambtsverplichtingen;

Robrecht Bothuyne: familieverplichtingen;

Lies Jans, Vera Jans, Sabine Poleyn, Christian Van Eyken, Linda Vissers: gezondheidsredenen.

■

TOESPRAAK van de heer Herman Van Rompuy, voorzitter van de Europese Raad, over de onmogelijkheid van een monetaire unie zonder economische/politieke unie

De voorzitter: Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, geachte leden van de Vlaamse Regering, geachte collega's, beste Herman, het doet mij en de leden van het Vlaams Parlement heel veel plezier dat het Vlaams Parlement vandaag, als eerste in België, de allereerste voorzitter van de Europese Raad mag ontvangen en verwelkomen in zijn plenaire vergadering.

Dat de eerste Europese president een Vlaming is, is voor ons allemaal een extra reden om fier te zijn. Uw benoeming zien we namelijk ook als een beloning voor de rol die zovele Vlamingen van alle gezindheden en ideologieën gespeeld hebben, en nu nog steeds spelen, bij het werk aan de Europese Unie. U kent ze allemaal, het zijn ronkende namen in Vlaanderen en in Europa: Leo Tindemans, Wilfried Martens, Jean-Luc Dehaene, Hendrik Fayat, Karel Van Miert, Willy De Clercq, Guy Verhofstadt, Maurits Coppieters – en dan vergeet ik er nog zeer veel te vermelden.

Wat mij en u allemaal direct bij die rij namen opvalt, is dat deze staatsmannen niet alleen een rol gespeeld hebben of spelen bij de Europese integratie, maar ook in de ontvoogding van Vlaanderen. Velen zijn lid geweest van zowel het Vlaams als het Europees Parlement en hebben ook een belangrijke rol gespeeld in de regionalisering van België, dat onder andere dit Vlaams Parlement heeft voortgebracht. Dat toont aan dat het bouwen aan de Vlaamse en de Europese naties mooi samengaat en dat die twee regionaliseringsprocessen, van groot naar klein en van klein naar groot, geen tegenstrijdigheden inhouden. Integendeel, ze gaan uit van dezelfde bekommernis om een efficiënt en democratisch bestuur ten voordele van alle burgers in Vlaanderen en in Europa.

We zijn er ons in dit parlement heel goed van bewust dat sommige problemen het beste op een Europees en zelfs een mondiaal niveau worden beslist en aangepakt, en tegelijk vinden we dat andere problemen het beste in een zo groot mogelijke vrijheid en autonomie door Vlaanderen en de andere deelstaten geregeld kunnen worden. Dat die twee beslissingsniveaus bestaan en dat ze elk hun eigen rol hebben, wil niet zeggen dat er tussen de twee een strikte scheiding kan worden gemaakt.

Mijnheer de voorzitter, Europa dat zijn immers ook wij, die in onze hoedanigheid van Vlaamse volksvertegenwoordigers een bescheiden, maar zeker geen kleine rol spelen in het

Europese besluitvormingsproces. Het Europese besluitvormingsproces heeft immers twee grote spelers: het Europees Parlement en de Raad. En in die Raad, waarin de nationale vakministers van de lidstaten samenkomen en die sommige bevlogen Europese federalisten beschouwen als de toekomstige tweede kamer, een soort Europese senaat van het federale Europa, zitten ook Vlaamse en Waalse ministers, die daar met veel enthousiasme, namens onze beide democratieën – ik zou bijna zeggen op een confederale manier – een gezamenlijk compromis verdedigen. Dat systeem, dat ondertussen al bijna 20 jaar dienst doet, werkt voor een hele reeks bevoegdheden zoals leefmilieu, onderwijs, cultuur of onderzoek. Door dat systeem kunnen Vlaanderen, Wallonië en Brussel in onderling overleg gezamenlijk naar Europa trekken, en we stellen vast dat het zeer goed functioneert.

Mijnheer de voorzitter, het federale niveau organiseert de volgende dagen verkiezingen en in de loop van de volgende weken en maanden zal het voornamelijk in beslag genomen worden door de regeringsvorming. Zoals het er nu uitziet, zal dat geen eenvoudige oefening zijn. En toch werken in deze tijden van internationale crisis, Vlaanderen, Wallonië, Brussel en Europa altijd verder en zorgen ze voor stabiliteit en continuïteit. Heel concreet: tijdens het Belgische Europese voorzitterschap zullen onze Vlaamse ministers de Europese ministerraden voor Leefmilieu, Visserij, Onderwijs en Jeugd organiseren en voorzitten, en zullen onze Waalse en Brusselse vrienden hetzelfde doen met de Europese ministerraden van Cultuur, Media, Wetenschappelijk Onderzoek en Industrie.

Ik ben ervan overtuigd dat ze dat heel goed gaan doen, maar we moeten goed beseffen dat dat systeem ook een grote verantwoordelijkheid bij ons, de Vlaamse volksvertegenwoordigers, legt. Het zijn immers onze Vlaamse ministers die standpunten innemen en goedkeuren op de Europese ministerraden. Het is dan ook onze opdracht als Vlaamse volksvertegenwoordigers erop toe te zien en te controleren wat onze ministers doen of vergeten te doen op het Europese niveau. Want mijnheer de voorzitter, laat me u één geheim vertellen. Wat onze Vlaamse ministers doen, zowel op Vlaams als op Europees niveau, doen ze niet noodzakelijk beter, indien ze tijdens hun ministeriële opdracht niet grondig gecontroleerd worden door dit parlement.

Ik wil mijn collega's er dan ook aan herinneren dat het opvolgen van de Europese besluitvorming en in het bijzonder de rol die onze ministers op de Europese ministerraden spelen, behoort tot de essentiële taken van het Vlaams Parlement. Het Europa van morgen, dat maken we namelijk ook in ons parlement van vandaag.

Tot slot, mijnheer de voorzitter, zou ik alle Vlaamse politici, maar ook onze burgers, de Vlaamse samenleving in zijn geheel, willen waarschuwen voor al te grote verwachtingen van Europa en zijn instellingen. Burgers en politici van dit land hebben vaak de neiging om onze eigen verantwoordelijkheid te ontlopen door aan Europa taken te willen toevertrouwen die eigenlijk onze eigen verantwoordelijkheid zijn. Wanneer wij er niet in slagen een oplossing te vinden, dan wijzen we maar al te graag naar Europa en zijn instellingen. We belasten Europa zo met een oneigenlijke taak en creëren valse verwachtingen over het Europese niveau. Daarmee bewijzen we noch Europa noch onszelf een dienst.

Laat mij een actueel voorbeeld geven dat duidelijk maakt wat ik hiermee juist bedoel. Bijna iedereen is het erover eens dat Europa ook een sterke sociale dimensie moet hebben. Dat is zo, maar dat mag toch geen excuus zijn voor nationale politici om bijvoorbeeld niet de noodzakelijke maatregelen te nemen waarmee onze pensioenen veilig worden gesteld of waarmee armoede effectief wordt bestreden. Onze burgers moeten beseffen dat pensioenen en armoedebestrijding, of ze nu gereguleerd en betaald worden door Vlaanderen, België of Europa, in alle drie de opties door de werkende burgers, en misschien zeg ik best door de langer werkende burgers, moeten worden opgebracht.

Een correcte toepassing van het subsidiariteitsbeginsel is dus zeker geen uiting van anti-Europese gevoelens of bekrompen nationalisme. Het is een pleidooi voor het opnemen van onze eigen verantwoordelijkheid en het verzorgen van goed bestuur. Het opnemen van onze

verantwoordelijkheid op ons eigen niveau, zowel als politicus als als burger, is onze eerste en belangrijkste plicht en de grootste bijdrage die we kunnen leveren aan een welvarend en democratisch Vlaanderen en Europa voor ons, voor onze kinderen en voor onze kleinkinderen.

Mijnheer de voorzitter, het woord is nu aan u. (*Applaus*)

De heer Herman Van Rompuy: Mijnheer de voorzitter, vriend Jan, waarde collega's, goede vrienden, beste familieleden, het is uitzonderlijk dat men dat kan zeggen. (*Gelach*)

Ik kan u gelukkig toespreken als oud-lid van het Vlaams Parlement, eigenlijk van de Vlaamse Raad. Ik ben lid geworden voor 1 jaar van de Vlaamse Raad tussen juni 1994 en juni 1995. Ik volgde toen eens te meer Wilfried Martens op, die Europees parlamentslid werd. Ik was toen gecoöpteerd senator. Ik werd dan rechtstreeks verkozen senator, maar in juni 1995 waren er federale verkiezingen.

Het is mij een genoegen om hier te zijn, in dit eiland van stabiliteit, zoals de voorzitter daarnet heeft gezegd, tussen België en Europa, allebei verwickeld in heel turbulente crisissen. Ik weet niet of Vlaanderen een brug moet bouwen of een tunnel moet graven naar België of naar Europa. In elk geval is er ergens een tussenschot tussen beide, maar ik laat aan uw wijsheid over voor welke formule u kiest.

Vlaanderen gaat belangrijke verantwoordelijkheden opnemen in het Belgisch voorzitterschap. Er wordt dikwijls gezegd dat het ontbreken van een federale regering een hinder is voor het opnemen van het Belgisch EU-voorzitterschap. Tot op zekere hoogte is dat het geval, althans als de crisis lang zou duren. Maar er is wel veel stabiliteit in voorzitterschappen die van de regionale regeringen komen. Leden van de Vlaamse Regering en van de andere regeringen zijn potentiële voorzitters vanaf 1 juni van belangrijke Europese Raden en zij zijn niet geïnfecteerd door instabiliteit.

Ik mocht vrij een onderwerp kiezen. Ik heb het gekozen in tempore non suspecto. Wie had nu ooit gedacht dat wij in vervroegde federale verkiezingen zouden terechtkomen? Ik niet althans, maar ik was ook weg. Ik had ook nooit vermoed dat Europa in een dergelijke omvangrijke moeilijke periode zou zijn terechtgekomen. Voorzitter, u hebt mij uitgenodigd op een moment dat het voor beiden wat gemakkelijker leek. Nu is het een bijzonder delicaat moment, maar dat maakt het daarom niet minder interessant.

Ik geef enkele beschouwingen over de huidige toestand op het Europese vlak en ik begin met enkele heel algemene bemerkingen over de staat van de Europese Unie.

De Unie is stap voor stap ontstaan en niet in een big bang. Ze is geleidelijk ontstaan. We zijn begonnen met kolen en staal in de jaren 50. Daarop volgde de Douane-unie in 1958. Daarna kwam de Europese binnenmarkt en nu zijn we aanbeland bij een Europese munt, althans voor zestien landen. De Unie is gegroeid vanuit de economie. Men dacht dat dat de gemakkelijkste weg zou zijn om naar elkaar toe te groeien.

De Unie is niet op een geweldige, alomvattende manier ontstaan, maar via een geleidelijke evolutie. Ze is ontstaan en gegroeid vanuit crisissen. De grootste daarvan was de Tweede Wereldoorlog. Europa was ondenkbaar geweest zonder de puinhoop en de graven van miljoenen Europeanen. De Europese eenmaking kwam er als reactie op de oorlog.

Zelfs de euro is ontstaan uit een soort van crisis. Op het ogenblik dat de Duitse eenmaking mogelijk was, heeft men een grote deal gesloten tussen de voorstanders van een eengemaakt Duitsland en de voorstanders van een Duitsland verankerd binnen Europa. Deze grote deal werd onder meer mogelijk gemaakt door de Franse president Mitterrand en de Duitse bondskanselier Kohl. Daarbij werd de euro gecreëerd om de blijvende verankering van Duitsland in Europa mogelijk te maken, in ruil voor de Duitse eenmaking. Ik doe de geschiedenis een klein beetje geweld aan, maar eigenlijk nauwelijks.

Europa is een echte confederatie. 27 onafhankelijke staten hebben beslist om samen iets te doen. Ze leggen dat vast in verdragen. Er zijn menigvuldige verdragen afgesloten – alleen al in de periode dat ik politiek actief ben: het Verdrag van Maastricht, het Verdrag van Nice, het Verdrag van Amsterdam, het Constitutioneel Verdrag, het grondwettelijk verdrag dat niet is doorgegaan, en het Verdrag van Lissabon. In die verdragen legt men vast wat men samen gaat doen.

Europa is beperkt in zijn budget. Amper 1 percent van het Europese bnp gaat naar uitgaven vóór de Unie. In België en veel andere landen bedragen de overheidsuitgaven om en bij de 50 percent van het bnp. In die zin is Europa slechts een voetnoot, maar het is zeer belangrijk geworden inzake wetgeving.

We zijn nu met 27, maar het is daarmee niet afgelopen. De volgende kandidaten staan al klaar. Er zijn de landen van de Westelijke Balkan. Kroatië staat niet ver van het lidmaatschap. Er moeten nog enkele horden worden genomen. Ook kandidaat zijn de Serviërs, de Montenegrijnen en de Albanezen. Deze landen hebben een Europees perspectief. Daarmee is de vrede in Europa verzekerd; daar is het ook om begonnen. Uit die gedachte is Europa ontstaan.

De laatste Europese oorlogen zijn in de Balkan gevoerd: op slechts 1300 kilometer van Brussel werd er 20 jaar geleden nog gevochten. We kennen die vreselijke gebeurtenissen. Als Europa een perspectief van vrede wil bieden, moet het dat ook kunnen bieden aan de landen van de Westelijke Balkan die voldoen aan de criteria die de Unie oplegt.

Europa is een grote zone van politieke stabiliteit, van rechtsstaat, van de ‘rule of law’, van sociale markteconomie, van politieke democratie. Het is een zone van vrede die de wereld ons benijdt. Wij kijken soms smalend naar ons eigen continent, maar de rest van de wereld kijkt naar ons op. Men houdt misschien politiek niet genoeg rekening met ons, dat is een andere zaak. Maar we worden wel beschouwd als een soort rolmodel waarin het sociale, politieke, economische, ecologische aspect zo goed mogelijk samengaan.

Velen nemen onze European way of life als voorbeeld. Wel moeten we ervoor zorgen dat onze economische infrastructuur volstaat om dat prachtige gebouw in stand te kunnen houden. Ik ga daar straks nog op in.

De Unie is een verzameling van vijfhonderd miljoen mensen. 20 percent van het bbp van de wereld komt uit de Unie. Wij zijn met 27: het machtigste economische blok – en niet enkel het machtigste handelsblok – van de wereld, met de grootste binnenmarkt op het vlak van koopkracht. Er zijn dus veel redenen om tevreden te zijn over wat we tot stand hebben gebracht en over wat we zijn. Maar er zijn ook veel redenen om voort te werken aan dat project. Ik zal dat even in een tweede deel bespreken.

Ik heb mijn onderwerp vrij mogen kiezen, en ga daarom hier in het bijzonder in op de economische en de monetaire unie. We zijn met zestien, binnenkort met zeventien landen. Wij zijn geen monetaire unie, maar een monetaire eenheid. Er is maar één munt. Maar om een stabiele monetaire eenheid te zijn, moet men aan voorwaarden voldoen. Wie daar wetenschappelijke belangstelling voor heeft, verwijs ik naar een uitstekende doctoraalscriptie die 20 jaar geleden is geschreven door de heer Eric Van Rompuy. Daarin bestudeerde hij de voorwaarden waaronder Groot-Brittannië lid van de economische en monetaire unie kon worden. Een uitgebreid theoretisch gedeelte wijdde hij aan de ‘optimal currency area’: aan de voorwaarden om een echte economische en monetaire unie te realiseren. Ik stel het hier voor alsof dat nog fris in mijn geheugen zit, maar dat is overdreven.

Wij moeten een vrij verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen hebben: dat is een basisvoorwaarde. Die binnenmarkt is nog niet volledig of perfect, maar ze is al heel goed opgeschoten. Een tweede voorwaarde is de convergentie van de economische ontwikkeling en het economische beleid. Er moet ook solidariteit in de EU zijn om de meer achtergebleven streken die het moeilijker hebben, middelen te geven om het welvaartsniveau van de anderen

te kunnen bereiken. Er is geen economische unie mogelijk zonder die convergentie van beleid en economische ontwikkeling, en zonder die solidariteit.

De euro symboliseert de monetaire eenheid. De grote uitdaging – eigenlijk: de grote gok – was te beginnen met een monetaire eenheid die de aanleiding of de ‘trigger’ moet zijn om te evolueren naar meer economische unie en naar een grotere unie wat het beleid betreft. Noem het een politieke unie, maar dat is voor sommigen een provocatieve term. Het begin was een uitdaging, want die gelijklopendheid of convergentie was er nog niet. Maar zodra we met de eurozone waren vertrokken, moesten we in de Unie verder gaan. Dat is niet helemaal gebeurd. Waarom? Omdat de euro een gigantisch succes werd. Gedurende 10 jaar kenden we monetaire stabiliteit en geen of nauwelijks renteversillen tussen de landen van de Unie.

Die toestand heeft een beetje het effect van een slaappil gehad. De onderhuids aanwezige problemen – de verschillen in economische ontwikkeling en beleid – kwamen dankzij het goed gevoel over de goed werkende euro niet aan de oppervlakte. Gelukkig hadden we tijdens de grote financiële crisis de euro. Want zonder de euro durf ik niet te zeggen waar we zouden zijn terechtgekomen. Misschien zouden we wel, zoals in de jaren 30, in competitieve devaluaties zijn beland waarin iedereen de anderen de duivel aandeed. Angelsaksers hebben het dan over de ‘beggar my neighbour policy’, waarbij men de hete aardappel naar elkaar doorschuift.

De financiële crisis hebben we gemakkelijk kunnen overwinnen door het ingrijpen van regeringen, maar ook door de zone van monetaire stabiliteit die we hebben gekend. Onderhuids groeiden echter de problemen omdat sommige landen onbezorgd economisch konden groeien. Als we kijken naar de economische groei van 1998 tot vandaag, dan zijn de landen die het sterkst zijn gegroeid, de landen die vandaag de grootste problemen hebben, omdat ze dat konden doen ten koste van wat men noemt de betalingsbalans, de lopende rekening van de betalingsbalans. Met andere woorden, het was een economische groei die steunde op geleend geld.

Men kan goed zien dat sommige landen gedurende bijna 10 jaar tekorten hadden op hun betalingsbalans, en daar is niet tegen opgetreden. Men noemt dat bubble economies, maar in de ene economie was dat anders dan in de andere. De grootste groeiers hadden dikwijls ook de grootste onderliggende problemen op hun betalingsbalans.

Er ontstonden grote problemen van competitiviteit, grote verschillen in concurrentievaardigheid tussen de landen. Die verschillen werden opnieuw toegedekt door de euro. In sommige landen is dat helemaal uit de hand gelopen en is men overgegaan tot statistische fraude om de problemen letterlijk toe te dekken. In de eurozone is men wat bedwelmde geraakt door het succes. De financiële crisis, zeker de nasleep ervan, niet de crisis zelf, heeft ervoor gezorgd dat de zwakke economieën, of de zwakke punten in die economieën, heel sterk naar boven kwamen.

Waarom is men niet op tijd opgetreden? De euro is een succesverhaal en men heeft op bepaalde ogenblikken wel de kans gekregen om echt aan bestuur te doen in de eurozone, maar men is daarvoor teruggedeinsd. In 2005 is er een versoepeling gekomen van het begrotingstoezicht, van het stabiliteits- en groeipact. Nu werken we aan een verstrenging; 5 jaar geleden was men toe aan een versoepeling, niet onder impuls van Europese instellingen, maar van grote lidstaten die vonden dat al die sancties en strenger toezicht op hen niet van toepassing waren.

Op het vlak van competitiviteit heeft men zelfs verzuimd dat van heel nabij op te volgen. De nasleep van de financiële crisis, en wat men noemt de markten, hebben die structurele problemen blootgelegd. Die staan nu voor ons open en bloot te kijken en vereisen een heel strenge en heel directe aanpak.

Wat hebben we gedaan de laatste maanden? ‘We’ betekent hier meer dan de pluralis majestatis, want er zijn vele actoren op het veld. Sommigen zeggen dat we te laat hebben

gehandeld. Ik zal eerst zeggen wat men heeft gedaan, en dan ingaan op de vragen of men te lang heeft gewacht en of men niet daadkrachtig genoeg is geweest.

Men heeft aan de Griekse regering, die een belangrijke negatieve erfenis had, 110 miljard euro middelen ter beschikking gesteld die ze zelf niet op de markt moest halen, in ruil voor heel strenge voorwaarden, zesmaandelijks op te volgen op het vlak van begroting en van economie. Men heeft op 9 mei een pakket van 750 miljard euro ter beschikking gesteld indien er iets zou gebeuren. Dat wordt vandaag niet aangesproken en het ziet er niet naar uit dat men dat morgen zal aanspreken. Ook dat pakket is conditioneel, het wordt alleen ter beschikking gesteld tegen strenge voorwaarden inzake begroting en economisch beleid.

De meeste landen hebben hun begrotingsinspanningen sneller van start laten gaan dan oorspronkelijk gepland. Als we de kranten lezen en dit van nabij volgen, dan nemen landen bijna dagelijks maatregelen, om dat geschonden vertrouwen op te vangen.

Heeft men te laat gereageerd? Het Verdrag van Lissabon voorzag niet in een mogelijkheid tot financiële hulp. Men hield gewoon geen rekening met die gedachte. Men had immers preventief alle voorzorgen getroffen opdat er nooit echt diepgaande begrotingseconomische problemen zouden zijn. Indien men daar wel in zou voorzien, zou men niet op voorhand voldoende maatregelen treffen. Nu het accident zich heeft voorgedaan, moest men de boot bouwen in volle zee. Men moest mechanismen op het touw zetten waarin niet was voorzien in de verdragen.

In Duitsland is er een heel strenge interpretatie van het Verdrag van Lissabon en van de verdragen in het algemeen, en zeker als het gaat over het verlenen van financiële hulp. Men kon dus alleen hulp verlenen aan sommige lidstaten als men in een situatie ultima ratio zat, waarbij er dus geen enkele andere oplossing mogelijk was, waarbij geen normale adequate financiering door de reguliere markten mogelijk was. En dan pas kan men optreden. Het Grondwettelijk Hof is daar heel streng in. Ook dat heeft een heel grote rol gespeeld.

Ten slotte heeft Griekenland pas hulp gevraagd op het einde van de maand april. De Grieken wisten immers dat als ze hulp zouden ontvangen, die hulp aan heel strenge voorwaarden zou moeten voldoen. Het is dan ook normaal dat een politieke overheid daar een beetje voor terugdeinst. Dat heeft ervoor gezorgd dat daar tijd over is gegaan, tot aan al die voorwaarden was voldaan, tot men nagenoeg zeker was dat aan de grondwettelijke voorwaarden was voldaan en dat men een goed en stevig mechanisme had, en tot men wist dat het land dat de hulp op dat moment nodig had, die hulp ook zou vragen. Het is pas dan dat men van wal is gestoken. En nadien is het heel snel gegaan. Op 7 mei was het volledige pakket van 750 miljard euro klaar. Een paar dagen voordien was het pakket van Griekenland klaar.

Nu is het wel een zaak van nog verder te gaan. Dit mag nooit meer gebeuren. De euro is immers de belangrijkste verworvenheid, samen met de vrije binnenmarkt, van de Europese eenmaking. Indien een van deze twee pilaren wordt ondergraven, wordt heel het Europees gebouw ondergraven. En dus moet men het bestuur, de governance zoals men dat noemt, van heel het begrotings- en competitiviteitsgebeuren veel strenger maken, niet alleen door middel van sancties, maar door het beleid van meet af aan op te volgen, preventief en eventueel correctief.

Preventief, lang voor de opmaak van de begroting, al in de lente, wanneer niemand nog met de echte begroting bezig is, tenzij van heel ver. Begrotingen worden meestal gemaakt in september en oktober, of in de zomer. Vanaf het begin moet men een soort warning shot geven. Preventief, omdat ook de plannen voor de volgende jaren moeten worden voorgelegd zodat kan worden nagegaan of die consistent zijn. Preventief moet er dus veel strenger opgetreden worden.

Correctief, wanneer men toch over de schreef gaat en de 3 percentnorm niet respecteert. Dan moeten er sancties worden genomen die geleidelijk aan opklimmen. Intussen is er de druk

van de markten. Men zal ook meer rekening moeten houden met de schuld. De schuld is altijd een criterium geweest, maar zal nu een meer doorslaggevende rol krijgen dan in het verleden.

Er is ook een grotere verankering nodig van begrotingsregels in de nationale en regionale en gemeenschapsregeringen en -parlementen. Men moet normen hebben waar men zich moet aan houden. Die moeten niet dezelfde zijn in heel Europa, maar ze moeten in hetzelfde teken staan en aan hetzelfde doel beantwoorden.

Met andere woorden, er is een veel sterkere economische-unievorming nodig om precies die monetaire eenheid te ondersteunen. Van nog groter belang is dat we veel harder moeten werken aan competitiviteit in elk van onze lidstaten en in de eurozone als een geheel ten opzichte van de rest van de wereld. En die competitiviteit, dat kennen we in ons land. We hebben daar een wet op, de wet van 1996 en zelfs van veel vroeger. In de wet van 1996 staat dat we geen loonstijging bij ons mogen hebben die sterker is dan in de drie omringende landen. De wetgeving als dusdanig is niet op heel Europa van toepassing, maar ze is een goed voorbeeld over hoe we moeten werken op het vlak van de Unie aan een sterkere competitiviteit.

Dat zal met zich meebrengen dat er hervormingen nodig zullen zijn op de arbeidsmarkt. Dat is nu al in Spanje het geval. Er zullen hervormingen nodig zijn op het vlak van de pensioenwetgeving. Op dit ogenblik is het in Nederland, in Duitsland, in Spanje, in Portugal, in Griekenland een onderwerp dat vooraan op de politieke agenda staat. Onder de algemene noemer van competitiviteit zal men veel verder gaan en zullen de implicaties veel groter zijn dan men op dit ogenblik denkt.

Zal Europa dat allemaal opleggen? Neen. Maar om te kunnen beantwoorden aan competitiviteitsvereisten die men veel sterker zal opvolgen, zal men op velerlei domeinen actief zijn. En het opvolgen van competitiviteit naast begroting zal een bijzonder sterke taak zijn voor de volgende periode.

Collega's, ik heb u voornamelijk gesproken over de zestien van de eurozone. Maar eigenlijk weten we dat het lot van ons allemaal aan elkaar verbonden is. Het probleem in één land, een klein land van de Unie en van de wereld, met 10 miljoen inwoners, is het probleem geworden van de hele eurozone. En het probleem van de eurozone is het probleem geworden in de hele wereld. Zodanig is het lot van ons allemaal met elkaar verbonden. De eenmaking van de kapitaalmarkten heeft ook meegebracht dat alle banken obligaties aanhouden van heel veel landen. Het probleem van de ene is dus ook het probleem van de andere geworden.

Men heeft het over een 'common destiny'. Dat is niet alleen zo binnen de eurozone, maar dat gaat veel verder. Dikwijls is dat abstract. Men zegt dan dat we in een geglobaliseerde wereld leven. We weten dat. Tot er een crisis uitbreekt en we fysiek voor onze ogen zien dat het probleem dat in één land begint, het probleem wordt van alle landen. Daarom zullen we er ook goed over moeten waken dat als we zeggen dat we zaken enkel binnen de 16 landen van de eurozone behandelen, we de andere binnen Europa van de 27 lidstaten, die te maken hebben met dezelfde problemen, niet vergeten. Ze zijn immers even sterk betrokken bij dat gebeuren binnen de euro als de eurolanden zelf. Dat zal de volgende weken en maanden ook een grote rol spelen als het gaat over economische 'governance' binnen Europa en binnen de eurozone.

Ik moet daarover een verslag uitbrengen in oktober. We zijn daar volop mee bezig. De zaken gaan goed vooruit, maar zoals bij alles is 'the devil in the detail'. Zolang men het heeft over algemene principes, is er kans op een grote convergentie. Het is al belangrijk dat die er is. Maar eens men in 'the heart of the matter' gaat, men het over de kern van de zaak heeft, dan wordt het stil en eindeloos, zoals die andere dichter dat zei.

Naast 'governance' moeten we ook economische groei kennen. Ons probleem is dat op korte en middellange termijn onze economische groei veel te klein is. Op lange termijn is de

structurele economische groei in de hele Europese Unie ongeveer 1 percent. Dat is onvoldoende om ons sociaal model, zelfs al is het hervormd, te kunnen financieren.

De structurele, potentiële economische groei moet minstens verdubbelen. Dat is niet voldoende om nog een rol in de wereld te spelen. Wil men vandaag een rol in de wereld spelen, dan moet men economisch sterk zijn. Er wordt niet aan de Brazilianen gevraagd hoeveel soldaten ze hebben, hoeveel nucleaire wapens ze hebben, hoeveel tanks ze hebben. Er wordt naar Brazilië gekeken omdat het 9 percent per jaar aan het groeien is. De militaire macht van China is nu niet kleiner of groter dan 10 jaar geleden, alleen is zijn economie zoveel sterker. Willen wij relevant zijn op wereldvlak, willen wij onze belangen verdedigen, willen wij onze overtuigingen en idealen uitdragen – want die zijn er nog altijd – dan moeten wij economisch sterk staan. Wij hebben een economische infrastructuur nodig om ons model in stand te kunnen houden en onze belangen en principes te verdedigen.

Op de lange termijn moeten wij investeren in onderzoek en ontwikkeling, in innovatie, in onderwijs en in veel andere domeinen. Het zal een enorme uitdaging zijn om te midden van al die besparingen die zich opdringen, de investeringen voor de toekomst veilig te stellen. Dat zal geen vanzelfsprekende keuze zijn omdat dergelijke investeringen niet noodzakelijk kiezers aanbelangt, maar wel hun verdere toekomst aanbelangt. Dat zal worden samengevat in wat men noemt een economische strategie 2020. Dat lijkt allemaal abstract tot de dag dat het concreet wordt. Op korte termijn is onze economische groei ook beperkt in Europa, en is veel kleiner zelfs dan in de Verenigde Staten. Daar heeft men de volgende jaren een groei van 2 tot 2,5 percent, bij ons is er een groei van 1 tot 1,5 percent. De Europese Unie komt trager uit de financiële en economische crisis. In België komt de groei ongeveer overeen met het gemiddelde in de eurozone en het gemiddelde van de Europese Unie.

Zullen die besparingen wegen op de groei? Het is al lang bewezen dat de grootste hinder voor de economische groei, het laten doorschieten van de overheidstekorten is. Dat is de grootste bedreiging voor de groei, zelfs op korte termijn. Als men een stijging ziet van de schuld en van de deficit, beginnen mensen anticipatief te sparen omdat ze vrezen wat er hen te wachten staat. Dat voorzorgssparen weegt op de economische groei. Het bezuinigen in alle betekenissen van het woord, ook onder de vorm van inkomstenverhogingen, brengt niet met zich mee dat de economische groei noodzakelijk minder zal zijn. Van het niet-bezuinigen en het niet-aanpakken van de tekorten weet men wel wat het verloop zal zijn. Ik heb dat heel goed ervaren in de jaren 90 toen we van een tekort van 7 percent in 1993 gingen naar een zo goed als evenwicht in 1999. Dat heeft op geen enkel ogenblik gewogen op de economische groei. Wij zijn in die periode, zoals in de voorgaande periode, altijd in het gemiddelde van de Europese Unie blijven liggen.

Mag ik daaraan toevoegen dat België ook op het vlak van het begrotingstekort in het jaar 2010 zelfs onder het Europees gemiddelde ligt? Wij hebben een tekort van nog geen 5 percent. In Duitsland is dat meer dan 5 percent, in Nederland is dat meer dan 6 percent en in Groot-Brittannië meer dan 11 percent. Wij zijn op dat vlak dus zelfs iets beter. We zijn iets eerder begonnen met saneren dan de meeste andere landen. We hebben wel een hele hoge overheidsschuld. In 1993 was onze overheidsschuld 135 percent en in de eurozone was de schuld 60 percent. Vandaag is die bij ons 99 percent, maar in de rest van de eurozone 85 percent.

Op velerlei vlakken, betalingsbalans, groei, begrotingstekort, jaarlijks begrotingstekort en zo meer, zitten wij niet slechter, ik zou zelfs zeggen: integendeel. Maar dat wil niet zeggen dat ook bij ons geen hervormingen nodig zijn op het vlak van begroting en competitiviteit in de economie. De volgende federale regering en ook de bestaande regionale regeringen zullen daar gezamenlijk en afzonderlijk heel hard voor moeten werken. Wij staan voor een belangrijke periode van hervormingen.

Doet men die hervormingen niet uit eigen beweging, dan zullen die gebeuren onder druk van de nieuwe mechanismen die Europa tussen nu en oktober zal creëren, en door de invloed van

de markten. Ze zijn moeilijk, maar perfect mogelijk – moeilijk, maar ook doenbaar. Er is trouwens geen enkel alternatief, willen we onze welvaart voor nu en in de toekomst bewaren.

Voorzitter, geachte leden, dat waren enkele beschouwingen die ik u wou geven en die me ook relevant lijken voor het Vlaams Parlement, dat een belangrijke rol kan spelen in het kader van het Belgische voorzitterschap. Deze beschouwingen kunnen ook relevant zijn omdat de Europese strategie op langere termijn voor economische groei, met de prioriteiten die ik daarnet heb opgesomd, ook heel relevant kan zijn voor Vlaanderen. Die prioriteiten passen immers perfect bij de bevoegdheden die Vlaanderen heeft met betrekking tot Onderzoek en Ontwikkeling, Innovatie en Onderwijs. De belangrijkste hefboomen voor de toekomst zijn in ons land geregionaliseerd.

Voorzitter, ik ben er nog altijd trots op dat ik, toen ik nog een andere functie bekleedde, heb mogen meewerken aan het uitbreiden van de bevoegdheden van het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering, namelijk bij de staatshervorming van 1988. Ik heb mee aan de basis gelegen van het feit dat u hier zit en dat ik hier vandaag mag spreken, door de Sint-Michielsakkoorden van 1992-1993. (*Applaus*)

De voorzitter: Ik dank u.

We horen nu de standpunten van de diverse fracties.

De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, mijnheer de voorzitter van dit parlement, leden van de regering, geachte collega's, laten we om te beginnen dit gebeuren in een bepaald kader plaatsen. Deze toespraak is een uiting van de bewuste wil van dit parlement om de Europese en internationale dimensie meer aan bod te laten komen in zijn werkzaamheden. De buitenlandse bevoegdheden van Vlaanderen – Buitenlandse Handel, Internationale Samenwerking en de bevoegdheid om voor de eigen materies extern op te treden en zelfs verdragen te sluiten – zijn belangrijk, maar toch nog altijd relatief beperkt. Voor vertegenwoordigingen en contacten gaan buitenlandse partners dan ook nog altijd gemakkelijker kijken bij het federale parlement. Dat versterkt onze neiging om rond onze kerktoeren te blijven draaien. We vergelijken ons te weinig met andere landen en regio's. We zijn ons te weinig bewust van het beleid dat de Europese instanties ontwikkelen in onze materies. Het is onze bewuste wil dat te doorbreken, en dit is een eerste initiatief op dat vlak. Dat doen we nu dus.

Uiteraard delen we uw analyse dat een monetaire unie een politieke unie noodzakelijk maakt. Dat was ook altijd zo bedoeld. De monetaire unie is, samen met de afschaffing van de paspoort- en douanecontroles aan de grenzen, een van de meest zichtbare en voor de burgers voelbare elementen van de Europese integratie. Met de euro heeft elke burger Europa op zak. Ik ken weinig mensen die daar nog van af willen. Ik ken weinig mensen die het nog prettig zouden vinden ergens een la te hebben, met daarin doosjes met allerlei munten die ze kunnen aanspreken als ze weer eens de grens over gaan.

De voorstanders van de monetaire unie wisten dat de burgers die stap zouden appreciëren, maar ze wisten ook – en dat was een bewuste, maar misschien niet altijd geuite doelstelling – dat de totstandkoming en het behoud van de monetaire unie minstens een afstemming en harmonisering van het sociaal-economisch beleid van de lidstaten noodzakelijk zouden maken. Daarmee werd een verdere stap gezet in de verwezenlijking van de Europese droom. De voorzitter van de Europese Raad zei het daarnet al. Die droom is ontstaan omdat we niet wilden dat, na twee grote wereldbranden en honderden jaren van afwisselend oorlog en vrede, iets dergelijks nog zou gebeuren op ons continent. We wilden dit doorbreken. Daartoe was er meer nodig dan alleen het sluiten van vredesverdragen.

Onze economieën moesten in elkaar verstrengelen zodat iedereen die nog een conflict zou willen beginnen, in eigen voet zou schieten. Dat het verdwijnen van de grenzen ook nog groei

opleverde, was aardig meegenomen. Een eengemaakte markt functioneert beter met een eengemaakte munt. Maar een eengemaakte markt en munt houdt je niet in stand en leidt niet tot een duurzaam groeiende economie zonder een gemeenschappelijk sociaal-economisch beleid.

Hierdoor wordt Europa van romantiek soms harde realiteit. Regelingen die wat protectionistisch zijn, moeten sneuvelen. Begrotingstekorten moeten onder controle blijven. Schuldenlast moet worden afgebouwd. Het sprookje is werkelijkheid geworden, maar het is niet altijd rozengeur en maneschijn. Dat maakt dat de consensus rond het Europese politiek project die vroeger, zeker in Vlaanderen, sterk gedragen was, vandaag niet meer zo eenduidig is. De tegenstand is gegroeid en wie nog voorstander is, laat dit vaak gepaard gaan met veel 'maren' en 'mitsen'. Het zou me niet verbazen dat dit straks in een aantal betogen naar voren zal komen.

We betreuren dit. Van sommigen begrijp ik het omdat het voortvloeit uit hun ideologie. Ik zie de heer Vereeck al kijken. De ultraliberalen, de Thatcherianen onder ons, willen enkel een vrije handelsmarkt waar het recht van de sterkste heerst. Van alle anderen begrijp ik het niet. Of men nu wil dat de vrije markt geregeld, gecorrigeerd of geleid wordt, in alle gevallen heb je meer politieke sturing nodig.

Ook in de rest van Europa – en nog meer dan bij ons – horen we die twijfel. Het is daarom mijn overtuiging dat we net vanuit Vlaanderen ondubbelzinnig moeten blijven en ondubbelzinnig voorstander moeten blijven van het Europese project. We hebben daar een aantal heel goede redenen voor. We zijn een klein land. Minder dan één op duizend wereldburgers is Vlaming. Europese vrede is dankzij Europa geen punt meer, maar dit wil niet zeggen dat er geen bedreigingen meer zijn en dat er op wereldvlak belangrijke problemen bestaan die een globale aanpak vereisen: internationale vrede, klimaat, grondstoffen, bevolkingstoename. Deze problemen aanpakken, vereist op wereldvlak een gesprek tussen een beperkt aantal partners, zo niet kan je niet tot conclusies komen. Ofwel is dat een gesprek tussen de grote staten en beslissen zij voor ons, ofwel is Europa deelgenoot en beslist mee en zitten we mee – soms zelfs letterlijk – met een landgenoot aan tafel.

Er is Brussel. Het is misschien wat plat om het te zeggen, maar het moet denk ik toch in overweging worden genomen. Het Europese politieke project brengt nogal wat bedrijvigheid naar Brussel. En Vlaanderen heeft niet zo superveel troeven. We hebben onze ligging met de logistieke functie, maar die wordt in ons overvolle land ook gecontesteerd. Onze tweede troef is de internationale rol die Brussel kan vervullen. Het schept ook uitdagingen omdat we sneller met een globaliserende samenleving worden geconfronteerd, maar het weegt niet op tegen de vele economische voordelen die ons dat oplevert.

Het voornaamste is dat we een open economie zijn, zeer vervlochten met de rest van Europa. Als het in de rest van Europa goed gaat, gaat het ook met ons goed. Het is dan ook niet zonder reden dat u, mijnheer de voorzitter, aantredend nadat we het slechtste economisch jaar gekend hebben sinds de crisis van de jaren dertig, onmiddellijk alles hebt ingezet op de gezondmaking van de Europese economie. Wij kunnen het volmondig eens zijn met de strategie 2020 waarbij wordt gekozen voor slimme, duurzame en inclusieve groei. Vlaanderen is met Vlaanderen in Actie die weg al ingeslagen.

We moeten niet alleen de weg uit de crisis vinden. Europa moet ook de juiste antwoorden vinden voor de structurele handicaps die we al kenden voor de crisis. We denken dan aan de lagere groei, de vergrijzing en de lage werkzaamheidsgraad vooral bij ouderen, een probleem dat zich in Vlaanderen scherper stelt dan in de rest van Europa.

Dit moet samengaan met het realiseren van de doelstellingen van het Stabiteitspact. Ook daar denken we dat we vanuit Vlaanderen doen wat moet, en meer dan dat. We gaan niet naar een beperking van het begrotingstekort tot 3 percent. Neen, we willen een evenwicht in 2011. Soms wordt er wat smalend gezegd dat dit voor het rijke Vlaanderen toch niet zo moeilijk

kan zijn. Maar ik moet toch vaststellen dat dit niet gebeurt zonder slag of stoot. Ter illustratie daarvan: wij hebben vandaag geen rechtstreekse uitzending aangezien wij worden geconfronteerd met de staking van de VRT.

Ambitieuze doelstellingen is één zaak. Ze bereiken is nog wat anders. Dat bewijst de evaluatie van het Lissabonproces. Essentieel lijkt ons in ieder geval dat het hele proces breed gedragen wordt en dat, zoals ook het Comité van de Regio's vandaag stelt, het middenveld en de regionale overheden daar volop bij betrokken zijn. De regio's spelen immers steeds meer een sleutelrol bij de realisatie van de doelstellingen. U, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, hebt dat daarnet geïllustreerd door aan te geven dat de belangrijkste bevoegdheden om een aantal van die doelstellingen te bereiken, zich in België op het regionale vlak bevinden.

Bovendien kunnen de regio's een belangrijk rol spelen om lokale actoren te mobiliseren en dus de interactie tussen verschillende niveaus via partnerschappen te bevorderen. Voor ons is het wenselijk dat naast de nationale objectieven ook regionale objectieven en regionale indicatoren worden vastgelegd, zeker in deze lidstaten waar de regio's over exclusieve bevoegdheden beschikken. Essentieel is dat de scoreboards en rankings op basis waarvan vooruitgang kan worden vastgesteld, uitgebreid worden naar de regio's. Tegelijk is het nodig dat het proces nauwgezet opgevolgd wordt, dat er snel geëvalueerd en bijgestuurd wordt en dat er in tijden van crisis snel opgetreden wordt. We kunnen dan dromen van de Verenigde Staten van Europa met een echte Europese federale regering die beslist op momenten dat het noodzakelijk is.

Maar op de realisatie van die institutionele droom kunnen we niet wachten. Het is daarnet al gezegd: Europa zet zich door, stap voor stap. We hebben nu al wel een permanente voorzitter van de Raad. In tegenstelling tot het wisselend voorzitterschap, kan de permanente voorzitter in continuïteit werken, niet voor een halfjaar, maar minstens voor 2,5 jaar, is hij gekozen en dus meer gedragen door zijn collega's, en kan hij zich, zonder de bekommernis om de leiding van een lidstaat, focussen op zijn mandaat. Dat moet het alvast mogelijk maken om de 27 lidstaten met raadgevingen, met vergelijkingen en benchmarking en desnoods met sancties eendrachtig in dezelfde richting te sturen.

Er zijn landen die met grote verklaringen, moties en resoluties gidsland willen zijn. Er zijn landen – en de parlementsvoorzitter heeft er daarnet enkele voorbeelden van gegeven – die de gidsen leveren. Mijnheer de voorzitter van de Raad, gids Europa door deze moeilijke tijden. U hebt daarvoor ons vertrouwen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, collega's, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, de interveniënten hebben gisteren van de diensten van het Vlaams Parlement een mailtje gekregen met uw precieze aanspreektitel. Ik moet zeggen dat ik toch al van plan was om u zo aan te spreken, ook al bent u voor de believers – en onderschat het niet: ze zijn talrijk in dit halfrond – de eerste president van Europa.

Ik herinner me nog de krantenkoppen: “Belg wordt eerste president van Europa.” Het enthousiasme lijkt mij ondertussen al een beetje bekoeld, maar toch is Vlaanderen nog altijd een uitgesproken eurofiel land, met een politieke elite waarvan de overgrote meerderheid vindt dat die Europese integratie snel verder moet gaan. Er heerst een bijna kinderlijke naïviteit over wat die Europese Unie vermag te doen. Is er ergens een probleem waarmee we zelf geen raad weten, is er ergens een probleem waarvoor de oplossing een beetje politieke moed vraagt, dan schuiven we het gewoon door naar Europa. Het is dogmatisch, het is bijna religieus, het is echt een geloof in Europa.

Er zijn natuurlijk een aantal aanwijsbare oorzaken waarom de believers in Vlaanderen zo sterk staan.

Een eerste oorzaak is onze positie als een import-, export- en doorvoerland. Een tweede oorzaak is dat Vlaanderen het historisch slagveld van de Europese mogendheden is geweest. Een derde oorzaak is dat Vlaanderen vastzit in een artificiële constructie die België heet.

Indien de hertog van Wellington en de Franse diplomaat Talleyrand in 1830 hun zin hadden gekregen, was dit gebied gewoon tussen Nederland en Frankrijk opgedeeld. Uiteindelijk is besloten er een artificieel neutraal land van te maken. De koning moest een in Engeland wonende Duitse prins zijn die met een Franse prinses moest trouwen. De Brit Nigel Farage had natuurlijk gelijk toen hij België als “pretty much of a non-country” omschreef.

Voorzitter van de Europese Raad, de onvriendelijke uitspraken van deze man over uw persoon zal ik hier niet herhalen. Het loopt immers slecht af met de mensen die u uitschelden. Ze krijgen niet enkel een zware boete opgelegd, ze storten ook nog eens neer met een vliegtuig. U bent werkelijk een machtig man. *(Gelach en applaus bij het Vlaams Belang)*

Europa staat aan de wieg van de Westerse beschaving. De grootste kunstenaars, de beste artiesten, de meest waardevolle geleerden en filosofen waren en zijn Europeanen. Dit zijn woorden van Winston Churchill. Europa is momenteel een continent van ongekende welvaart, welzijn, kansen en individuele vrijheid. Dit geldt ook voor mensen van eenvoudige komaf en voor vrouwen, wat op veel andere plaatsen niet evident is.

Dit maatschappijmodel is de moeite waard te verdedigen tegen alle krachten die het bedreigen. Ik ben vader van drie kinderen. Ik ben blij dat die kinderen nu op dit continent mogen opgroeien. De voorliggende vraag is echter in welke mate dit proces van Europese integratie en die structuren een bijdrage hebben geleverd.

Dit is voor een deel ongetwijfeld het geval. Het lijkt me echter even belangrijk dat Europa zich gedurende decennia onder de Amerikaanse atoomparaplu heeft kunnen ontwikkelen. De Europese landen hebben vrede gekend en hebben hun defensiegebonden uitgaven relatief laag kunnen houden.

Het is natuurlijk prima dat we proberen Europa met een stem te laten spreken. Dat zal de enige manier zijn om in de 21e eeuw nog te worden gehoord. Een teveel aan interne uniformisering en gelijkschakeling werkt evenwel verstikkend.

Voorzitter van de Europese Raad, lijkt het u een toeval dat de grote bloeiperiode van het klassieke Griekenland met een staatkundige versnippering in tientallen stadsstaatjes gepaard ging? Is het toeval dat de schitterende Italiaanse renaissance tegen de achtergrond van politieke verbroekeling plaatsvond? Is het toeval dat Europa 100 jaar geleden de helft van de wereldbol domineerde terwijl de Europese landen tegenover elkaar stonden? Werkt competitie soms misschien stimulerend en verrijkend? Samenwerking is prima en noodzakelijk. We vrezen echter dat een te grote uniformisering verstikkend zal werken.

Voorzitter van de Europese Raad, tijdens de weinige minuten die me zijn gegeven, zal ik in telegramstijl een viertal beschouwingen naar voren brengen.

Een eerste punt is de kritiek op uw persoon. Dit moet me van het hart. Indien iemand als grote Europeaan de ambitie heeft leiding aan de EU te geven, moet hij afstand nemen van wat in zijn eigen lidstaat gebeurt. Ik heb het niet enkel over een Europees Commissaris die tijdens de nationale verkiezingen kandidaat is – dat is bijna een traditie. Ik heb het over een voorzitter van de Europese Raad die uitspraken doet die eigenlijk in een verkiezingscampagne passen. U hebt zelfs vermeld wie de kandidaat-premier van CD&V is. U hebt vanuit Rusland tot een snelle regeringsvorming opgeroepen. U hebt verklaard dat de gebeurtenissen van 2007 slecht voor ons imago waren. Ik heb het gevoel dat de spoken van toen terug zijn. U bent tenslotte de Herman Van Rompuy die zijn naam heeft gegeven aan de doctrine die professor Maddens heeft besproken.

Een tweede punt betreft de uitbouw van de EU tot een economische en politieke unie. Indien dit uw ambitie is, is de onvermijdelijke pendant dat de EU geografisch duidelijk beperkt is.

De EU moet beperkt blijven tot de landen die mee kunnen en mee willen. We mogen niet langer lidstaten toelaten die er eigenlijk niet klaar voor zijn. Dit is met Roemenië en Bulgarije gebeurd.

En misschien moeten we verder gaan. Ik citeer Mark Elchardus in De Morgen van 31 mei: “Er is geen weg terug. We zijn aan Europa gekluisterd. Er rest ons enkel de vlucht vooruit: meer Europese overheid, voldoende in elk geval om een echt Europees financieel beleid te voeren. Maar het wordt ook nodig afscheid te nemen van landen die niet aan de basisvoorwaarden van een moderne samenleving willen of kunnen voldoen.”

En dus, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, zeker geen toetreding van Turkije, nu niet, morgen niet, nooit. En niet alleen om economische redenen. Een uitbreiding van de Europese Unie naar Turkije kan niet worden opgevat zoals de uitbreidingen in het verleden. De gemeenschappelijke fundamentele waarden in Europa zijn tevens fundamentele waarden van het christendom. “Zij zullen verwateren na de toetreding van een groot islamitisch land als Turkije.” Dat zijn de woorden van – u raadt het al – Herman Van Rompuy. Ik neem aan dat u daar nog altijd achter staat.

Voor het overige, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, mag het wat minder wereldvreemd, wat minder arrogant en wat minder verspilzuchtig. Ik geef slechts één frappant voorbeeld. Overal in Europa wordt de buikriem aangetrokken. Spaanse, Portugese en Griekse ambtenaren moeten fors inleveren, maar over de Europese ambtenaren lees ik dat ze een loonsverhoging claimen. Iedereen zoekt zich een punthoofd over de manier waarop we kunnen besparen, maar dan komt de Poolse Eurocommissaris van Begroting, de heer Lewandowski, met een voorstel om de EU-begroting voor 2011 met 6 percent te laten groeien. Mag het dus wat minder wereldvreemd en wat minder arrogant?

Een laatste woord is gericht aan de collega's. De Europese Unie is een instrument, collega's, het is geen deus ex machina. Het is geen toveroplossing. Het is geen goede fee die met een tik van haar toverstokje alle problemen wegtovert. Het bestaan van de Europese Unie ontslaat nationale politici niet van de plicht om de problemen zelf aan te pakken in plaats van elk moeilijk dossier naar Europa door te schuiven. Dat is zo wanneer het gaat over begroting, over gezonde overheidsfinanciering, over immigratie, over defensie.

Ik neem dat laatste als voorbeeld omdat het een helder voorbeeld is. Ik hoor van sommige collega's dat Defensie federaal mag blijven, in afwachting van een Europees leger. Welnu, collega's, ik ben niet voor een Europees leger. Een Vlaams leger, ja, dat moet dan. Dat zal dan een klein leger zijn, dat zich inschakelt in Europese vredesmissies, absoluut. Maar met een Vlaams leger – en dat is de kern van de zaak – zouden we zelf kunnen beslissen of Vlaamse militairen naar een of andere uithoek worden gestuurd, met welk mandaat, en hoeveel body bags er mogen terugkomen alvorens we een operatie afblazen. Dat is een beslissing die we zelf moeten nemen, en niet een meerderheid op Europees niveau. Want u zou zich wel eens lelijk kunnen vergissen als de Britten, de Nederlanders en de Oost-Europeanen zich samen zetten en misschien wel een heel Atlantisch georiënteerde meerderheid naar voren schuiven.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, ik vat samen. Europa als samenwerkingsverbond? Schitterend. Europa als ideaal? Ja. Maar Europa als uniformisering omwille van de uniformisering? Neen. Europa als gemakkelijksoplossing, als schijnoplossing om de eigen verantwoordelijkheid te ontvluchten? Zeker niet. 3000 jaar Europese geschiedenis zijn niet geschreven door mannen en vrouwen die hun verantwoordelijkheid doorschoven. Ik hoop, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, dat Vlaanderen binnenkort een lidstaat van de Europese Unie kan worden, een sterke en zelfbewuste Unie naar buiten uit, maar geen verstikkende Unie ten aanzien van de lidstaten. Dat is de Unie die ik de Vlamingen en de Europeanen toewens. Dat is de Unie waar wij voor staan. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, u hebt de tijd genomen om naar het Vlaams Parlement te komen en met ons uw visie te delen over de toekomst van de Europese Unie, meer bepaald over de onmogelijkheid om een monetaire unie in stand te houden zonder een economische en politieke unie. Ik denk dat het moeilijk is om een actueler en belangrijker onderwerp te vinden.

In de voorbije maanden schreef een Amerikaanse Nobelprijswinnaar meerdere malen het overlijdensbericht van de euro in de krant, met een dergelijke ijver dat onwillekeurig de bedenking door mijn hoofd flitste of bij sommigen de wens niet de vader was van de gedachte.

Maar zie: de euro staat er nog. Lager genoteerd tegenover de dollar weliswaar, maar laat onze export daar wel bij varen. En ondanks alle problemen met landen die gemakshalve worden aangeduid met een acroniem dat overeenstemt met het meervoud van het Angelsaksische woord voor 'varken', kwam deze week zelfs nog land – een landje – zich voegen bij de eurozone: Estland wordt vanaf 1 januari volgend jaar het 17e lid van de eurozone. Gisteren beslisten de landen van de eurozone ook om zich te onderwerpen aan strengere begrotingscontroles.

Is de zaak daarmee opgelost? Neen. Er zijn nog veel te veel economische verschillen in die eurozone. Het meest in het oog springende, zijn de verschillen in competitiviteit. Sinds de creatie van de eurozone is de prijs- en looncompetitiviteit in een aantal lidstaten, Portugal, Italië, Griekenland, Spanje en ook Ierland, sterk achteruit gegaan tegenover andere lidstaten zoals bijvoorbeeld Duitsland. Dat is de vaststelling. Maar belangrijker is de oorzaak van die verschillen, namelijk het verschillende nationale beleid dat in die landen wordt gevoerd. Daartoe behoren structurele hervormingen op economisch vlak, maar ook het beleid op sociaal-economisch vlak, want veel onderdelen van het sociaal beleid hebben een macro-economische impact. Die beleidsdomeinen zijn grotendeels nationaal, in tegenstelling tot het monetaire beleid, dat Europees is. Met andere woorden: de eurozone wordt dan vatbaar voor wat men 'asymmetrische schokken' noemt.

Welke middelen heeft Europa vandaag om de stabiliteit in de eurozone te waarborgen? Het is niet meer mogelijk, daarnaar werd al verwezen, sinds de invoering van de euro om met devaluaties de eigen munt opnieuw aantrekkelijk te maken, de export aan te zwengelen en de economie competitiever te maken. Gisteren, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, verwees u daarnaar als 'de slaappil van de eurozone'. De keuze die destijds werd gemaakt in Europa, is die van de structurele aanpassingen om de leefbaarheid van de euro op lange termijn te garanderen. Daarbij komt dat de Europese Centrale Bank zich bijna exclusief concentreert op het bestrijden van de inflatie en veel minder aandacht heeft voor de economische en de financiële stabiliteit, hoewel het verdrag haar deze taken ook toevertrouwt.

Het grootste specifieke probleem voor eurozone, naast wat we de 'globale tekortkomingen' kunnen noemen zoals bijvoorbeeld onvoldoende controle over de banksector, is er dus een van wat men met de Engelse term 'governance' aanduidt.

Er moet een economisch sterkere coördinatie komen en een echte economische unie. Hoe moet die er voor ons uitzien? In theorie zou fiscale autonomie voor Europa een einde maken aan het getouwtrek zoals we nu hebben gezien met Griekenland, dat de eurozone extra kwetsbaar maakte voor speculatie, en met daarbij een kakofonie van meningen van 'nationale' politici die thuis electorale belangen te verdedigen hebben. Maar, als liberalen huiveren we, want nieuwe belastingen invoeren is gemakkelijk, en de ervaring leert dat bestaande belastingen afschaffen of verlagen moeilijk tot onmogelijk is. Ook de oprichting van een Europees Muntfonds (EMF) vereist substantiële middelen.

Een veel grotere coördinatie van economische en sociale beleidsinstrumenten die een macro-economische impact hebben, is misschien een beter idee. Loonvorming en structurele hervormingen van de arbeidsmarkt bijvoorbeeld, kunnen veel beter op elkaar worden afgestemd. Maar dan nog stelt zich de vraag met welke beleidsinstrumenten we dat het beste doen. Het lijkt niet realistisch om hierover nu dwingende Europese regels te maken en het is de vraag of dat ook wenselijk is. Coördinatie van het beleid van lidstaten en hun deelstaten is een toch wel al ingeburgerde werkwijze en daarna ligt ‘the proof of the pudding in the eating’, namelijk in de begrotingsresultaten en in de grootte van de overheidsschuld. Daar is afdwingbaarheid nodig, niet over de manier waarop de lidstaten tot het resultaat komen.

Afstemming van de economische ‘fundamentals’ is dus een werkwijze, terwijl de beslissingen het beste worden geïmplementeerd op de geijkte niveaus in de lidstaten. Beslissingen die zo gevoelig liggen bij de nationale kiezer als bijvoorbeeld het sociaal-economisch beleid, hebben een ondubbelzinnige politieke legitimiteit nodig. En die legitimiteit heeft de Europese Commissie tot op heden niet.

Het is gebleken dat de ‘apolitieke’ Commissie niet opkon tegen binnenlandse druk van de publieke opinie wanneer ze het begrotingsbeleid van grote lidstaten bekritiseerde in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact. Hopelijk verandert dat na de gisteren naar voren geschoven beslissingen over het toezicht op de begrotingen van de lidstaten.

Het zijn, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, beslissingen van de Task Force on economic governance, die u voorzit. Die beslissingen vormen alvast een stap in de goede richting. Ze houden in dat de nationale begrotingen worden voorgelegd aan een neutrale begrotingsautoriteit, althans voor de onderliggende economische indicatoren waarvan wordt uitgegaan en voor de totalen. Dat moet gebeuren nog voor die begrotingen naar de nationale, bevoegde parlementen gaan.

Dat is wat ons betreft geen probleem. De rol van die neutrale begrotingsautoriteit is immers niet om politieke keuzes te beoordelen, wel om op voorhand in te schatten in welke mate de begrotingsopmaak de verplichtingen van het Stabiliteits- en Groeipact respecteert. De politieke validering blijft bij de parlementen van de lidstaten.

Alleen zullen we hier, intern in België, tussen de onderscheiden beleidsniveaus, ook klare en duidelijke afspraken moeten maken. Afspraken onder gelijken en niet in een relatie van hiërarchische onder- of bovenschikking, zo wil het onze staatsstructuur. Ik hoop dat u dat bedoelde toen u gisteren verwees naar de “need to take into account the specificity of some countries”. Zo wordt de EU waarin het sociaal-economisch beleid meer convergeert automatisch ook een politieke unie met striktere en afdwingbare afspraken op budgettair, economisch en sociaal vlak.

Maar mooie slotconclusies volstaan niet: het gaat over de slagkracht van de individuele economieën, waarbij te grote verschillen een interne druk op de euro veroorzaken. Dat hebben we gezien met Griekenland. Dat vergt serieuze aanpassingen. De kern van de door u voorgezeten taskforce handelt dus over hoe ver je de eigen sociaal-economische beleidsruimte wilt afstemmen op die van je buurvrouw – het woord is niet toevallig gekozen – om de stabiliteit van de gezamenlijke munt te garanderen en in welke mate hierin een grote rol voor een onafhankelijke scheidsrechter wordt voorzien, die eventueel sancties kan opleggen.

Onmogelijkheid om te devalueren betekent, zoals de Duitsers ons al hebben getoond, dat er structureel iets moet gebeuren aan de slagkracht van de bedrijven en van de economie. Op lange termijn stelt men zo de welvaart veilig, ook al moet men op korte termijn offers brengen. Zo wordt in andere lidstaten al werk gemaakt van de activering van ouderen, iets waar hier nog veel te aarzelend mee wordt omgegaan.

De redding van de muntunie is een voorwaarde voor de vooruitgang in alle aspecten van de duurzame economie en samenleving. Op economisch vlak zal het voor een verbetering van

het concurrentievermogen zorgen. Het is een noodzakelijke voorwaarde voor het redden van ons sociaal model. Enkel een performante Europese Unie, met een muntunie als motor, kan de overgang naar een duurzame, groene economie maken.

Daarbij past een kanttekening. Zij die al lang pleiten voor een sociaal Europa, zullen dan ook de Europees genomen beslissingen moeten aanvaarden die ze vanuit nationaal oogpunt niet willen verdedigen. Aangezien de nationale moed er niet altijd is, verwijst men naar de Europese boeman. Gemakshalve vergeet men te vermelden dat het onze nationale en deelstaatministers zijn die de Raad bevolken. Het zal dan de tweede keer zijn dat Europa door de lidstaten als zondebok wordt misbruikt en de zwartepiet krijgt voor pijnlijke maar noodzakelijke maatregelen. De ironie wil dat Europa de eerste keer de zondebok was om de geboorte van de Europese Monetaire Unie voor te bereiden. Herinner u de fameuze Maastrichtnormen. De tweede keer zal Europa de zondebok worden om de begrafenis ervan te vermijden.

Wie een beetje in de toekomst kijkt, beseft dat er geen andere oplossing is dan de Europese. In 2050, niet meer zo ver, zal 0,125 percent van de wereldbevolking uit Belgen bestaan, en 0,075 percent uit Vlamingen.

Mijnheer de voorzitter, u hebt gezegd dat wij nu 20 percent van het wereld-bbp vertegenwoordigen. Dat is nú het geval, maar vanaf nu tot 2050 zal vier vijfde van de economische groei buiten Europa en Noord-Amerika plaatsvinden. Het aandeel van Europa en Noord-Amerika in de wereldeconomie zal in 2050 kleiner zijn dan in 1820, bij het begin van de industriële revolutie. Met andere woorden, op termijn zal zelfs Europa moeten vechten om op wereldvlak nog gehoord te worden, niet alleen politiek maar zelfs economisch.

Ik heb nog één opmerking. Met onze specifieke staatsstructuur is het niet altijd gemakkelijk om daar binnen de Europese Unie erkenning voor af te dwingen. Dat is de zaak van de lidstaten, zegt Europa, en dat is juist. Maar de Unie moet leren dat wanneer we het daarover eens zijn en als we elk onze eigen bevoegdheden hebben, het niet veel zin heeft – om niet te zeggen geen zin – om beleidsresultaten nog te gaan toetsen in het Belgische kader.

Ik geef één voorbeeld, weze het dat sinds het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering de cijfers niet meer zo fraai ogen als een paar jaar geleden. Wat wetenschappelijk onderzoek en innovatie betreft, zit bijna het volledige pakket aan bevoegdheden bij de deelgebieden. Het is ook een van de speerpunten in de Europa 2020-strategie. Toch blijft men het in Europa bestaan om over de ‘Belgische’ cijfers te spreken. Die waren in de voorbije jaren niet fameus, dat is juist. Maar een meer gedetailleerde analyse laat zien dat in die periode het precies de onderzoeksinvesteringen van de Vlaamse overheid waren die groeiden, en eigenlijk het nog veel treuriger resultaat van anderen maskeerden. Dus, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, geef die boodschap nog eens door, zodat wij hier krediet krijgen voor goed beleid en het niet laten ondersneeuwen in de geaggregeerde Belgische resultaten.

U werd in het Europees Parlement door iemand die de Unie geen goed hart toedraagt, omschreven als “competent, capabel en gevaarlijk”. U draagt de Unie wel een goed hart toe. Ik hoop dan ook dat u gebruik maakt van de drie u toegedichte eigenschappen om verder de Unie en uw institutionele rol daarin vorm te geven. Ik dank u voor uw aandacht. (*Applaus bij de meerderheid, Open Vld en Groen!*)

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, mijnheer de voorzitter van het Vlaams Parlement, leden van de regering, collega's, ik wil drie thema's aansnijden die ons als sociaaldemocraten in het algemeen en mij in het bijzonder nauw aan het hart liggen en waarin u vanuit uw functie een belangrijke rol kunt spelen: de economische en financiële crisis, de situatie in het Midden-Oosten en de fundamentele mensenrechten in Europa.

Anderhalf jaar geleden barstte de financiële crisis uit en kwamen we in een zware economische recessie terecht. Om de banken te redden investeerden de verschillende Belgische overheden maar liefst 21 miljard euro. Staatsinterventies als deze en de economische crisis zorgen nu voor grote tekorten overal ter wereld. De laatste maanden worden we bovendien geconfronteerd met financiële markten die steeds hogere rentes vragen aan verschillende overheden. Nadat eerst verschillende Zuid-Europese landen in het vizier kwamen, dreigen nu ook Europese kernlanden, waaronder ons land, in de problemen te komen. Het is duidelijk dat de markten gezonde overheidsfinanciën vragen. Vlaanderen besliste vorig jaar al dat het zo snel mogelijk een evenwicht op de begroting wil bereiken. Tegen 2012 zal naar alle verwachting die Vlaamse begroting opnieuw in evenwicht zijn. Op die manier levert Vlaanderen een belangrijke bijdrage aan de sanering van de overheden in dit land. Vlaanderen wil daarmee speculanten duidelijk maken dat de overheidsfinanciën gezond zijn.

We mogen evenwel niet de fout maken ons te beperken tot begrotingssaneringen alleen als antwoord op wat de laatste maanden op de Europese obligatiemarkten gebeurt. We moeten erkennen dat er een ernstig probleem is met de werking van de financiële markten waar te veel speculatie aanwezig is. Daarom pleiten we voor een sneller en daadkrachtiger Europees optreden hiertegen.

Het contrast in de Europese reactiesnelheid was enorm. Eén maand na de aanval op de Griekse overheidsobligaties kwam de Europese Raad met een plan voor de sanering van de overheidsfinanciën. Maar 20 maanden na de financiële crisis zijn er nog steeds geen concrete maatregelen die moeten vermijden dat de banken opnieuw in de problemen komen. Wij vragen u nadrukkelijk de hervorming van het financiële systeem en de aanpak van wilde speculaties op de financiële markten op de Europese politieke agenda te blijven plaatsen en te zoeken naar een consensus die door alle lidstaten kan worden gedeeld.

Er is een Groei- en Stabiliteitspact, maar enkel dat laatste wordt echt geconcretiseerd. Het eerste blijft tot nu dode letter. Er zijn wel plannen voor gesprekken, maar ik durf op de urgentie daarvan te wijzen. Het vertrouwen van gezinnen en bedrijven is vandaag immers bedroevend laag. En zonder meer perspectieven is dat een factor die onze groei zal blijven afremmen. Een gezonde Europese economie leeft niet enkel van de export, maar heeft ook nood aan een binnenlandse vraag. Sp.a vraagt daarom ook erover te waken dat de lidstaten niet alleen blind besparen, maar dat er tegelijk maatregelen worden genomen om investeringen aan te wakkeren en om in voldoende koopkracht voor de mensen te voorzien. Zij moeten een boodschap van hoop krijgen om mee de motor te kunnen zijn van een duurzaam herstel van onze economie.

Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, net als veel burgers binnen en buiten Europa en ikzelf was u vorige week bijzonder verontwaardigd over de Israëlische aanval tegen een hulpkonvooi dat op weg was naar Gaza. U nam – naar eigen zeggen – daar geschokt kennis van en u noemde het verlies aan mensenlevens onbegrijpelijk. Bovendien veroordeelde u dat geweld en eiste u, terecht, een onmiddellijk, volledig en onpartijdig onderzoek. Dit weekend bleek echter dat Israël dergelijk internationaal onderzoek botweg weigert.

U herinnert zich ongetwijfeld dat nauwelijks anderhalf jaar geleden de Israëlische strijdkrachten een ongezien hard offensief ontplooiden tegen het regime en de inwoners van Gaza. In drie weken tijd verloren toen 13 Israël's en 1300 Gazanen het leven. De conclusies van het Goldstonerapport waren vernietigend: beide partijen hebben inbreuken gepleegd op het internationaal humanitair recht en het rapport beschuldigt de Israëlische leidinggevende officieren er bovendien van witte fosfor te hebben gebruikt, geen onderscheid te hebben gemaakt tussen burgers en strijders en een collectieve strafmaatregel op te leggen, wat een inbreuk is op het oorlogsrecht. Los van de oorlog in Gaza zwijg ik hier nog over de almaar aanhoudende en wereldwijd veroordeelde nederzettingenpolitiek.

U weet dat de Europese Unie en haar 27 lidstaten nauwe banden met Israël onderhouden. Bovendien zijn we de belangrijkste donor van de Palestijnse gebieden. Dat maakt dat de EU een groot moreel gezag heeft om respect voor mensenrechten af te dwingen en de naleving van het internationaal humanitair recht te verzekeren. Waarop wacht Europa om de hefboomen waarover het beschikt – bevrozing van de bilaterale relaties, opschorten van het associatieverdrag of het nabuurschapsakkoord met Israël – te gebruiken? Waarop wacht Europa om – wat Vlaanderen de facto reeds besliste – een algemeen wapenembargo in te stellen tegen Israël?

Ten derde wil ik graag, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, uw steun en verbintenis vragen voor het verder bestrijden van alle vormen van discriminatie. Daar is voor uzelf en voor de Europese Commissie een belangrijke en niet te onderschatten rol weggelegd.

Het fundamentele recht om jezelf te zijn, blijft op heel wat vlakken en in grote delen van Europa een heikel punt. Uit de landenindex bijvoorbeeld die is opgemaakt door de International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), blijkt dat landen als Letland, Litouwen, Malta, Griekenland, Italië, Bulgarije en Roemenië ondermaats scoren op het vlak van het aanvaarden van seksuele diversiteit.

Hoe zouden holebi's zich voelen in Roemenië als ze de voorzitter van Steaua Boekarest horen verklaren dat hij weigert te werken met vermeende homoseksuele voetballers. Of in Slowakije, waar de Gay Pride vorige maand niet kon doorgaan omdat neonazi's de verzamelde mensen aanvielen en met traangas bekogelden? Of in Portugal, waar in volle parlementaire bespreking van de openstelling van het huwelijk, de paus, tijdens zijn bezoek daar, het homohuwelijk uitriep tot een van meest verraderlijke en gevaarlijke dreigingen van de wereld.

In ons land is baanbrekend werk verricht, daar zijn we het ongetwijfeld over eens. Dat ik komende zaterdag in Gent met mijn vriend in het huwelijk mag treden, is voor ons beiden vanzelfsprekend een fantastische gebeurtenis. *(Applaus bij de meerderheid, Open Vld en Groen!)*

Ik dank u voor het applaus, collega's, maar laat ons niet vergeten dat dit voor vele Europeanen, die vaak wonen in landen waar homofobie schering en inslag is, slechts een verre droom is.

Tot besluit van mijn uiteenzetting wil ik een oproep lanceren. Een oproep om met nog meer kracht en overtuiging op te komen voor de naleving van fundamentele mensenrechten, buiten Europa, maar ook erbinnen. De Europese Unie heeft hierin een grote rol te spelen en moet die ook spelen. Nog te vaak leidt koudwatervrees tot mooi geformuleerde doch nietszeggende verklaringen.

Deze oproep is uiteraard niet alleen gericht aan u als voorzitter van de Europese Raad, maar ook aan onze eigen federale en gewestregeringen. Zeker nu we aan de vooravond staan van het Europees voorzitterschap is het belangrijk eraan te herinneren dat het afdwingbaar maken van het internationaal recht en opkomen voor fundamentele rechten en vrijheden een gedeelde verantwoordelijkheid is. Misschien lijkt het voor sommigen een illusie, maar ik ben ervan overtuigd dat, als we allemaal samenwerken, dit doel ook effectief kan worden bereikt. *(Applaus bij de meerderheid, Open Vld en Groen!)*

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, mijnheer de voorzitter, geachte leden van de Vlaamse Regering, dames en heren collega's, Europa en Vlaanderen zijn twee jonge politieke organen. Zoals u zelf zei, zijn ze stap na stap tot stand gekomen op basis van democratische en gedragen beslissingen.

Waar de Europese eenmaking na de laatste wereldoorlog gestaag vorm kreeg, was het ook pas sinds 1970 dat Vlaanderen politiek relevant werd. Vlaanderen werd immers de publieke

ruimte waarbinnen onze democratie zich ontplooit. Dicht bij de mensen en van een grootte die naadloos aansluit bij wat in 'The size of nations' van de professoren Alesina en Spolaore als de beste garantie wordt geduid voor een adequate, flexibele en kort op evoluties inspelende overheid.

Europa brengt ons dan weer dat echte schaalvoordeel dat nodig is om vrede, stabiliteit en welvaart op dit oude continent te bestendigen en verder uit te bouwen. Het is dan ook een historisch moment, dat u, mijnheer Van Rompuy, als Vlaming en voorzitter van de Europese Raad hier in dit Vlaams Parlement op bezoek bent. Hier bevindt zich de toekomst.

De N-VA kiest ondubbelzinnig voor dit dubbele spoor. Niet Vlaanderen of Europa, maar wel Vlaanderen en Europa. En wat vandaag in uw bijzijn zeker aan de orde is: wat voor Europa?

De Europese Unie erkent alleen nationale staten en dus is alleen België aan de Europese tafel vertegenwoordigd. Ook voor die bevoegdheden die geregionaliseerd zijn, spreekt er namens België afwisselend een vertegenwoordiger van de gemeenschappen en gewesten en dit na eerst overeenstemming na te streven. Toch wil Vlaanderen met zijn bevoegdheden aan tafel zitten. Minstens de helft van wat in Europa wordt besproken, heeft een directe impact op onze Vlaamse bevoegdheden. Het Belgisch voorzitterschap geeft ons daartoe al een kans.

Dit geldt niet alleen voor ons. Op vele plaatsen in Europa zijn er volkeren en culturen die zich als natiestaat genesteld hebben binnen de Europese Unie, zoals zeer recent Tsjechië, Slovaakse, Slovenië, de Baltische staten. Aan de drempel van de voordeur staan Kroatië en andere die de weg aan het afleggen zijn, ook in West-Europa. Ik denk dan aan Schotland en Catalonië. Deze evolutie moet dan ook een plaats krijgen. Die democratische structuren horen bij aan de tafel te zitten.

De N-VA kiest voor een democratisch functionerende en confederale EU, die het beginsel van de subsidiariteit toepast, van onderuit opgebouwd, die de identiteit van de samenstellende naties respecteert en koestert, die uitdrukking geeft aan de gemeenschappelijke waarden in de publieke cultuur van de Europese volkeren, en die haar verantwoordelijkheid kan en durft op te nemen binnen en buiten Europa. Dat subsidiariteitsprincipe moet ten volle spelen vanuit alle parlementen die wetgevende bevoegdheden uitoefenen die hun werden toegewezen en waarbij ze de rol opnemen van een nationaal parlement. Ook dit Vlaams Parlement schrijft zich in in die logica: een volwaardig nationaal parlement voor de hem toegewezen bevoegdheden.

We moeten ook streven naar een leefbaar Europa. Ik heb het dan over een unie die ook andere waarden kent dan louter economische, die sociale en ecologische minimumnormen bepaalt en de solidariteit tussen de verschillende naties en volkeren verder uitbouwt.

De overkoepelende publieke cultuur van Europa mag voor de N-VA gerust sterker worden, maar de EU mag niet ontaarden in een machine van culturele gelijkenschakeling. Zo mag de EU op vlak van taalgebruik geen enkele sociale of economische barrière opwerpen tegen haar inwoners.

Ten slotte, voorzitter van de Europese Raad, kom ik bij uw functie. Het gaat niet om uw persoon. Natuurlijk zijn we trots dat een Vlaming deze functie mag waarnemen. Een Vlaming dan nog uit de Rand, een Vlaming uit Sint-Genesius-Rode. Uw functie houdt echter ook een zeker gevaar in.

Het idee van een permanente voorzitter voor de Europese Raad wordt uitgelegd als een middel om de continuïteit van de raadswerking beter te verzekeren. En dat is ook wel zo. Maar eigenlijk is het ook een middel om meer macht door te schuiven naar de Europese Raad en weg van de Europese Commissie. De Raad, evenwel, verdedigt bij uitstek de belangen van de lidstaten, terwijl de Commissie vooral het belang van de Unie als een geheel voor ogen heeft. Het idee kwam van Valéry Giscard d'Estaing. Voor hem moest de permanente voorzitter uitdrukkelijk van de Raad de belangrijkste instelling van de Unie maken.

Voor de N-VA blijft het de Europese Commissie die de rol van uitvoerende macht op zich moet nemen. En net zoals de Commissie de hoeder is van het Europees belang, zo moet voor de N-VA ook het Europees Parlement dat belang in de totstandkoming van de Europese wetgeving ten volle kunnen verdedigen. Tot nu toe haalde de intergouvernementele methode echter nog te vaak de bovenhand op de communautaire methode.

Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, vandaag kan ik niet voorbij aan de actualiteit. Europa wordt geconfronteerd met een ernstige financiële en economische crisis. De vaststelling die zowat iedereen maakt, is dat er meer Europa nodig is om de gevolgen ervan op te vangen, vandaag en in de toekomst. Griekenland bewees dat de lidstaten het niet alleen aankunnen. Meer dan een jaar geleden – u was toen nog premier – liet u in *La Libre* optekenen dat een deficitair beleid in 2009 volledig gerechtvaardigd is, maar dat we moeten terugkeren naar gezonde publieke financiën.

Gisteren hebt u een strengere begrotingscontrole aangekondigd voor de landen van de eurozone. Dat strookt volledig met onze beleidsvisie ter zake. Vandaag – en de cijfers zijn al aangehaald – bedraagt het begrotingstekort in België voor alle overheden samen niet minder dan 4,8 percent van het bruto binnenlands product, dus ruim boven de norm van maximaal 3 percent uit het Europese Stabiliteitspact. De federale overheid is in België verantwoordelijk voor bijna 90 percent van dat begrotingstekort. Het Federaal Planbureau en de Hoge Raad van Financiën hebben berekend dat bij ongewijzigd beleid het tekort in België de komende jaren rond 5 percent zal blijven schommelen. Met andere woorden, bij ongewijzigd beleid zullen we in België de komende jaren permanent door het oranje én rode licht rijden, dat u gisteren hebt ingesteld op 3 percent.

Als N-VA staan we voor een strenge budgettaire orthodoxie. Dat bewijzen we vandaag in Vlaanderen door reeds in 2011 een begroting in evenwicht voorop te stellen, een evenwicht dat we tot het einde van deze legislatuur in 2014 zullen aanhouden. Wij nodigen dan ook de andere Belgische overheden uit om die weg te volgen. Wij kunnen ons vinden in de gemaakte afspraak om op Europees niveau de nationale begrotingen te controleren vooraleer ze worden goedgekeurd door de nationale parlementen.

Maar, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, in dat verband hebben we toch nog een vraag. In het verleden werden Europese landen slechts toegelaten tot de Europese Unie voor zover ze voldeden aan de Maastrichtnorm. En deze aanpak heeft in het verleden haar nut bewezen. Maar welke maatregelen, en daarnet had u het over sancties, ziet u vandaag op Europees niveau als lidstaten uit de eurozone de begrotingsnorm uit het Europese Stabiliteitspact niet naleven?

Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, in Vlaanderen vindt u een bondgenoot om de Europese droom mee waar te maken, want Vlaanderen is geen eiland, noch in Europa, noch in de wereld. De N-VA zet zich daar mee voor in. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter van de Europese Raad, voorzitter van het parlement, leden van de regering, waarde collega's, de economische integratie van steeds meer landen in Europa heeft onmiskenbaar geleid tot een lange periode van vrede die ons continent kent. We mogen de grondleggers van de Europese Unie daarvoor dankbaar zijn. Ook vandaag ontleent de Europese Unie hieraan nog steeds een grote legitimiteit. De gewone burger is zich daar in meer of mindere mate ook wel van bewust.

Hoe is het dan zo fout kunnen lopen? Het Europese project boeit niet meer, meer zelfs, het wordt gezien als betuttelend en bedreigend, zeker na de te snelle uitbreiding van 15 naar 27 lidstaten. De opkomst voor Europese verkiezingen is ontzettend laag. Meer zelfs, bij nationale referenda wordt Europa weggestemd. Daar zijn verschillende redenen voor, niet het minst het democratische deficit waarvan de functie die uzelf bekleedt, een mooi voorbeeld is.

Europa is zeker geen ‘optimal currency area’, maar ondanks mijn persoonlijke interesse voor macromonetaire aspecten en mijn belangstelling voor de euro, zal ik mij als regionaal volksvertegenwoordiger in dit tijdsbestek beperken tot de bekommernissen die ik heb vanuit een regionaal perspectief.

Laat ons direct met de deur in huis vallen. Europa is een feit, maar Vlaanderen is dat ook. De Vlaamse vraag naar meer autonomie en meer stappen in de staatshervorming evenzeer. Helaas stellen we vast dat het streven naar regionale autonomie vanuit Europa als een stoorzender wordt aanzien. Dat is vermoedelijk de hoofdrede waarom de regio’s worden weggemoffeld in het Comité van de Regio’s, waar ze in de marge kunnen vergaderen zonder reële impact op de feitelijke besluitvorming. Het Comité van de Regio’s heeft nooit voldaan aan de hoge verwachtingen die de regio’s naar aanleiding van het Verdrag van Maastricht in 1992 koesterde. Het brengt slechts vrijblijvende adviezen uit die zelden serieus worden genomen. Het comité is niet meer dan een veredelde praatbarak. Dat is meteen de reden waarom invloedrijke regio’s zoals de Duitse Länder rechtstreeks lobbyen in Brussel.

Hoe zit dat voor Vlaanderen? Ik deel het optimisme van mijn parlementsvoorzitter niet. Een samenwerkingsakkoord uit 1994 legt de werkverdeling vast tussen de Belgische federale overheid en de regionale overheden op het niveau van de Europese Raad. Zo is de federale overheid verantwoordelijk voor materies van categorie I zoals Justitie, Binnenlandse Zaken en Ecofin. Maar ook in categorie II is de federale overheid grotendeels aan zet, alhoewel het hier om regionale bevoegdheden gaat zoals Transport en Energie. Het zijn federale ambtenaren die in de werkgroepen van de raad de koers uitstippelen, terwijl Vlaamse ambtenaren vaak niet eens fatsoenlijk worden geïnformeerd. Categorie III bevat grotendeels regionale bevoegdheden zoals Leefmilieu, maar ook daar zijn het federale ambtenaren die in de raads werkgroepen de ‘Belgische positie’ bepalen. Een Vlaamse minister zit dan weliswaar in de Raad van Ministers, maar via de Permanente Vertegenwoordiging heeft de federale overheid reeds bij voorbaat de koers bepaald. De Vlaamse ambtenarij is op onvoldoende wijze ingeschakeld in de Permanente Vertegenwoordiging om effectief te kunnen wegen op Raad. Zij zitten er, net als hun Vlaamse ministers, maar al te vaak voor spek en bonen bij. autonome regio’s zoals Vlaanderen moeten dan ook dringend de Europese instrumenten krijgen om bij de beleidsdomeinen waarvoor zij bevoegd zijn, een eigen politiek standpunt te kunnen formuleren, en dit in de Raad van Ministers omdat daar het werkelijke machtscentrum van Europa ligt.

De integratie van de Europese economieën heeft enerzijds de kans op oorlog in Europa drastisch verkleind, en anderzijds is de interne markt voor goederen, kapitaal en diensten ook de belangrijkste pijler van onze welvaart geworden. Zeker Vlaanderen heeft nood aan een Europese economische ruimte, gewoon omdat onze thuismarkt te klein is. De Europese interne markt opent voor Vlaamse bedrijven de deur naar een half miljard consumenten. U hebt er daarstraks nog naar verwezen.

Helaas is de interne markt nog niet af. Zo is de dienstensector, die goed is voor driekwart van onze Vlaamse economie, nog steeds niet vrijgemaakt. Nog steeds beletten een groot aantal belemmeringen veel bedrijven hun activiteiten uit te breiden, met name kleine en middelgrote ondernemingen, die in Vlaanderen zo’n belangrijke economische rol spelen. Tegen eind 2009 moesten de lidstaten en hun deelstaten aantonen dat de regels in de dienstensector die ze toch in stand willen houden, noodzakelijk en evenredig zijn. Alle andere wetgeving moesten ze afschaffen. Voorzitter, men kan er niet omheen dat er een immense achterstand is met betrekking tot het omzetten van de Dienstenrichtlijn. Dat komt onder meer door het verzet van belangengroepen en door ultracorporatisten als de heer Caluwé. *(Opmerkingen van de heer Ludwig Caluwé)*

Waarvoor dank.

In deze tijden van economische crisis moeten alle lidstaten van de Europese Unie bezuinigen. Ook Vlaanderen voert een relatief streng begrotingsbeleid. Het zou dan ook logisch zijn,

mocht ook de EU de broeksriem wat aanspannen. Wat merken we echter? Het komende jaar zal de EU-begroting met 5 percent stijgen. De kostprijs wordt verhaald op de lidstaten en dus op de Vlaamse belastingbetaler. Dat is voor ons niet langer aanvaardbaar.

LDD vindt daarom dat we onze Europese bijdrage minstens moeten bevroren, en desnoods gedeeltelijk terugvragen. De eindeloze groei van de werkmiddelen moet ophouden. Het is onze overtuiging dat, indien de lidstaten de inkomsten en de uitgaven van de EU zouden terugschroeven, Europa verplicht zal worden om dwingende keuzes te maken. Laat dit duidelijk zijn: mijn fractie is een groot voorstander van Europese integratie, maar de EU moet zich opnieuw beperken tot haar kerntaken, namelijk de realisatie van de interne markt, en enkel nog uitgaven doen op het vlak van energie, onderzoek en ontwikkeling en grensoverschrijdende veiligheid. Daarvoor is geen politieke unie nodig. Samenwerking en coördinatie volstaan.

Mijnheer de voorzitter, politici hebben een voorbeeldfunctie. Ze staan ten dienste van de mensen: “Tot uw dienst.” Tijdens de verkiezingscampagne in België was er sprake van de lonen van politici te korten, als signaal en uit solidariteit met de bevolking, die toch wel zwaar lijdt onder de economische crisis. Ook Europa heeft een voorbeeldfunctie, en u, als voorzitter van de Europese Raad, evenzeer. Het is ons opgevallen dat u in januari bent begonnen met 22 medewerkers, een hofhouding die inmiddels is opgelopen tot 29. U wilt er blijkbaar 40. Toeval of niet, dat is exact net zo veel als Europees Commissievoorzitter Barroso. Zou het geen mooi gebaar zijn om in deze barre tijden van economische crisis aan de Europese burger te zeggen dat u er geen 40 hoeft, dat u het houdt bij de huidige 29? Zo niet bevestigt u de burger in zijn denken dat overheden per definitie bodemloze putten zijn en dat uiteindelijk enkel hij voor de crisis moet opdraaien. (*Rumoer*)

Ik merk dat ik op een zere teen heb getrapt.

Mijnheer de voorzitter, Vlaanderen kreunt ook onder de Europese regelneverij, een gevolg van een overdreven nastreven van uniformiteit. In plaats van kaderrichtlijnen te maken die werken met het principe van wederzijdse erkenning, heeft de EU de overdreven neiging om de 27 lidstaten met detailwetten koste wat het kost te harmoniseren. De Europese wetgeving is daardoor spijtig genoeg de grootste producent van betutteling. Zo is bijvoorbeeld de Vogel- en Habitatrichtlijn ontaard in een ongekennde regelzucht, die elke vorm van economische vooruitgang frustreert. Ongetwijfeld waren de initiële bedoelingen nobel, namelijk het beschermen, door het instellen van speciale beschermingszones, van enerzijds 187 soorten vogels en anderzijds 500 planten- en 200 diersoorten. Het gevolg daarvan is echter dat er bij elk groot infrastructuurwerk moet worden bestudeerd of er toch niet een zeldzame dier- of plantensoort in de problemen komt. Op zich is dat geen probleem, ware het niet dat het in bepaalde gevallen resulteert in langdurig uitstel of zelfs afstel.

Het spreekt dan ook voor zich dat deze Vogel- en Habitatrichtlijn averse effecten genereert op het vlak van de werkgelegenheid en de economische groei en zelfs in bepaalde gevallen op de verkeersveiligheid. Daarom moet deze richtlijn, net als tal van andere overdreven regelgeving, dringend worden bijgesteld en in haar toepassing drastisch worden versoepeld.

Mijnheer de voorzitter, hoewel eenmaking, in tegenstelling tot begrippen als democratie, rechtvaardigheid en vrede, geen doel op zich is, is het Europese eenwordingsproces wellicht het beste dat Europa ooit is overkomen, na eeuwen van godsdienstoorlogen, burgeroorlogen en wereldoorlogen. Om het vertrouwen van de Europese burger in de EU te versterken, heeft de Europese Unie evenwel nood aan meer transparantie, een kleinere bureaucratie en meer democratische verantwoording. Om dezelfde reden heeft de EU er volgens ons belang bij om te focussen op haar kerntaken, met name de interne markt die zoveel welvaart heeft gebracht, zeker na de Tweede Wereldoorlog. Het overige beleid moet ze overlaten aan de federale en regionale overheden, met een effectieve rol voor deze laatste.

Wil de Unie overleven, moet er niet méér Unie komen, maar een Unie ‘back to the roots’. Geen Verenigde Staten van Europa, maar een Europese Unie van Staten, geen federatie, maar een confederatie. Er zijn immers grenzen aan wat de EU kan doen, zodat ze datgene wat ze moet doen, ook effectief doet en goed doet. Hierbij gaat het in eerste instantie om de vier fundamentele vrijheden, met name het vrij verkeer van personen, goederen, kapitaal en diensten, om op die wijze een efficiënte interne markt van 500 miljoen Europeanen te realiseren. Die vormt immers het fundament van de Europese welvaart en dé garantie voor onze eigen Vlaamse welvaart. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, mijnheer de voorzitter, geachte leden van de Vlaamse Regering, geachte collega's, u verwees naar de druk van de financiële markten die wij momenteel ervaren en dat is terecht. Wat mij momenteel verbaast, is de arrogantie van die financiële markten. Enkele maanden na de implosie van het speculantenwereldje is die arrogantie weer groter dan ooit. Beleggers speculeren weer volop en ze doen dit nu ook tegen landen. Die mensen die door hun hebzucht onze economieën op de rand van de afgrond brachten, formuleren nu besparingsoekazes aan de Europese democratieën. Speculanten mogen volgens ons het economisch beleid in Europa niet bepalen. Als ik het op onze regio betrek, moeten ze zich ook niet inlaten met de staatshervorming in België, zoals de vicegouverneur van de Nationale Bank ook niet moet optreden als hun woordvoerder en beschermheer. We zijn het grondig oneens met de voorstellen van bijvoorbeeld N-VA, maar het zijn niet de buitenlandse speculanten die hier moeten zeggen wat opportuun is en wat dat niet is. Dit is schaamteloos en dit moet stoppen. Tegenover de machtsgreep van de financiële markten moet een gecoördineerde aanpak en strategie op economisch, sociaal en ecologisch vlak staan.

Maar, mijnheer de voorzitter, als het in Europa echt om de knikkers gaat, dan is het veelal ieder voor zich. Mevrouw Merkel gaf met de aankondiging van een besparing van 80 miljard euro het startschot voor een besparingsopbod tussen de lidstaten. Wij weten ook wel dat besparen nodig zal zijn, maar wij passen voor een irrationeel opbod. Ook Nobelprijswinnaar Paul Krugman rekent vlijmscherp af met die logica van keiharde besparingen en van opbod van besparingen. Hij maakt het concreet als hij zegt: “Blijkbaar bestaat de nieuwe conventionele wijsheid erin om de werklozen pijn te doen. De baten van zulk beleid zijn een illusie, de pijn daarentegen is reëel.” Het is een houding die ik soms ook terugvind in deze Vlaamse Regering en in dit parlement. Krugman gaat daar tegenin en houdt een pleidooi voor een globale tegenmacht tegen de heerschappij van de financiële markten. In eigen land vinden we hetzelfde geluid bij Paul De Grauwe.

Het alternatief van de groenen is de keuze voor een weloverwogen mix: rechtvaardig besparen, ja, maar vooral ook slim investeren. Enkel besparen zonder te investeren is volgens de meeste economen een heilloze piste en zal Europa doen doodbloeden.

En dan komen u en uw Europese Raad helemaal in beeld, mijnheer de voorzitter. Het is uw opdracht – aartsmoeilijk, ik geef het toe – om die gecoördineerde Europese aanpak mogelijk te maken. Het reddingsplan dat begin mei werd goedgekeurd, is hopelijk de aanzet tot een echt gemeenschappelijk economisch beleid, de ontbrekende politieke pijler van de economische en monetaire unie. Het is absoluut noodzakelijk dat staten en politieke families niet langer in gespreide slagorde optreden.

Europa zal strenger toezien op de begrotingen. Dat heb ik toch begrepen uit de kranten van vandaag. Maar besparingen moeten rechtvaardig zijn. Lineair bezuinigen zonder enige visie brengt ons nergens. Uitgaven moeten heroverwogen worden. Dit moet vooral resulteren in een toekomstgericht hervormingsprogramma. Europa, de nationale en de gewestregeringen moeten leiderschap tonen en de crisis gebruiken als scharnier naar een betere, duurzame toekomst. Daarbij moet het duidelijk zijn dat niets economisch verstandig kan zijn dat ecologisch en sociaal onverstandig is. Onze economie moet weer gaan draaien, daarover zijn

we het eens. Maar onze welvaart mag niet ten koste gaan van de toekomstige generaties. Dit kan, volgens ons, door een duurzame omkadering van de overheidsuitgaven en een versterkt toezicht op de macro-economische ontwikkelingen. Misschien moeten we eindelijk maar eens andere indicatoren gebruiken om die macro-economische ontwikkelingen te meten. Verantwoord bezuinigen houdt ook in dat schaarse kredieten bij voorrang gaan naar een duurzaam energie- en milieubeleid en naar een versterking van de sociale cohesie.

Daarnaast is er echter vooral ook nood aan een slim investeringsbeleid. Er moet een antwoord komen op de mondiale ecologische crisis, die door sommigen nog steeds niet wordt erkend. De klimaatverandering wordt steeds duidelijker, grondstoffen raken uitgeput. De Europa 2020-strategie kan van Europa een topper maken voor wat betreft de duurzame omschakeling van ons ontwikkelingsmodel. We raken niet uit de crisis door alleen te besparen, we raken niet uit de crisis door onze economie de adem af te snijden. Door werk te maken van een duurzame economie, kunnen we binnen Europa honderdduizenden nieuwe groene banen creëren. Deze groene ‘new deal’ kan worden gefinancierd niet alleen via een hoger Europees budget, maar ook door de toekenning van renteloze leningen van de Europese Investeringsbank aan lokale, regionale en nationale overheden die uitvoering geven aan deze ecologische transitie die zo nodig is.

De Europese Centrale Bank en de Europese Commissie dwalen als ze ervan uitgaan dat evenwichtige overheidsfinanciën vooral een kwestie is van snoeien in bestedingen en uitgaven. De inkomstenkant van de begroting is minstens even belangrijk. Dat betekent niet enkel aandacht voor de belasting op de winsten, vooral bij transnationale bedrijven, maar ook het uitvoeren van belangrijke aanbevelingen van het IMF zoals de introductie van een belasting op financiële transacties, een bijzondere bijdrage van de banksector en het verder opvoeren van de strijd tegen belastingontduiking. Dit kan natuurlijk het best door middel van een gemeenschappelijke aanpak door de 27 EU-lidstaten. Op deze manier vindt de EU in economisch noodweer de financiële instrumenten voor een duurzaam beleid, dat tevens de sociale cohesie in de EU op peil houdt.

Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, de groenen vragen ook een strenge regulering van de financiële markten. De hoofdplicht van de financiële sector is de reële economie ondersteunen. Haar opdracht is niet om destabiliserend te speculeren, haar opdracht is niet om de hebzucht van speculanten te bevredigen.

Voorzitter van de Europese Raad, dat uw Europese Raad zo aarzelt en zelfs verdeeld lijkt met betrekking tot het toezicht op de financiële sector, is gewoonweg teleurstellend. Het Europees Parlement heeft onlangs nochtans een pakket maatregelen in die zin goedgekeurd. Europees Commissaris Barnier stelt zich terecht vragen bij het gebrek aan corporate governance in de financiële sector. De Europese Commissie heeft onlangs een groenboek gepresenteerd met voorstellen die ervoor moeten zorgen dat de financiële instellingen een duurzaam beleid op lange termijn voeren, minder risico op een bankroet lopen en hun klanten beter beschermen. Waar wacht de Europese Raad nog op?

U kunt uw autoriteit aanwenden om op Europees vlak op een slim en toekomstgericht investeringsbeleid aan te dringen in plaats van wezenloos in een asociaal besparingsopbod mee te stappen. U kunt werk maken van een gezamenlijke aanpak van de fiscale fraude. U kunt het opnemen voor een echte regulering van de financiële markten. Op die manier zouden uit het financieel debacle van 2008 eindelijk lessen kunnen worden getrokken.

België kan als voorzitter mee aan de kar trekken. Het zou een schande zijn deze kans te missen omdat we enkel discussies rond de eigen kerktoeren voeren. Hopelijk is er na komende zondag voldoende positieve energie om die verantwoordelijkheid op te nemen. *(Applaus bij sp.a en Groen!)*

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Mag ik vragen om de laptops dicht te doen en de BlackBerry's even af te sluiten en te luisteren naar onze eregast.

De heer Herman Van Rompuy: Voorzitter, ik wil u en het Vlaams Parlement voor deze gedachtewisseling bedanken. Een dergelijk debat vindt niet elke dag plaats. Ik herinner me dat tijdens die 8 jaar in de oppositie, de lange tocht door de woestijn, een of twee grote debatten met externen over Europa zijn gevoerd. De heer Barroso is toen naar de Kamer van Volksvertegenwoordigers gekomen.

De EU is geen zaak van sentiment of van believers en non-believers. Dat hebben we al lang achter de rug. We moeten nu vechten tegen een enorm euroscepticisme dat al lang het monopolie van een enkel land niet meer is. Dit scepticisme is wijdverspreid. Wie tracht nog een goed woordje over Europa te zeggen, is niet meer politiek correct.

Ik heb daarnet al gezegd dat die periode voorbij is. Hoewel ik hier niets op tegen zou hebben, is Europa geen zaak van sentiment meer. Het is een zaak van belangen en overtuigingen. Europa is zeker voor Vlaanderen van heel groot belang. We hebben onze opgang in zeer grote mate aan Europa te danken.

We mogen niet vergeten dat de structurele werkloosheid in de jaren 50 in Vlaanderen hoger was dan in Wallonië. Dat is in de loop van de jaren 60 gekeerd. We hebben toen de expansiewetgeving ingevoerd. We hebben toen een nieuw, eigenlijk keynesiaans geïnspireerd, beleid gekend. We hebben in belangrijke mate gebruik kunnen maken van de binnenmarkt zonder douanegrenzen die toen in de zes landen van de toenmalige Europese Gemeenschap is gecreëerd. Dit is het begin geweest van de economische opgang van ons gewest.

Indien we het over belangen hebben, mogen we niet vergeten dat Brussel de zetel van de meeste Europese instellingen is geworden. Hierdoor is Brussel zelf de zetel van de Atlantische alliantie geworden. Dit heeft niet enkel het gewest zelf, maar ook de streek daarbuiten een enorme welvaart gebracht. Eigenlijk is Brussel, zoals al zo vaak is gezegd, belangrijker en bekender dan de naam van het land zelf geworden.

Het belang van Europa voor onze economie, onze welvaart, onze werkgelegenheid, ons eigen volk en ons eigen land is enorm. De EU blijft echter ook een zaak van overtuiging. Om die reden streven we naar een uitbreiding naar de Westelijke Balkan. De eerste uitbreidingsgolf is er misschien wat snel gekomen. Die golf was echter onvermijdelijk. De landen die nog steeds onder de gevolgen van de oorlog te lijden hadden en die onder een communistisch regime waren opgegroeid, hadden het recht tot de EU toe te treden. Het gebied dat het laatste slachtoffer van conflicten is geworden, heeft, indien het aan de voorwaarden voldoet, ook het recht tot de EU toe te treden.

Ik heb daarnet gehoord dat de gouden eeuw in Athene de stadstaat Athene was, en dat de Medici's een heel groot voorbeeld waren. Dat is misschien ook zo. Maar ook de Italiaanse eenheid was een vooruitgang van de geschiedenis. Ook de Duitse eenheid en de Griekse eenheid waren een vooruitgang van de geschiedenis. Zo is de Europese eenmaking ook een vooruitgang van de geschiedenis.

Wij hebben een Europa opgebouwd dat we trachten op te bouwen volgens het subsidiariteitsbeginsel. Dat subsidiariteitsbeginsel interpreteert men natuurlijk altijd maar zoals men het wil interpreteren. Men kan in belangrijke mate van gedacht veranderen over de invulling van dat beginsel. Maar in elk geval zijn wij in het kader van de subsidiariteit ook een gemeenschap met 23 talen. De grootste bureaucratie in de Europese Unie is de vertaalbureaucratie. En het is een heel goede zaak dat iedereen zich kan blijven herkennen in zijn eigen taal. Dat is immers vaak het grootste uitdrukingsmiddel van iemands identiteit.

Wij zijn ook een gemeenschap die wil werken met de subsidiariteit, omdat een heel deel van de bevoegdheden effectief nationale bevoegdheden blijven. Op het vlak van de monitoring

van het economische en budgettaire beleid bijvoorbeeld ligt het allergrootste deel van de bevoegdheden nog altijd bij de lidstaten. Wij trachten alleen maar iedereen in dezelfde richting te duwen, en dan nog in grote gehelen. Men tracht dat te doen wanneer het gaat over het saldo of over het macro-economische evenwicht. Maar hoe men dat invult, dat moet iedereen doen naar godsvrucht en vermogen en volgens de eigen procedures in elk land.

Subsidiariteit blijft dus een wezenlijk kenmerk van de Europese Unie. Er is geen enkele tegenstelling tussen enerzijds druk uitoefenen om allemaal, convergerend, in dezelfde richting te werken en anderzijds het erkennen van de nationale identiteit. Maar wanneer men één munt heeft, moet men natuurlijk die instrumenten hebben, en zeker in de eurozone, om allemaal een gelijklopende economische ontwikkeling en een gelijklopend economisch beleid te hebben.

Er zijn naast het onze maar een paar echt federale staten: Duitsland en Oostenrijk. In andere landen heeft men ook autonome gebieden, maar bijna nergens – misschien vergeet ik er één – is het zo sterk ontwikkeld als in die drie landen. En dat heeft ook een en ander met zich meegebracht. U hebt hier het Verdrag van Amsterdam, het Grondwettelijk Verdrag, het Verdrag van Lissabon goedgekeurd, omdat ook erkend wordt dat we dat elk volgens zijn eigen grondwettelijke beginselen doen. Er zijn niet veel landen waar Europese verdragen door zeven assemblees worden goedgekeurd. Bij ons is het ook zo dat, als het roterende voorzitterschap wordt waargenomen, gewesten en gemeenschappen daar volledig deel in hebben. Er zijn niet veel landen waar men dat toelaat, om niet te zeggen dat er bijna geen zijn.

Wij erkennen die identiteit van federale staten zeker. We moeten er alleen rekening mee houden dat er een grote diversiteit is. Er zijn nog echte eenheidsstaten, er zijn halfgefedereerde landen, er zijn landen die een doorgedreven federalisme hebben, en er zijn landen die nog meer federalisme willen. Maar in de mate dat het mogelijk is, heeft men, ook wat ons land betreft, erkenning gegeven aan gewesten en gemeenschappen. Het principe van de subsidiariteit is dus een heel sterk beginsel.

Ik ga op enkele punten in. Natuurlijk moeten wij economische groei blijven hebben doorheen de sanering. Ik blijf zeggen dat als de sanering geleidelijk gebeurt – en sommige landen publiceren nu plannen over 4 jaar, maar daarom gaat de sanering niet sneller, men publiceert alleen gegevens over 4 jaar – dit geen enkele hinder betekent voor de economische groei. Wel integendeel, wat sommigen daar ook over mogen vertellen, er zijn heel veel gegevens die in de omgekeerde richting wijzen. We moeten de economische groei op een structurele manier versterken, niet alleen door een gezond beleid van overheidsfinanciën – dat is een voorwaarde, een noodzakelijke, maar geen voldoende voorwaarde –, maar ook door eens onderhuids te werken aan die gegevens die hier trouwens Vlaamse bevoegdheid zijn en die door een aantal sprekers ook als dusdanig worden erkend.

Als ik één ding mag zeggen over het budgettaire aspect: ik heb u gezegd dat we op dat vlak niet zo erg verschillen van andere landen, behalve op het vlak van de schuld. Wij zullen de komende jaren onder druk komen te staan, zoals de meeste andere landen, degene die in de ‘excessive deficit procedure’ zijn. Dat is niet alleen België, want soms heeft men de indruk dat het alleen België is, ik geloof dat er in totaal 16, 17, 18 landen zijn. De meeste zijn in die procedure, de meeste moeten stabiliteitsplannen en convergentieplannen indienen opdat ze na verloop van een bepaalde periode, 2012, 2013, naar de 3 percent zouden gaan, en het is perfect mogelijk om dat te doen, ook voor ons land, en dan, verdergaande, naar een evenwicht. Degenen die een hoge schuld hebben, en dat is voor ons land reeds het geval, zullen dat sneller moeten doen dan andere landen. Een volgende regering, wat ook de samenstelling weze, zal voor een belangrijke opgave staan. Degenen die vandaag smalend over het federale niveau spreken, zullen daar binnen enkele maanden misschien helemaal anders over spreken, maar het zal niet ik zijn die dat zal beluisteren, ik zal dat van achter een

tv-scherm doen en even glimlachen als ik sommige dingen zal horen en me zal herinneren wat ik tevoren heb gehoord. *(Gelach)*

Als het gaat over de financiële crisis, ben ik het helemaal niet eens met degenen die zeggen dat we daar niets aan gedaan hebben. Al van in december 2009 hebben we, niet met de Europese Raad, maar met de Ecofinraad van de economische en financiële ministers, een beslissing genomen over een veel sterker financieel toezicht op financiële instellingen. Er is nu een hele discussie, dat is normaal, tussen de Ecofinraad en het Europees Parlement om daar een akkoord over te bereiken. Het Europees Parlement wil verder gaan dan de Ecofinraad met de 27 lidstaten waar elk zijn belang tracht te verdedigen, goed wetende natuurlijk dat iedereen een herhaling van die financiële crisis wil vermijden. Die procedure is nu gaande, maar ik denk dat ik mag zeggen dat vanaf 1 januari de nieuwe instellingen van toezicht over de verschillende markten van start zullen kunnen gaan.

Europa heeft gisteren gezegd dat het een taks op de financiële instellingen, op de banken wil invoeren. Veel andere landen in de wereld willen dit niet. Eigenlijk hebben we onderhuids gezegd dat we dat dan zelf zouden moeten beslissen, zoals België dat alleen heeft gedaan, zelfs zonder te wachten op de Europese beslissing, want dat is gebeurd in het kader van de begroting 2010. Ik zeg dit maar voor het geval men dit vergeten zou zijn.

Op het vlak van bonussen, van fiscale paradijzen, is Europa in de G20 in de voorhoede geweest. De nieuwe richtlijn inzake ratingbureaus treedt in werking vanaf 1 december en wordt ondertussen versterkt. Ik ben het dus niet eens met degenen die zeggen dat men de zaken op dat vlak op zijn beloop heeft gelaten, wel integendeel.

Als het gaat over discriminatie: wij hebben het charter van rechten en vrijheden verankerd in het Verdrag van Lissabon en het is afdwingbaar. Men mag niet van alles een amalgaam maken, het is niet omdat een of andere religieuze overheid een uitspraak heeft gedaan, dat de Europese Unie verantwoordelijk is, want anders vervalt men – en ik spreek nu van jaren geleden – in het oude adagium ‘het regent, het is de schuld van de CVP’. *(Gelach)*

Als er hier ergens een uitspraak valt van een Europeaan, dan is dat nog niet altijd de schuld van Europa zelf, maar met dat charter van rechten en vrijheden kan er ook op het vlak van discriminatie grote vooruitgang worden geboekt.

Als er één continent gedurfde standpunten over het Midden-Oosten heeft ingenomen, is het de Europese Unie. In december 2009 is er een volledig akkoord tot stand gekomen tussen de 27 lidstaten voor een van de meest gevoelige onderwerpen van de wereldpolitiek, zijnde de problematiek in het Midden-Oosten. Om geen incidenten te veroorzaken, zal ik dat hier niet herhalen. Ik zeg enkel dat het in het ene kamp veel beter is ontvangen dan in het andere. Ik druk me, zoals gewoonlijk, uit met de voorzichtigheid van de Sioux.

Dat wij voor de Palestijnse gebieden 1 miljard euro spenderen, is hier daarstraks al gezegd. Op dat vlak hebben we van niemand lessen te ontvangen. Uiteraard moet dat beleid altijd de twee zijden bekijken. Wanneer er aan de niet-Palestijnse zijde daden, activiteiten of organisaties zijn die de vrede niet nastreven maar eerder in de terroristische sfeer zijn, moet men dat ook durven te zeggen, anders is er geen enkele oplossing van de problematiek van het Midden-Oosten mogelijk.

Ik heb enkele bedenkingen gehoord over mijn rol. Er wordt gesproken van een permanente voorzitter. 2,5 jaar: dat is toch zeer relatief. De Fransen spreken van ‘un président stable’. Dat permanent is dus zeer voorlopig.

Wel is het zo dat het Verdrag van Lissabon een einde heeft gesteld aan de theologische, ideologische discussie over de communautaire en de intergouvernementele methode. Zij hebben elk hun eigen rol of bevoegdheid gegeven. Gelukkig hebben we daar voor lange tijd een einde aan gesteld. Dat heeft Europa heel lang verdeeld. De onderhandelingen over het Verdrag van Lissabon zijn gestart in september 2001 en geëindigd op 1 december 2009.

Tussen de voorzitter van de Commissie en ik zijn er geen meningsverschillen. We zien elkaar elke week. Soms helpt het om elkaar vaak te zien, soms werkt men elkaar dan op de zenuwen. In dit geval helpt het om in het gemeenschappelijk Europees belang te handelen.

We hebben nu nieuwe instellingen. Mijn bedoeling is om ze te laten functioneren. Er is een waaier van instellingen in de EU. Soms vind ik dat België nog een voorbeeld van vereenvoudiging is, als ik dat zo mag zeggen. Mogelijke conflicten worden niet altijd beslecht door het verdrag. Men moet investeren in heel veel persoonlijke contacten. Alle grijze zones moet men trachten op te vullen door contacten. Goede menselijke relaties kunnen daarbij helpen. Uiteraard zou het beter zijn als dat allemaal structureel geregeld was, maar de zaken zijn zoals ze zijn.

Ik investeer heel veel in contacten met het parlement, met de parlementsfracties, met de voorzitter van de Eurogroep, met de voorzitter van de Commissie, met het roterende voorzitterschap. Het zal me een genoegen zijn om samen te werken met de Belgische regering, wie haar ook moge bevolken. Met al die componenten moet er worden samengewerkt om één gemeenschappelijk Europees belang te kunnen verdedigen.

Deze crisis heeft aangetoond dat wij meer Europa nodig hebben, maar niet om het even wat. Wel een Europa dat de lidstaten in dezelfde richting tracht te duwen, voornamelijk om één gemeenschappelijke munt leefbaar, verdedigbaar en sterk te houden, maar ook om de gemeenschappelijke markt verder een element van groei te kunnen laten zijn. En die markt moet effectief nog verder worden uitgediept.

Ik ben het niet eens met degenen die zeggen dat Europa zich moet terugplooiën op zijn kerntaken. Die kerntaken zijn in volle evolutie. Trouwens, er is één taak vergeten: het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Dat is nog altijd een belangrijke kerntaak van Europa. De nationale lidstaten hebben dat voor een groot deel toevertrouwd aan het Europese niveau.

Europa zelf vertegenwoordigt budgettair maar 1 percent van het Europese bbp. Amper 1 percent! Dat is een vijftigste van wat in vele landen het geval is. Ze moeten in het kader van de subsidiariteit niet méér doen dan wat een ander niveau kan doen. Op dit ogenblik is er in een aantal domeinen meer coherentie en coördinatie nodig op Europees niveau om onze welvaart en werkgelegenheid maximaal te kunnen verdedigen.

Ik zou het bij deze beschouwingen willen houden. Naarmate mijn betoog vordert, ben ik bijna de taal van de proost aan het opvoeren. Een goede toespraak moet altijd eindigen in een vlaag van eensgezindheid. Ik zou daar op de duur in vervallen. Ik hoop dat ik u daarmee niet verveeld heb. Ik dank u. (*Applaus*)

De voorzitter: Dank u, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad.

Minister Lieten heeft het woord namens de Vlaamse Regering.

Minister Ingrid Lieten: Meneer de voorzitter van de Europese Raad, meneer de voorzitter, geachte Vlaamse volksvertegenwoordigers, het is een eer om de voorzitter van de Europese Raad, Herman Van Rompuy, vandaag in ons midden te hebben. Het is een gebaar waar ik van harte voor wil danken.

U kent het huis natuurlijk goed, het lag ooit naast het uwe. Het geeft vertrouwen dat u de weg, nog weet. Fysiek liggen de Europese en de nationale instellingen in België maar op een steenworp van elkaar, maar in de geesten lijkt die afstand vaak nog groot. Misschien kan die afstand wat verkleinen door uw presidentschap – ik hoop het alvast.

We staan aan de vooravond van het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. België staat vanaf juli – samen met u en anderen – aan het roer van de Europese vloot, en dat gedurende een belangrijke periode. Europa heeft de laatste maanden belangrijke klippen moeten omzeilen: de ernst van de crisis was op sociaal en economisch vlak ongezien. De komende maanden is het zaak om door een gezamenlijk krachtig leiderschap opnieuw het

noodzakelijke vertrouwen te geven; in de eerste plaats aan onze burgers en bedrijven, maar ook aan de beleggers.

Een omvangrijke ploeg medewerkers is al een hele tijd druk in de weer met de voorbereidingen van het voorzitterschap: de krijtlijnen zijn bekend, de kalender ligt klaar en het programma wordt op punt gesteld. Onze prioriteiten worden breed gedragen, en sluiten – in de geest van het teamvoorzitterschap – aan op het werk van de Spanjaarden. Met deze voorbereidingen werd alvast een stevige basis voor een geslaagd voorzitterschap gelegd.

De Vlaamse Regering neemt de verantwoordelijkheid voor een sterk en succesvol voorzitterschap waarin we een belangrijke institutionele rol spelen. Vlaanderen zal namelijk als voorzitter optreden in ministerraden en andere vergaderingen over Leefmilieu, Onderwijs, Jeugd, Sport en Visserij. Daarnaast hebben alle Vlaamse ministers met hun administraties activiteiten gepland in het kader van het EU-voorzitterschap.

Vanuit de uitdagingen en het werk dat tijdens het voorzitterschap zal moeten gebeuren, heeft Vlaanderen vijf grote prioriteiten naar voren geschoven. Eén, de Europa 2020-strategie moet zorgen voor duurzame groei en jobs. Twee, armoedebestrijding en sociale inclusie verdienen – zeker in het Europees Jaar ter Bestrijding van Armoede en Sociale Uitsluiting – bijzondere aandacht. De derde prioriteit wordt gevormd door klimaat, energie en leefmilieu, gelet op de opvolging van het klimaatbeleid na de top van Kopenhagen en de uitwerking van een nieuw biodiversiteitsbeleid. Vier zijn de sectoroverschrijdende duurzame ontwikkelingen; en vijf de rol van de regio's binnen de EU en de betrokkenheid van hun burgers.

Binnen de contouren van het Belgisch programma zal Vlaanderen bijzondere aandacht besteden aan deze voor ons belangrijke thema's. Zo heeft Vlaanderen in het kader van de Europa 2020-strategie ambitieuze doelstellingen. We hopen dan ook dat we de andere entiteiten inspireren.

Er heerst hier en daar ongerustheid over de manier waarop België zichzelf in een verkiezingsperiode door het voorzitterschap zal kunnen loodsen. Ik deel deze ongerustheid niet. Iedereen onderkent het belang ervan, en de deelstaten, die een niet-onbelangrijk deel van het programma beheren, dragen – samen met het ambtelijk apparaat – bij aan de nodige stabiliteit. Het Verdrag van Lissabon heeft voorts gezorgd voor een verbreding van het aantal schouders waarop het voorzitterschap steunt. We staan er dus ook niet alleen voor. Het is ons gezamenlijke voorrecht om de komende maanden een impuls te mogen geven aan het Europese project. Laat vandaag daarvan een eerste stap zijn.

Namens de Vlaamse Regering wil ik u nogmaals bedanken voor uw aanwezigheid hier.
(Applaus)

De voorzitter: Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, namens het parlement dank ik u oprecht dat u hier vandaag wilt aanwezig zijn. Ere wie ere toekomt: ik wil ook oprecht de heer Eric Van Rompuy danken, want zonder de inschakeling van uw broer was deze bijeenkomst misschien iets moeilijker tot stand gekomen. Hij heeft een bemiddelende rol gespeeld.

U zei heel terecht tegen de ploeg van Villa Politica dat de datum van deze zitting is vastgelegd lang voor vaststond dat er verkiezingen zouden worden gehouden. Uw aanwezigheid hier wijst eigenlijk op de volwassenheid van dit parlement. Dat is erg belangrijk. Ik hoop dat u vandaag veel inspiratie hebt opgedaan om met uw gekende inzet de functie van voorzitter van de Europese Raad vorm te geven. Wij zijn en blijven fier dat een Vlaming is verkozen als eerste voorzitter van de Europese Raad.

In ons gulden boek schreef u mooie woorden: 'Vermeylen indachtig'. Ik moest even mijn historische kennis opfrissen, maar het was wel degelijk Vermeylen die zei dat we Vlamingen zijn om Europeeërs te worden. Men zou het niet mooier kunnen zeggen. Wij wensen u nog veel inspiratie, inzet en doorzettingsvermogen.

Nogmaals: wij zijn erg fier dat we u vandaag in dit Vlaams Parlement hebben mogen begroeten. Dank u. (*Applaus*)

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geschorst.

- *De vergadering wordt geschorst om 16.29 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 16.40 uur.*

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 60/30*)

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Sophie De Wit, de heren Jan Roegiers en Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heer Bart Martens en mevrouw Griet Smaers houdende de invordering van parkeerheffingen door parkeerbedrijven

– 573 (2009-2010) – Nr. 1

Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Caluwé bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Voorzitter, vorige week hadden we hier enkele actuele vragen over een arrest van het Grondwettelijk Hof dat ons bevoegd maakte voor het regelen van een aantal procedures met betrekking tot de gemeentelijke parkeerbedrijven. Het vereist een decreetswijziging om dit door te voeren. Ondertussen is er een voorstel van decreet voor geformuleerd. Mag ik vragen dat dit bij voorrang zou worden behandeld in uw commissie, zodat daarover nog voor het zomerreces kan worden gestemd?

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, vraagt de heer Caluwé een behandeling in plenaire vergadering of in de commissie? Ik ben het ermee eens dat het naar de commissie wordt verwezen, maar dat hoeft dan toch niet meer het voorwerp uit te maken van een stemming in de plenaire vergadering? Uw standvastigheid kennende, gaan we ervan uit dat u dit initiatief ter harte neemt en het de egards geeft die het verdient.

De voorzitter: Natuurlijk, mijnheer Penris. We zullen ons daar straks over uitspreken. Dat is dan ook duidelijk voor het reglement. Anders creëren we precedënten. Het is de bedoeling dat dit wordt verwezen naar de desbetreffende commissie.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over de leef- en werkomstandigheden in de jeugdinstituten en het beleid inzake bijzondere jeugdzorg

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, recent stelde het Kinderrechtencommissariaat vast dat er een enorme variatie blijkt te bestaan in rechtsposities voor Vlaamse jongeren die worden opgesloten. Zo zijn er andere wettelijke rechtsposities voor dezelfde jongere, afhankelijk van de vraag of de instelling waarin de jongere belandt, federaal of Vlaams is.

Het Kinderrechtencommissariaat pleitte voor een duidelijke rechtspositie voor alle minderjarigen in detentie, wat vandaag blijkbaar een onzichtbaar kluwen is. Hoe vaak een opgesloten jongere bezoek mag krijgen, hoe vaak deze mag telefoneren en welk soort sancties er zijn bij wangedrag: er zit geen lijn in en elke instelling maakt zelf huisreglementen op.

De versnippering tussen het federale en het Vlaamse niveau maakt elke transparantie onmogelijk. Vaak bepaalt het toeval welke jongere waar terecht komt, terwijl de leefpraktijk achteraf een wereld van verschil kan zijn en helemaal niet is afgestemd op het profiel van de betrokken jongere.

Minister, er is dus om te beginnen duidelijk nood aan uniforme regels voor alle instellingen. Zeker nu vandaag via een VUB-studie bekend raakte dat zeker een op de twee opgesloten jongeren achteraf hervalt, en de onderzoekers er ook aan toevoegen dat dit cijfer in werkelijkheid zelfs veel hoger ligt. Opmerkelijk in dit onderzoek is vooral het cijfer van de 212 jongeren die na hun vrijlating goed waren voor 1529 nieuwe misdrijven. Een kwart van de jongeren pleegde na de eerste opsluiting tien nieuwe misdrijven of meer, een enkeling schreef er zelfs 73 op zijn conto.

Eender welke politieke overtuiging we hier hebben in dit parlement, vandaag stellen dat hier een probleem is, is zelfs een understatement. U bent de zoveelste minister van Welzijn. U bent nu al bijna een jaar een min of meer stabiele minister op dit departement, en toch deed ook u hier nog niets aan. Niet alleen LDD zegt dat, maar ook de gerenommeerde professor jeugdrecht, professor Christiaens, die deze studie bekendmaakte. Zij zei letterlijk: "Het valt op dat in Vlaanderen zo goed als geen onderzoek gebeurt naar de zin van de manier waarop we jongeren plaatsen. Politici nemen beslissingen met hun buikgevoel, niet op basis van ernstige studies. Ook met deze studie is niets gebeurd, ze is gewoon in een lade beland."

De onderzoekers doen nochtans al lang duidelijke aanbevelingen aan de overheid, waar niets mee gebeurde. Enkel als dit in de openbaarheid komt, zoals vandaag, geeft u reacties in de media. U hebt het dan over een meer gevarieerde begeleiding, een betere nazorg en meer van die blabla.

Stelde u dat zelf al niet jaren voor in uw beleidsnota, alsook al uw CD&V-voorgangers op dezelfde stoel? Dit onderzoek was trouwens al eind vorig jaar klaar. Wat deed u de voorbije maanden, minister? De enige echte waarheid is dat er in Vlaanderen geen enkel initiatief wordt ondernomen naar de zin van de manier waarop jongeren worden geplaatst.

Naast een strenger jeugdsanctierecht en meer concrete actiemiddelen voor de jeugdrechters, wat een federale bevoegdheid is, moeten en kunnen we in Vlaanderen zelf durven te kiezen voor heropvoedingskampen voor recidive criminele jongeren. Dezelfde professor jeugdrecht die vandaag de hallucinante resultaten bekendmaakte, stelde in 2008 als reactie op het LDD-voorstel van heropvoedingskampen: "Het LDD-plan voor heropvoedingskampen kan perfect gebeuren in de gemeenschapsinstellingen, ze moeten daarvoor enkel anders georganiseerd worden."

Collega's van de meerderheid, stop eindelijk uw pamperbeleid. Beloof de kiezer bij de verkiezingen niet alleen meer veiligheid en maatregelen, maar doe er iets aan. Maak een eind aan pamperuitstappen voor criminele jongeren, zoals het bekendste voorval waar de dader van de mp3-moord enkele weken later een topvoetbalmatch mocht bijwonen.

Een van de belangrijkste aanbevelingen die u al lang kent, is dat er een veel striktere scheiding moet zijn tussen jongeren die in een instelling belanden na criminele feiten en jongeren die thuis gewoon in een problematische opvoedingssituatie zitten. Nu komen die jongeren vaak in dezelfde leefgroepen van de gemeenschapsinstellingen terecht. We merken dat die laatste groep jongeren nadien meer recidiveert. Met andere woorden, de criminele jongeren leren de stiel aan de anderen. Een beetje gezond verstand zegt dus dat hier liever vandaag dan morgen een duidelijke scheiding moet komen.

U zorgde er al wel voor dat de evaluatie van uw eigen streefcijfers in verband met een stijging van het aantal opvangplaatsen pas in 2013 kan gebeuren, met andere woorden wanneer de legislatuur bijna voorbij is.

'Nooit opgeven' is een mooie slogan, minister. Maak hem nu eens waar in de praktijk. Haal de aanbevelingen uit uw bureaulade, lees ze en doe er eindelijk iets mee. *(Applaus bij LDD en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Voorzitter, minister, de gevangenis in Tongeren is de laatste dagen het onderwerp van veel discussie. Een bezoek van enkele jeugdrechters vorige week vrijdag aan de instelling was de aanleiding voor de polemiek die is ontstaan.

Ik citeer een van de rechters: "De omstandigheden waarin we jongeren opsluiten in Tongeren zijn afschuwelijk. Jongeren, ook opgesloten jongeren, moeten zich kunnen uitleven. Ze moeten kunnen sporten. In Tongeren is daar nergens ruimte voor, op een kleine fitnessruimte na.

De jongeren zitten er noodgedwongen heel veel in hun cel. Zelfs de wandeling van de gevangenis is al sinds februari gesloten. Jongeren kunnen alleen buiten in een zogenaamde leeuwenkooi, amper groot genoeg om er een pingpongtafel te plaatsen."

Nu pleiten we er zeker niet voor om gevangenen in een ongekende luxe op te vangen, maar ze moeten wel opgevangen worden in correcte omstandigheden. Als ik dan de rechters hoor zeggen dat ze liever geen jongeren meer naar ginder sturen, maar daarin soms geen keuze hebben, dan stel ik me de vraag of die omstandigheden wel zo correct zijn. Ik betwijfel dat, en velen met mij merk ik.

Het Kinderrechtencommissariaat maakte immers over de gevangenis van Tongeren vorige week al zijn beklag in een rapport. Voorzitter, graag citeer ik opnieuw: "De gesloten instelling voor minderjarigen in Tongeren voldoet niet aan de basisnormen. De infrastructuur laat niet toe dat jongeren in leefgroepen worden opgevangen. Tongeren zou eigenlijk nooit hebben mogen opengaan en in de huidige omstandigheden schendt ze de rechten van de jongeren."

Minister, dat de infrastructuur ruim onvoldoende is, hoeft echter niet te verbazen als men weet dat de huidige gevangenis in Tongeren daarvoor dienst deed als gevangenis-museum. Maar goed, dat is niet uw bevoegdheid, dat is het probleem van uw federale collega van Justitie. En toch heeft dit implicaties voor Vlaanderen. Want waar u wel voor bevoegd bent, is wat door de rechters een van de weinige lichtpuntjes werd genoemd na hun bezoek. Het personeel van de Vlaamse Gemeenschap dat in de gevangenis werkt, doet er alles aan om de jongeren zo correct mogelijk op te vangen en zijn enorm gemotiveerd, maar de infrastructurele omstandigheden waarin zij moeten werken zijn dus allesbehalve ideaal. Het ontbreken van een correcte en aangepaste infrastructuur is nefast voor hun werking en net

daar blijft het federale niveau in gebreke. Dat zou uiteraard niet mogen, en daarvoor zou, in overleg met uw federale collega, een oplossing gevonden moeten worden.

Tongeren is in deze ook een voorbeeld van het nog steeds schrijnende gebrek aan opvangplaatsen in de verschillende gemeenschapsinstellingen. Ook dat is een dringende vraag van de jeugdrechters die afgelopen vrijdag Tongeren bezochten. Ook daar zijn inspanningen nodig, zeker als men weet dat diezelfde gemeenschapsinstellingen vorig maar liefst 1180 keer een minderjarige moesten weigeren wegens plaatsgebrek.

Bovendien stopt het verhaal niet wanneer de jongeren vrijkomen uit een instelling of gevangenis. Vandaag verscheen immers het bericht dat 50 percent van de vrijgelaten jongeren een recidief gedrag vertonen en hervallen in hun kwalijke gewoontes. Er is nood aan betere nazorg en een meer gevarieerde begeleiding van de jongeren. Bovendien, zo stelt het onderzoek, zijn niet alle jongeren in een instelling over dezelfde kam te scheren. Sommigen belanden er na criminele feiten, bij anderen is de thuissituatie gewoon uitzichtloos. Beide problemen vragen een andere benadering, terwijl die jongeren nu vaak in dezelfde groep terecht komen.

Het stemt me alvast hoopvol dat u, minister, vandaag in de pers aankondigt dat u wilt werken aan de nazorg van jongeren die een instelling verlaten en aan een meer gevarieerd begeleiden van de jongeren die in zo'n instelling verblijven. In dat kader heb ik voor u alvast enkele vragen. Welke stappen onderneemt u of zult u ondernemen om correcte werk- en leefomstandigheden van het personeel van de Vlaamse Gemeenschap in jeugdgevangenis te garanderen? Zult u uw toekomstige collega van Justitie aanspreken om een oplossing te vinden voor deze problemen? Welke concrete initiatieven hebt u al ondernomen om het aantal opvangplaatsen in de gemeenschapsinstellingen te verhogen? Welke concrete initiatieven zult u nemen om te werken aan een betere nazorg en een meer gevarieerde begeleiding in de gemeenschapsinstellingen?

De heer Peter Reekmans: Het is een actualiteitsdebat en de collega's zijn vrij te spreken waarover ze willen, maar ik heb daarnet een betoog gehoord waarvan twee derde over federale materies handelde. Bij mijn weten, collega, heeft Vlaanderen geen jeugdgevangenis. U vroeg aan de minister de stand van zaken over het personeel in de Vlaamse jeugdgevangenis, maar ik dacht niet dat dat Vlaams is, hoor. Dat is federaal. U als N-VA'er zou dat toch moeten weten.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Het personeel dat er werkt, is Vlaams, mijnheer Reekmans.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister, collega's, de problematiek van criminele jongeren in onze samenleving is niet nieuw. Ze is hier deze legislatuur gelukkig nog niet aan bod gekomen maar in de vorige legislatuur des te meer.

Vandaag is er de vaststelling dat de helft van de jongeren uit jeugdinstituten nieuwe misdaden pleegt na hun eerste opsluiting. Dit cijfer is volgens het onderzoek door professor Jeugdrecht Jenneke Christiaens van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) zeker nog onderschat. Als de jeugdrechter jongeren naar een van de gesloten instellingen of naar Everberg stuurt, heeft dat niet als resultaat dat er een einde komt aan hun criminele carrière, integendeel. Een kwart van die jongeren pleegde binnen de kortste keren meer dan tien nieuwe misdrijven, één zelfs 73. Deze cijfers zijn onthutsend.

Maar in alle eerlijkheid, deze cijfers verwonderen mij niet, integendeel. Al jarenlang klaagt onze fractie niet alleen het plaatsgebrek aan – dat is een ander verhaal dat ook vandaag nog eens door het Kinderrechtencommissariaat tegen de werkelijkheid in volledig wordt bekritiseerd en zelfs geridiculiseerd – maar ook het gebrek aan een kordate behandeling van criminele jongeren. Zij worden maar al te vaak met fluwelen handschoenen aangepakt,

gepamperd, zelfs beloond met plezieruitstapjes. Denken we maar aan de moordenaar van Joe Van

Holsbeeck. Juist een moord gepleegd waar heel het land terecht door geschandaliseerd was, vervolgens opgesloten, maar onmiddellijk beloond met een ticket voor een voetbalmatch van de Rode Duivels. Deze plezieruitstap, iets waar vele jongeren van dromen en wat voor vele brave jongeren onbereikbaar is, werd aan deze jonge crimineel op een zilveren schoteltje aangeboden. Minister, de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat dit door uw voorganger minister Vervotte, werd veroordeeld.

Minister, de basisrechten van jeugdige criminelen in gesloten instellingen moeten worden gewaarborgd. Hierover wil ik niet discussiëren. Ik denk aan een betere ondersteuning van het Departement Onderwijs, wat belangrijk is voor de toekomst van deze jongeren. Ik denk ook aan een geïndividualiseerde aanpak waarbij zware jongens strenger kunnen worden aangepakt dan lichtere gevallen. Ik denk ook aan de nood aan een transparant sanctiebeleid, waarbij aan de jongeren duidelijk wordt gemaakt waarom ze worden gestraft en waarom ze in de instellingen zijn beland. Dat is vandaag vaak niet het geval.

Maar deze discussie moet ook worden gezien in de totaliteit van de problematiek, ook vanuit het standpunt van de samenleving die recht heeft op veiligheid. Ook dat is iets wat gisteren door de kinderrechtencommissaris werd aangeklaagd. Begrijpe wie begrijpe kan. Ik heb gisteren nauwlettend de discussie gevolgd inzake de problematiek in Tongeren. Ik meen dat er in Tongeren veel voor verbetering vatbaar is, ik ben de eerste om dat mee te onderschrijven, maar men moet dat plaatsen in het licht van een andere prioriteit en daar hoor ik heel weinig mensen voor pleiten, namelijk de prioriteit voor de nood aan heropvoeding.

Minister, werk maken van het heropvoeden van deze criminele jongeren, hen streng aanpakken, hen duidelijk maken dat het in Vlaanderen absoluut onaanvaardbaar is dat er strafbare feiten worden gepleegd: dat en alleen dat moet de boodschap zijn aan deze jongeren. En dit – en ik wil dit uitdrukkelijk beklemtonen – volledig met het oog op het bieden van een tweede kans, op het werken aan een degelijke re-integratie in onze samenleving. Er is dringend nood aan het herstel van normen en waarden en het bevorderen van de sociale samenhang in de samenleving. Maar ook hier faalt ons beleid. Het is dan ook niet te verwonderen dat jonge criminelen niets maar dan ook niets leren uit hun verblijf in de instellingen.

En ik zeg nogmaals, om hierover geen discussie te laten bestaan, dat deze jongeren een tweede kans moeten krijgen. Terecht pleit u voor een goede nazorg, voor een geïndividualiseerde begeleiding. Maar dit is niet het enig zalmakende. Dit moet worden gekoppeld aan een degelijke heropvoeding.

Het Vlaams Belang pleit er dan ook voor dat er een einde wordt gemaakt aan de lakse en volstrekt achterhaalde Jeugdbeschermingswet. Dat is natuurlijk federale materie, waaraan we hier jammer genoeg niet kunnen werken. We wijzen echter op het vorige regeerakkoord, waarin nog werd gepleit voor een jeugdsanctierecht “dat aan de rechters de mogelijkheid geeft om gericht en met meer rechtszekerheid sanctionerend op te treden tegen criminele jongeren die een ernstig misdrijf hebben gepleegd”. Minister, hiervan is helaas niets terechtgekomen. Net als in Nederland moet het mogelijk zijn dat in onze gesloten instellingen jongeren vanaf 12 jaar die een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd, een langdurig en streng heropvoedingstraject opgelegd krijgen. Met zeer strenge tuchtstages kunnen aan compleet losgeslagen jongeren opnieuw een structuur en een levensdoel worden aangereikt, waarbij hun duidelijk wordt gemaakt dat crimineel en maatschappijvijandig gedrag niet wordt getolereerd.

Nogmaals, tegelijk zijn een goede nazorg en een geïndividualiseerde aanpak belangrijk. Ook wat dat betreft, is het dringend tijd dat u de mogelijkheden versterkt, want ook op dat vlak loopt er veel mank en is er nood aan een bijsturing.

Heel belangrijk is ook een ander probleem dat moet worden opgelost en dat al heel lang in dit parlement wordt aangeklaagd: jongeren uit een problematische opvoedingssituatie mogen niet meer in dezelfde leefgroep worden gezet als misdadige jongeren. Ze horen daar niet thuis en kunnen er ook niets goeds leren. Ook dat vragen we al jaren, maar er verandert jammer genoeg niets. Ik hoop dan ook dat u er werk van wilt maken.

Minister, de resultaten van het VUB-onderzoek bestaan al een tijdje, maar er blijkt dat u er niets aan hebt gedaan. Dat is onaanvaardbaar. Ik wil u dan ook heel duidelijk het volgende vragen. In het vorige regeerakkoord werd met betrekking tot de bijzondere jeugdzorg met drie clusters gewerkt. Zo werd onder meer voor de problematiek van het voorkomen en opvolgen van jeugdcriminaliteit een meerjarenaanpak beloofd, waarvan al evenmin iets terecht is gekomen. Welke inspanningen zult u leveren om met meer daadkracht te werken aan de problematiek van het voorkomen en opvolgen van jeugdcriminaliteit? Op welke wijze zult u in uw beleid met betrekking tot bijzondere jeugdzorg werk maken van het voorkomen van recidive en, naast het versterken van een goede nazorg en een geïndividualiseerde aanpak, aandacht besteden aan de heropvoeding van jonge criminelen, en het hun bijbrengen van waarden en normen, precies met het oog op het voorkomen van herhaling? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, minister, geachte leden, ik heb de indruk dat de bijzondere jeugdzorg steeds meer in een soort moeras aan het wegzinken is. Alleen al de berichten in de krant vandaag maken me erg ongerust. Er waren de cijfers van het Agentschap Jongerenwelzijn, die ons leren dat in 2009 maar liefst 24.422 jongeren in de bijzondere jeugdzorg zaten, wat een stijging met 4,6 percent betekent, en een stijging met 65 percent in de periode 2000-2009. Vooral onrustwekkend is dat kinderen jonger dan 10 jaar steeds meer in contact komen met de bijzondere jeugdzorg. In de overgrote meerderheid van de gevallen gaat het nog altijd over jongeren in een problematische opvoedingssituatie. In een dikke 13 percent van de gevallen gaat het over jongeren die criminele feiten hebben gepleegd. Er is ook het rapport van professor Christiaens, waarnaar al werd verwezen en dat stelt dat één op de twee jongeren die ooit in een jeugdinstelling zat, opnieuw misdaden pleegt. Er is ook het wat vreemde gegeven dat een relatief groot aantal van die jongeren ondertussen is overleden.

Het toetje na heel die resem berichten is de aanklacht van de jeugdrechters. Na de kinderrechtencommissaris trekken ook zij aan de alarmbel wat de gevangenis in Tongeren betreft. Minister, ik moet zeggen dat uw reactie me wat heeft gedesillusioneerd. U had zo'n beetje de reactie van: ik geef niet thuis. Op Radio 1, dat gisteren nog niet staakte, hoorde ik dat u niet wou reageren, omdat u niet bevoegd bent voor Tongeren. In Het Belang van Limburg, uw thuiskrant, hebt u dit wat geminimaliseerd. U stelde dat ze soms in Tongeren terechtkomen, maar dat dit maar voor heel even is en dat ze daarna naar Everberg gaan. Dat werd prompt ontkend door een van de jeugdrechters.

Minister, ik denk dat het niet 5 voor 12 is, maar 5 over 12. Ik wil u absoluut niet alleen verantwoordelijk stellen voor een hele maatschappelijke evolutie die vandaag plaatsvindt, maar ik wil het, zoals ik al een paar keer gedaan heb, illustreren met een beeld dat u als Limburger moet aanspreken, namelijk met het kanariepietje dat de mijnwerkers meenamen in de mijn. Als het kanariepietje van zijn stokje viel, dan wisten de mijnwerkers dat er mijngas was en dat er herrie op komst was. Onze kinderen zijn een beetje zoals de kanariepietjes in de mijn. Als het aantal jongeren in de bijzondere jeugdzorg tussen 2000 en 2009 met 65 percent gestegen is, dan is het een beetje zoals het kanariepietje in de mijn: we moeten eigenlijk alarm slaan.

Minister, collega's, op dit moment rondt de ad-hoccommissie over het hoger onderwijs haar werkzaamheden af. Ik zou hier het voorstel willen doen om ook met de commissie voor Welzijn een commissie ad hoc op te richten – zoals we ook deden in 1999 – rond het stijgend

aantal jongeren in de bijzondere jeugdzorg. Wat is de reden dat er steeds meer kinderen, ook kinderen jonger dan 10 jaar, in contact komen met de bijzondere jeugdzorg? Zoals ik al zei, is het niet alleen uw verantwoordelijkheid. Ik weet niet hoe ik het moet indienen, maar ik zal een brief schrijven naar mijn voorzitter om het in de commissie te bespreken, maar ik denk dat het goed zou zijn. Het is niet alleen uw verantwoordelijkheid, maar het is tijd om dringend op te treden, zelfs zonder een grondige analyse.

We bevinden ons op dit moment in een situatie waar een kat haar eigen jongen niet meer terugvindt. In een gemeenschapsinstelling kun je vandaag jongeren ontmoeten die in een problematische opvoedingssituatie (POS) zitten, die zware psychiatrische problemen hebben en die er terecht kunnen omdat er geen andere gepaste opvang is. Je kunt er jongeren vinden die in zogenaamd voorlopige hechtenis zitten omdat ze opgepakt zijn, op heterdaad betrapt zijn en dus in een gemeenschapsinstelling zitten. Je kunt er jongeren vinden die hun straf uitzitten omdat de jeugdrechter hun een sanctie heeft gegeven.

Minister, los van een fundamentele analyse, is het tijd om vandaag een aantal duidelijke keuzes te maken en om vandaag duidelijk te maken in welke instelling welke jongeren terechtkomen. Het is niet de eerste keer dat ik dit zeg, maar ik wil samen met professor Christiaens nog eens duidelijk pleiten om er onverwijld werk van te maken dat jongeren uit een POS-situatie niet meer in een gemeenschapsinstelling worden opgevangen, maar wel worden opgevangen in een aangepaste opvang met psychiatrische hulp, met eventueel hulp voor hun mentale handicap.

Mijn voorstel is dat gemeenschapsinstellingen worden voorbehouden voor de strafuitvoering die jongeren door de jeugdrechter krijgen opgelegd, maar met voldoende nazorg. In 2002 was er een akkoord om een nieuwe gemeenschapsinstelling in de buurt van Antwerpen op te richten om het mogelijk te maken dat jongeren in een soort van halve vrijheid deels terug naar school zouden kunnen en niet meteen na het uitzitten van hun straf in de maatschappij zouden worden geworpen. Er is Den Overstap gecreëerd, maar sindsdien is alles stilgevallen. Maak er alstublieft dringend werk van.

Ten slotte zou ik willen pleiten voor een apart systeem voor voorlopige hechtenis. Ook jongeren die worden opgepakt, zijn onschuldig tot ze veroordeeld zijn. Net zoals voor volwassenen, is het voor jongeren nodig om een apart systeem voor voorlopige hechtenis te hebben.

Mijn hele concrete vraag voor hier en nu is: wat gaat u intussen ondernemen zodat jongeren niet meer terechtkomen in de totaal onaangepaste en onmenselijke infrastructuur van Tongeren vanaf vandaag?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Voorzitter, minister, collega's, het was me wat de voorbije week: het rapport van het Kinderrechtencommissariaat, het rapport-Christiaens, de uitlatingen van een jeugdrechter. De problematiek van jongeren in detentie was de voorbije dagen weer heel actueel. Ze is de voorbije maanden in dit parlement al meermaals aan bod gekomen. Dit gebeurde zowel in de plenaire vergadering als, meermaals, in de commissie Welzijn. Ook bij de bespreking van de beleidsnota Welzijn zijn we erop ingegaan. Minister, u hebt toen duidelijk uw visie en aanpak uiteengezet.

Kern van het beleid is zowel het werken aan uitbreiding als het werken aan differentiatie. Beide zijn inderdaad absoluut nodig. Enerzijds is het tekort aan plaatsen al een oud zeer, en komt het met de regelmaat van de klok in het nieuws, anderzijds weten we ook allemaal heel goed dat we niet alle jongeren over dezelfde kam mogen scheren. Er is een duidelijk onderscheid tussen jongeren die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, en zij die in een problematische opvoedingssituatie zijn terechtgekomen. Om dan nog maar te zwijgen over jongeren met psychiatrische problemen, die vanzelfsprekend een eigen aanpak en

behandeling vragen. Laat ons alstublieft altijd dit onderscheid duidelijk maken. Bijzondere jeugdzorg behelst veel meer dan die jongeren in gesloten instellingen.

De voorbije dagen kwam Tongeren negatief in de pers en vernamen we zelfs dat jeugdrechters zouden weigeren er nog jongeren naartoe te sturen, omwille van de slechte leefomstandigheden. Dit gaf mee aanleiding tot de vragen van vandaag. Ik wil mij echter niet enkel hierop richten. Vorige week werd door het Kinderrechtencommissariaat in dit huis een studiedag georganiseerd over jongeren in detentie. Zij die er waren – er waren ook enkele collega's, maar niet zo veel – kregen een aantal getuigenissen te horen, en ook het verslag van het onderzoeksrapport. Wat ik hieruit onder meer onthoud, is de roep om meer rechtswaARBorgen voor jongeren in detentie, meer bepaald in de gemeenschapsinstellingen. Zo bestaat er momenteel geen georganiseerd klachtrecht, en is er vraag naar een commissie van toezicht, een uniforme regeling van het bezoek, enzovoort.

Als ik de vaststellingen van het Kinderrechtencommissariaat, de berichtgeving over Tongeren en het rapport-Christiaens samenleg, roept dit bij mij toch grote zorgen op. De wijze waarop jongeren die bepaalde feiten plegen worden gestraft en de manier waarop zij in de instellingen worden behandeld, zijn immers mee bepalend voor het latere resultaat en de latere gevolgen, zowel voor de jongere zelf als voor de maatschappij. Natuurlijk is het niet gedaan bij het ontslag uit de instelling, er is ook nood aan nazorg.

Daarom, minister, stel ik u de volgende vragen. Kunt u een stand van zaken geven met betrekking tot de uitvoering van het meerjarenplan voor de gemeenschapsinstellingen? Hoe verlopen de voorziene uitbreiding en de noodzakelijke differentiatie? Op welke manier kan de noodzakelijke nazorg worden georganiseerd? Wat zult u doen met de aanbevelingen van het rapport van het Kinderrechtencommissariaat en met de resultaten van het onderzoeksrapport-Christiaens?

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, minister, collega's, ik heb, net zoals de collega's die voor mij kwamen en anderen, het nieuws vernomen over de jeugdgevangenis van Tongeren. De vaststellingen die werden gemaakt door de jeugdrechters komen niet totaal onverwacht. Maar ook de hier al aangehaalde ervaringen van de kinderrechtencommissaris bereikten ons.

Dat Tongeren met problemen kampte, was al langer bekend. Dit moet absoluut veranderen. Maar ik zou het jammer vinden indien we ons in dit huis zouden concentreren op problemen die federaal moeten worden opgelost, zoals een betere infrastructuur. Ik wil hier vooral praten over zaken waar het Vlaams Parlement wel degelijk iets aan kan doen. De problemen in de gevangenis van Tongeren zijn immers slechts één aspect van de manier waarop Vlaanderen omgaat met jongeren die psychosociale problemen hebben en met criminaliteit in contact komen.

Alvorens jongeren in de federale instelling in Tongeren terechtkomen, doorlopen ze een heel parcours langs de Vlaamse instellingen. Elk facet van dit parcours vertoont ernstige gebreken. Dit is hier al meermaals aan bod gekomen.

– *De heer Carl Decaluwe, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Dit begint bij de manier waarop we aan jeugdzorg doen. De instellingen beschikken niet over de middelen om de vraag te beantwoorden. Er is een tekort aan jeugdrechters, kinderpsychiaters, opvangplaatsen, time-outprojecten en outreach-projecten. De lijst wordt eindeloos en soms zelfs een beetje hopeloos.

Al die jongeren lopen verloren tussen de verschillende instellingen. De verschillende mogelijkheden vormen een kluwen. Ze hoppen van de ene naar de andere instelling. Dit maakt een gestructureerde, consequente psychosociale begeleiding haast onmogelijk.

Veel jongeren lopen verloren. Ze ontsnappen door de mazen van het net. Uiteindelijk lopen ze vrij rond, zonder enige vorm van begeleiding. Deze groep valt absoluut niet te

onderschatten. Zoals hier al meermaals is aangehaald, beweert de VUB dat een op twee jongeren of zelfs meer in criminaliteit hervalt. De jongeren uit de gemeenschapsinstellingen zouden minder hervallen dan de jongeren die, bijvoorbeeld, in de gevangenis van Everberg verblijven. Ik heb mijn twijfels bij die cijfers. Ik heb de minister cijfergegevens over de bevolking van de gemeenschapscentra gevraagd. Hij kon me die cijfers niet bezorgen. We moeten dringend aan de concrete effectiviteit van de psychosociale begeleiding in onze gemeenschapsinstellingen voortwerken.

Ik wil er trouwens op wijzen dat soms niet even effectief met het aantal plaatsen in de instellingen wordt omgesprongen. Dit is een bekend probleem. Ik heb vernomen dat bepaalde plaatsen extreem lang voor ontsnapte jongeren worden vrijgehouden. Ik heb gehoord dat een gemeenschapsinstelling plaatsen die geschikt zijn voor de tijdelijke opvang van jongeren, als magazijnruimte gebruikt.

Volgens mij zijn er niet enkel in de jeugdgevangenis van Tongeren problemen. Alle gemeenschapsinstellingen mogen wel eens grondig worden doorgelicht. Dit zou onder meer duidelijk moeten maken hoe we een coherenter beleid ten aanzien van al die verschillende instellingen zouden kunnen opzetten.

Wat het aantal plaatsen betreft, moeten we meer het onderscheid maken tussen jongeren die uit een POS komen en bijgevolg niet in een gemeenschapsinstelling thuishoren en echte jeugdcriminelen. Veel van die jongeren kunnen door middel van outreachend werk worden geholpen. Op die manier zouden we meer vat krijgen op de omgeving van die jongeren. Dit zou interactiever werken. De begeleider zou meer kennis over en voeling met de achtergrond van de betrokken jongeren hebben.

Er is nog veel werk aan ons systeem. De gevangenis te Tongeren is een symptoom en niet het kernprobleem. De echte problematiek is veel ernstiger en kan niet met noodzakelijke en dringende infrastructurele aanpassingen worden opgelost.

Ik hoop dat we in de loop van deze legislatuur nog uitvoerig over dit onderwerp en over de bijzondere jeugdzorg in het algemeen zullen kunnen debatteren. Ik steun in elk geval de vraag van mevrouw Vogels om in dit verband een ad-hoccommissie op te richten. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Voorzitter, ik heb vorige week een gesprek gevoerd met een jongen die begin dit jaar in Tongeren heeft verbleven. Het is jammer dat de discussies die we tot nu toe hebben gevoerd, op een hoopje worden gegooid.

We hebben de afgelopen dagen het verslag van de Vlaamse kinderrechtencommissaris ontvangen. Daar staan onthutsende zaken in, zeker voor een ontwikkelde regio als de onze. Jeugdrechters die hebben vastgesteld hoe die jongeren daar moeten leven, zijn niet meer van plan daar jongeren heen te sturen. Dit is meer dan een signaal. Het feit dat een aantal jongeren en kinderen na hun periode in een instelling recidiveren, is een andere problematiek. Het lijkt me een slechte zaak dit allemaal op een hoopje te gooien.

We moeten ons ervan bewust zijn dat het niet enkel gaat om stoere verklaringen over de heropvoeding en de strenge aanpak. Jongeren die zware feiten hebben gepleegd en recidiveren, moeten streng worden aangepakt.

Er moet daar in de eerste plaats een plaats voor zijn. Ook in de voorbije weken nog hebben we gehoord dat een aantal jongeren na zware feiten geen plaats kregen.

Ik wil hier maar één punt maken, minister. We hebben hier in het recente verleden al een discussie gehad over de bijzondere jeugdzorg. U hebt u ook bereid verklaard om op korte termijn een aantal zaken te bekijken die dringend kunnen gebeuren. Ik apprecieer dat. En zoals mevrouw Vogels zegt, zouden we dat best snel doen, misschien voor het reces.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: “Criminele jongeren zwaar aanpakken”, zegt u, mijnheer Crombez. Ik ben eens gaan terugkijken naar de sp.a-voorstellen van enkele jaren geleden. Uw partijgenote in dit parlement, Hilde Claes, heeft in 2005 de plannen van sp.a gelanceerd. Sp.a pleitte toen voor maximaal 6 jaar cel voor criminele minderjarigen. U wilt ze dus niet te veel celstraf geven. Ik vind het het toppunt van hypocrisie wat u hier vandaag komt vertellen, terwijl sp.a in 2005 het strafidee heeft gelanceerd van de onderbroken detentie van maximum 3 jaar met tussenstops in het weekend. In het weekend wou u de criminele jongeren dus naar huis sturen.

Mijnheer Crombez, die jongeren moeten heropgevoed worden. Die jongeren moeten opnieuw in de samenleving geïntegreerd worden. Uw pamperbeleid kennen we. U zegt dat u verbaasd naar deze cijfers kijkt en dat sommige leden van de oppositie alles op een hoopje gooien. Wij gooien niets op een hoopje, mijnheer Crombez. Dit is het falen van het pamperbeleid dat u jaren gevoerd hebt. Wees eerlijk, ook in dagen van electorale koorts.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Voorzitter, collega's, toen ik naar hier reed, hoorde ik op de radio dat 40 percent van de jongeren die in zo'n instelling terechtkomen, opnieuw een crimineel feit begaan.

Enerzijds moet er gestraft worden, maar anderzijds is het vooral onze taak dat er daarnaast ook een re-integratie plaatsgrijpt. Het kan toch niet zijn dat je jongeren gewoon straft? Uiteindelijk komen ze dan toch opnieuw in de samenleving terecht. Het moet de bedoeling van de minister van Welzijn zijn om een goede betrokkenheid te hebben met die zorginstellingen en de instellingen van bijzondere jeugdzorg. Men moet vooral vermijden dat 40 percent opnieuw een strafbaar feit begaat.

De heer John Crombez: Mijnheer Reekmans, ik heb als parlements lid schaamte over de manier van discussiëren en debatteren zoals u dat nu doet.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer Crombez, u komt niet verder dan persoonlijk schelden en op de man spelen, als u het inhoudelijke debat in dit parlement niet aankunt. Het is niet de eerste keer dat u hier mensen persoonlijk begint te schofferen. (*Rumoer. Opmerkingen*)

U zit met sp.a al jaren in de meerderheid. U komt nu, op enkele dagen van de verkiezingen, vertellen dat criminele jongeren hard moeten worden aangepakt. Het is uw partij die verantwoordelijk is voor het faillissement van dit pamperbeleid, dat jarenlang is gevoerd in jeugddelinquentie. Het is uw fout, mijnheer Crombez, dus kom mij hier geen lessen leren over hoe ik als parlements lid moet debatteren.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Crombez, als iemand van de socialistische fractie hier komt zeggen dat jongeren sterk moeten worden aangepakt, terwijl heel uw politieke beleid van de laatste jaren in tegenovergestelde richting ging, komt dat toch wel zeer hypocriet over.

Ik geef u een belangrijk voorbeeld. In 2002, onder de paarse regering, heeft Open Vld een zeer goed wetsontwerp ingediend voor de herziening van het jeugdrecht. Als het jeugdrecht toen was herzien, zouden we de miserie die we vandaag hebben, waarschijnlijk voor een groot deel niet hebben. Wie heeft dat afgeblokt? De hele socialistische familie, omdat het te repressief was, omdat op die manier repressieve elementen zouden worden ingevoerd in het jeugdrecht.

Mijnheer Crombez, u hebt in die zaak geen recht van spreken. U moet luisteren naar mensen die met creatieve voorstellen komen om op een aanvaardbare manier de klok een beetje terug te draaien en van de jeugdbescherming ook een beetje jeugdsanctie te maken.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, ik vind dit debat te belangrijk om het te laten verworden tot een soort marktscheldpartij. Met alle respect voor de mensen van LDD, maar in 2002, tijdens paars-groen, heeft dit parlement unaniem, ook uw partij, voorzitter, gestemd voor een systeem van jeugdsanctierecht. Heel dit Vlaams Parlement was voor een systeem van jeugdsanctierecht en heeft het voorstel van de heer Verwilghen mee verdedigd. Alleen op het federale niveau, en ik ben geen communautaire scherpstrijper, wel integendeel, hadden de Franstaligen een andere visie en wilden zij verder met de notie ‘jeugdbescherming’ en ‘het belang van het kind’. Maar, alstublieft, dit heeft niets te maken met sp.a en met pampieren, dat is gewoon flauwekul. Paars-groen, en ik was toen verantwoordelijke minister, heeft de gemeenschapsinstellingen en de plaatsen in de gemeenschapsinstellingen uitgebreid en was mee verantwoordelijk voor Everberg, maar was tegelijkertijd ook verantwoordelijk voor een soort halve detentie, voor een systeem om jongeren opnieuw te integreren in de samenleving.

Dus, beste vrienden van LDD, leer een beetje uw geschiedenis voor u opmerkingen maakt. *(Applaus bij sp.a, de N-VA en Groen!)*

De heer John Crombez: Mijnheer Reekmans, excuseer, ik zal proberen om u in het vervolg wat minder hard aan te pakken. *(Rumoer)*

Ik keer terug naar dat ene punt. Er zijn jongeren – en daarom vraag ik om alstublieft niet al die jongeren en kinderen op een hoop te gooien – die geen zware criminelen zijn, die geen zware feiten hebben gepleegd en die toch in Tongeren terecht komen, niet alleen in mensonwaardige omstandigheden, er is ook sprake van flagrante schendingen van mensenrechten. Als jeugdrechters daar gaan kijken en dan beslissen om de jongeren daar niet meer naartoe te sturen, zonder uitzondering, laat dat dan alstublieft een signaal zijn.

Eigenlijk, minister, en dit is mijn eerste vraag, zou Tongeren, zeker voor de jongeren onder uw bevoegdheid, onmiddellijk dicht moeten. Er zouden andere oplossingen gevonden moeten worden. Los van het feit dat we het nu niet over de federale materies moeten of mogen hebben, is het ook belangrijk om te vragen aan uw partijgenoot, de minister in lopende zaken, De Clerck, om niet van het onderwerp weg te gaan. Ik geef een klein voorbeeld. Hij zei “we werken eraan”, dat is altijd zijn antwoord, en “de aannemers zijn bezig”. Het voordeel van parlementariër zijn, is dat we de bewering van een minister, zelfs in lopende zaken, kunnen nagaan, en deze was gewoon gelogen. Ik vraag u dus om heel concrete maatregelen te nemen.

Er werd ook gezegd dat de jongeren van Tongeren naar Everberg moeten. Mijn tweede vraag, naast ‘bent u bereid om Tongeren, zeker voor de jongeren onder uw bevoegdheid, onmiddellijk te sluiten?’, is of als er dan jongeren naar Everberg moeten, alles daar dan al klaar is, ook de aanwerving van het nodige personeel?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, ik zou toch eventjes de heer Crombez willen antwoorden, want hij heeft mij persoonlijk aangesproken.

Mijnheer Crombez, voor alle duidelijkheid, en zij die mijn betogen zowel in commissie als in de plenaire vergadering gevolgd hebben, vooral tijdens de vorige legislatuur, want dit onderwerp is tijdens deze legislatuur gelukkig nog maar weinig aan bod gekomen, weten dat ik er heel genuanceerd over kan denken. Ik wil absoluut niet alles op een hoopje gooien. Ik heb daarstraks ook een pleidooi gehouden voor een geïndividualiseerde aanpak, want niet alle jongeren, en ik spreek nu over de MOF-situaties, want het POS-verhaal is helemaal droevig, die in de instellingen geraken, moeten over één kam geschoren worden, er moet een duidelijk onderscheid zijn.

Ik heb ook met heel veel aandacht de nota van het Kinderrechtencommissariaat gelezen. Ik heb daarstraks al gezegd dat er een aantal terecht bekommernissen in worden geformuleerd. Ik betreur het in het bijzonder dat een nota, die voor een groot deel gesteund kan worden,

eigenlijk de situatie, het dossier zelf, ridiculiseert door bijvoorbeeld te stellen: “Het beleid heeft de veiligheid laten primeren.” So what? Het is de plicht van het beleid om ervoor te zorgen dat de samenleving in veiligheid kan zijn; dat is absoluut geen foute aanpak vanuit het beleid. Ik vraag me zelfs af of er een absolute prioriteit aan wordt gegeven door het beleid. Maar dat is een ander verhaal.

Ik lees dat de kinderrechtencommissaris spreekt over een vermeende nood aan detentieplaatsen en zegt dat de criminaliteit onder de jeugd niet is gestegen. Die zaken zijn flagrant onwaar. Dat heb ik willen aanklagen. Dat betreur ik.

Het is heel belangrijk om in dit dossier een genuanceerd verhaal te brengen. Mijnheer Crombez, de situatie in Tongeren is niet optimaal, maar leg maar eens uit aan kansarme jongeren in Antwerpen, in Gent of in West-Vlaanderen dat er gepleit wordt voor overdekte sporthallen en ontspanningslokalen in Tongeren. Er wordt niet voor gezorgd dat alle kansarme brave jongeren van dezelfde rechten kunnen genieten. Het verhaal moet in totaliteit bekeken worden en niet eenzijdig naar de zware MOF-jongeren in Tongeren.

De heer John Crombez: Dat klopt. Er is nu heel veel nieuws de laatste tijd: jongeren die zware feiten plegen en geen plaats krijgen, 40 tot 50 percent van de jongeren recidiveert, het rapport van het commissariaat en de vaststellingen van de rechters. Het gaat allemaal om verschillende feiten. Daarom zou ik het nuttig vinden om op korte termijn te kijken naar die feiten zonder ze op een hoopje te gooien. Het is niet enkel veiligheid of herintegratie. In die zin ben ik het zelfs met u eens. Laat ons dat snel doen.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Ik wil de collega's, die blijkbaar veel interesse hebben in de problematiek, eraan herinneren dat er morgen een zeer interessante studiedag doorgaat hier in het parlement van Youth at Risk (YAR) Vlaanderen. Dat is een zeer mooi bewijs dat ook jongeren die misdaden hebben gepleegd, op het rechte pad kunnen worden gezet zonder dat ze moeten worden opgesloten. Het is een zeer arbeidsintensief project, maar uit de jaren dat het project draait, kunnen we concluderen dat het een werkbare formule is. Ik nodig alle collega's uit om eens te komen luisteren.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, ik heb uiteraard zaken gehoord waarmee ik het absoluut eens kan zijn: de ernst van de problematiek, de noodzaak om op een goede manier begeleiding te bieden, de noodzaak om de samenleving het recht op veiligheid te geven. Het thema, dat in golven hier opnieuw het debat kleurt, volg ik al een tijd. Wat me enorm ontgoochelt, is het onvermogen, wellicht ook het mijne, om met de nuances die dit soort thematiek behoeft, met elkaar te overleggen, van gedachten te wisselen en soms tot een consensus te komen.

Wie een natuurlijke afkeer heeft van en wantrouwen tegenover instituten en gesloten opvang, veegt alle inspanningen van de gemeenschapsinstellingen en de bijzonder grote engagementen weg. Ik denk aan het feit dat we een rechtspositie van de minderjarige hebben en dat we heel wat aandacht besteden aan de nazorg. Dat leidt tot grote teleurstelling bij de mensen die daar werken met veel inzet en een zeer genuanceerde visie. Aan de andere kant zijn er degenen die in de naam van de veiligheid alle inspanningen om jongeren te begeleiden, een perspectief te bieden, weer op het juiste pad te brengen en pedagogisch te ondersteunen, met het woord ‘pamperen’ de grond in boren. Is het nu echt niet mogelijk om het goede en het juiste in de diverse inzichten in een gedragen visie te brengen?

Eigenlijk zou men eens moeten onderzoeken waarom wij nu zo'n dringend debat voeren. Enkele weken geleden ben ik op een studiedag in Leuven gaan spreken over de instroom in de bijzondere jeugdzorg vanuit justitie. Vorige week ben ik uitgenodigd om te reageren op

het verslag van de kinderrechtencommissaris. Gisteren was er het jaarverslag van het Agentschap Jongerenwelzijn.

Het grote nieuws, die studie, is in feite al een tijd oud. Ze is besteld door de Vlaamse overheid en publiek gemaakt. Door omstandigheden wordt een en ander nu weer actueel. Dat doet niets af aan de terechte vragen. Het probleem is niet zomaar op te lossen. Ik probeer te antwoorden op een aantal algemene zaken en dan op een aantal punctuele elementen.

Wij gaan, dat blijkt uit het regeerakkoord en uit de beleidsnota, en dat hebben we besproken, in de bijzondere jeugdzorg en de jeugdhulp in het algemeen, voor een uitbreiding en een differentiatie van het aanbod. Die twee gaan samen. We kunnen geen maatwerk aanbieden en individualiseren in de zorg en begeleidingstrajecten als we de capaciteit niet uitbreiden. Er wordt beweerd dat er meer geïndividualiseerd moet worden, dat er meer specifieke vormen van hulpverlening moeten komen, zoals psychiatrische zorg. Wie dat beweert, moet aanvaarden dat we het aanbod dan ook moeten uitbreiden. Differentiatie gaat samen met uitbreiding.

We worden ervan beticht dat we als politici vanuit de buik beslissen. Ik begrijp niet dat die mensen niet begrijpen dat dit beleid ook een maatschappelijk draagvlak moet hebben. We hebben nood aan meer capaciteit in de gesloten instellingen. Dat is de realiteit. We hebben in 2009 meer dan duizend vragen tot opname in een gesloten gemeenschapsinstelling niet kunnen beantwoorden. Dat gaat soms meerdere keren om dezelfde jongere. Sommige jongeren komen niet binnen in een gemeenschapsinstelling; daar wordt dan een andere oplossing voor gezocht. Ik vraag me af of de mensen die pleiten voor begeleiding en ondersteuning, echt niet begrijpen dat we moeten zorgen voor een groter aanbod. De instroom komt vaak van Justitie. We moeten absoluut capaciteit organiseren. Ik blijf het zeggen: het zal uitbreiden zijn en het zal differentiëren zijn.

Er zijn zes bijkomende plaatsen gerealiseerd in De Zande. Dat zijn plaatsen voor meisjes. De Vlaamse Gemeenschap heeft haar verantwoordelijkheid genomen met betrekking tot de hulp en dienstverlening in de federale instelling in Tongeren. We gaan in De Grubbe de capaciteit uitbreiden tot veertig plaatsen. Dat zal gebeuren tegen 1 september van dit jaar. We zullen, mijnheer Crombez, ook zorgen dat het nodige personeel dan beschikbaar is en in de begroting staat. We hebben ondertussen de succursale en het terrein aangekocht in functie van een verdere uitbreiding van De Zande. Dat gaat over veertig plaatsen die in deze legislatuur in de gemeenschapsinstelling moeten worden gerealiseerd. Ik heb de aankoop ondertekend. We weten, dat is een protocol van enige tijd geleden, en de uitvoering staat expliciet in het Vlaams regeerakkoord, dat het de bedoeling is om in De Grubbe uiteindelijk tot 126 plaatsen te komen. Dat zal ons toelaten – ook vanuit de zorg om een hulpverlening op maat – om op die terechte vraag een antwoord te bieden.

De uitbreidingen zullen de gelegenheid bieden om het aanbod te differentiëren. We werken aan een visietekst, een besluitvorming, een concept om die differentiatie rond te krijgen. We zijn in overleg met allerlei experts, met de mensen in het veld, met de magistratuur, met de kinderpsychiatrie, uiteraard met mijn kabinet. We proberen tegen het najaar een akkoord en draagvlak te creëren. We vertrekken van de visie dat uitbreiding van de gesloten opvang moet samengaan met een evaluatie van het aanbod in de voorzieningen.

Wat zijn de grote lijnen die in de differentiatie aan bod zullen komen? Daarmee geef ik u inzicht in wat u in het najaar mag verwachten. We moeten proberen vanuit de gemeenschap om één aanspreekpunt te realiseren voor de vragen vanuit de magistratuur. Op dit ogenblik zijn het griffiers en jeugdrechters die bij elk nieuw geval moeten beginnen zoeken en rondbellen voor een opvangplaats. De magistratuur heeft één adequaat aanspreekpunt nodig waar men de vraag kan beantwoorden naar beschikbare plaatsen.

Wij moeten de instroom in de gemeenschapsinstellingen proberen te reguleren en te stroomlijnen. Dat zal wellicht consequenties hebben als het gaat over federale regelgeving.

Wij zullen proberen een onthaalunit uit te bouwen, om een zeer goede diagnose te kunnen maken en de beste aanpak in een gesloten setting uit te werken. Wij moeten een modulair aanbod creëren: een module voor crisissituaties, een module voor time-outaanbod en een module voor behandelingen. Voor dat gedifferentieerd beleid moeten we samenwerken met de kinderpsychiaters, de sector van de psychiatrische zorgverlening, de bijzondere jeugdbijstand en de sector van de personen met een beperking. Hun expertise moet in het beleid worden gevaloriseerd.

Wij moeten ook een gesloten orthopsychiatrisch aanbod uitwerken. Daar is vraag naar. Wij zullen ook werk maken van extern toezicht op onze gemeenschapsinstellingen. Dat is een nieuwe optie die in onze differentiatieoefening zit.

Verder investeren we in Youth at Risk: de capaciteit wordt dit jaar verdubbeld. Wij investeren in de proeftuinen voor gesloten opvang, en onderzoeken hoe we de succesratio kunnen verbeteren en recidive kunnen voorkomen. Zoals de heer Dehaene het al zei: ik heb het gevoel dat men morgen, op die studiedag van YAR, zal aantonen dat de integratie van die projecten in de nazorg de kans op recidive doet verminderen.

Ik besluit. Wij evolueren naar een meer geïndividualiseerd aanbod. Wij moeten een specifiek aanbod uitwerken voor jongeren die nood hebben aan een gesloten orthopsychiatrische aanpak. De contacten met de magistratuur moeten we stroomlijnen en er moet een continuüm komen van een gedifferentieerd aanbod van gesloten opvang dat naadloos aansluit bij de brede jeugdhulp.

Ik ga nog kort in op een aantal punctuele zaken. De studie over recidive is besteld door de Vlaamse overheid. Het is een actie uit het Globaal Plan Jeugdzorg, met als doel een aangepast beleid te kunnen voeren. Die studie is gefinaliseerd in oktober 2009 en in november 2009 vrijgegeven. Uiteraard wordt met de conclusies ervan in de differentienota rekening gehouden. Ik vind het echt jammer dat men dit in één zinnetje in vraag stelt. Dat is toch evident, want het doel ervan is precies het groeiende aanbod te differentiëren en modulair uit te bouwen.

Ik heb toch enkele randbemerkingen. De studie geeft aan dat we voorzichtig te werk moeten gaan. Er zijn aanzienlijke methodologische problemen opgedoken ten gevolge van onvolledige gegevens over jongeren bij de overgang van de minderjarigheid naar de meerderjarigheid. Die studie stelt ook dat de resultaten van de effectiviteit van residentiële programma's voor delinquente jongeren in Vlaanderen vergelijkbaar zijn met die van andere onderzoeken in binnen- en buitenland. Het is niet juist dat we een uitzondering zijn. Zo wordt gesteld dat het Nederlandse onderzoek blootlegt dat de duur van de plaatsing – 1 of zelfs meerdere jaren – eigenlijk geen verschil maakt op het vlak van recidive. Dat zijn belangrijke randbemerkingen, maar het is ook heel duidelijk dat de resultaten van die studie worden geïntegreerd in de differentiatienota die in voorbereiding is.

De heer Peter Reekmans: Minister, u zei dat we eens zouden moeten onderzoeken waarom dit debat zo dringend is. Die woorden klinken nogal cynisch, in het licht van wat de professor bij wie u de studie hebt besteld, vandaag in de media zegt. Ik herhaal wat hij zegt, want u fietst er handig omheen: “Het valt op dat in Vlaanderen zo goed als geen onderzoek gebeurt naar de zin van de manier waarop we jongeren plaatsen. Politici nemen beslissingen met hun buikgevoel, niet op basis van ernstige studies. Ook met deze studie is niets gebeurd, ze is gewoon in een lade beland.”

Minister, als ik u goed begrijp, zegt u hier al de hele tijd dat we goed bezig zijn en dat het allemaal in orde komt. U antwoordt er niet echt op. De professor die deze studie heeft gemaakt, zegt dat de Vlaamse Regering de studie in de lade laat liggen. Minister, duidelijker kan het niet zijn. Als degene die de studie heeft gemaakt, die toch weet wat erin staat, vandaag zegt dat u er niets mee hebt gedaan, dan kan dat tellen.

Minister Jo Vandeurzen: Ik bevestig nogmaals dat de elementen uit de studie uiteraard mee de basis hebben gevormd van wat er in het Vlaams regeerakkoord, en uiteraard nog meer in de beleidsnota, en in de nota over het differentiëren van ons aanbod, zal worden opgenomen. Dat is vanzelfsprekend.

Ik begrijp niet hoe men dat soort statements kan maken, als men eigenlijk zou kunnen weten dat de administratie, het kabinet en experts die worden ingeschakeld om de differentiatieoefening te maken, uiteraard met die elementen rekening moeten en zullen houden. Ik weet niet hoe en met welke nuances die uitspraken zijn gedaan, maar ik kan enkel bevestigen dat we dat gaan doen.

De heer Peter Reekmans: Minister, eigenlijk zegt u nu dat wat die professor vandaag in de media vertelt, zever en flauwekul en leugens zijn. Klopt het wat ze zegt of klopt het niet? Dat is een heel eenvoudige vraag.

Minister Jo Vandeurzen: Ik zal het voor de derde keer zeggen. Ik bevestig uitdrukkelijk dat met de resultaten van die studie rekening wordt gehouden in de oefening die bezig is. Ik kan het niet anders uitdrukken.

De heer Peter Reekmans: Zij zegt van niet. Als eenvoudig parlementslid weet ik niet wie gelijk heeft: de eminente professor of de minister die vooraan staat.

Minister Jo Vandeurzen: Mijnheer Reekmans, ik zou er een onderzoekscommissie over organiseren als ik u was.

De heer Peter Reekmans: Ik wil dat te weten komen tijdens dit parlementair debat.

De voorzitter: Mijnheer Reekmans, de minister heeft al drie keer geantwoord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik wil het nog even hebben over het onderscheid tussen de POS'ers (problematische opvoedingssituatie) en de MOF'ers (als misdaad omschreven feit). Het is evident dat er in Everberg en Tongeren geen jongeren vanuit een problematische opvoedingssituatie terechtkomen of kunnen komen. In de buffer in Tongeren gaat het over jongeren van 16 tot 18 jaar, in Everberg over jongeren van 14 tot 18 jaar. Het gaat altijd om als misdrijf omschreven feiten. Er kunnen daar dus geen jongeren vanuit een andere kwalificatie terechtkomen.

Uiteraard gaan we dat opnemen in de differentiatieoefening. De modulaire afbouw moet ook een antwoord kunnen geven op bepaalde zorgen die daaromtrent bestaan. Maar laat ons niet uit het oog verliezen dat dat een ideaaltypische ambitie is. Op de andere studiedag over de instroom in de jeugdhulp vanuit Justitie, heeft men uitdrukkelijk en opnieuw moeten bevestigen dat die kwalificatie vaak zeer arbitrair is. Er is een lijvig boek over verschenen waarin die instroom is bestudeerd.

Het is duidelijk dat het gaat over problematische opvoedingssituaties, maar eigenlijk wordt er gezocht naar een kwalificatie die toelaat een aantal initiatieven te nemen. Het onderscheid is niet zo simpel, radicaal en evident. We kunnen met deze elementen uiteraard ook rekening houden in het differentiëren van het aanbod.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, mijn vraag komt misschien voort uit een gebrek aan kennis omdat ik niet in de commissie Welzijn zit. U spreekt altijd over differentiëring. Ik neem aan dat u ook denkt aan categorisering. Je kunt geen individualisering doen, dat is niet haalbaar in het jeugdbeleid. Acht u het mogelijk dat er in de differentiëring een model zoals heropvoedingsinstellingen of boot camps kunnen passen? Amerikaanse studies hebben uitgewezen dat een van de belangrijkste oorzaken van jeugdcriminaliteit een falende opvoeding door de ouders is, met de nadruk op kortetermijnbevrediging, en niet op langetermijnplanning. Het is belangrijk dat dit gebrek aan familiale opvoeding wordt gecompenseerd op een andere manier.

Er is wel degelijk een serieus argument om die categorie ook in te lassen. In het huidige aanbod is men ofwel te hard ofwel te zacht in de instellingen. Dit zou een heel goede tussenweg zijn om jongeren meer structuur te geven. Of is dat ideologisch op voorhand uitgesloten?

Minister Jo Vandeurzen: Het is geen kwestie van ideologie. We gaan werken met de tools en de instrumenten waarover we beschikken. We gaan werken met de competenties die we hebben en met de modules waarvan we denken dat ze moeten worden uitgebouwd. We zullen het overleg daarover organiseren met mensen die op het terrein over de nodige expertise beschikken. U moet morgen misschien eens gaan kijken naar de resultaten die zullen worden voorgesteld. Wat boot camps en dergelijke betreft, ben ik niet van plan om een revolutie te organiseren.

We hebben een beslissing over een capaciteitsuitbreiding in de gesloten vormen van opvang. Dat zal ons de opportuniteit geven om dat aanbod goed te moduleren en alle mogelijke competenties die we daarbij nodig hebben, in te brengen. Dat zal wellicht ook gevolgen hebben voor onze vraag aan de federale overheid. Voor een aantal van die zaken zullen een aantal federale wetswijzigingen nodig zijn.

De heer Boudewijn Bouckaert: Maar als ik u goed begrijp, is het niet uitgesloten. Het maakt nog altijd deel uit van het debat?

Minister Jo Vandeurzen: Ik heb dat absoluut niet in mijn hoofd.

De heer Boudewijn Bouckaert: U sluit het dus wel uit?

De voorzitter: Mijnheer Reekmans, we gaan eerst verder luisteren naar de minister. U kunt straks nog repliek geven.

Minister Jo Vandeurzen: Tongeren is, vanuit de federale overheid en vanuit Justitie bekeken, de plaats waar de uit handen gegeven jongeren terechtkomen. Er is de zeer tijdelijke situatie met de buffer van Everberg. Tegen 1 juli heeft het ministerieel besluit echter geen uitwerking meer. Dat is de situatie. Het gaat om een strafvleugel van een federaal gesloten centrum voor minderjarigen, aangeduid door de federale minister van Justitie. Wanneer men een aparte setting moet hebben voor uit handen gegeven jongeren, dan is het deze setting. Dat is de ambitie die we hebben voor Tongeren. Dat er in Tongeren intussen werken bezig zijn en dat er een debat wordt gevoerd over de infrastructuur waardoor de wandeling niet meer toegankelijk is, betreur ik. Ik dring er dan ook op aan dat die zaken zo snel mogelijk in orde worden gebracht.

Ik wil echter ook wat relativeren. Wat de zogenaamde Everbergjongeren betreft, gaat het in intussen over 47 jongeren tussen 16 en 18 jaar die ingevolge de Everbergwet zijn opgenomen in Tongeren. Daarvan hebben 25 jongeren Tongeren verlaten voor de wettelijke einddatum van 2 maanden en 5 dagen verstreken was. Van die 25 zijn er 16 in vrijheid gesteld na minder dan 5 dagen verblijf in Tongeren. Drie jongeren zijn overgeplaatst naar De Zande, zes naar De Kempen, één naar Den Overstap. Zeven jongeren werden opnieuw overgebracht naar Everberg. Op dit moment verblijven nog vier jongeren in Tongeren onder het Everbergstatuut.

Deze cijfers geven aan dat de ratio legis, de intentie om het aantal jongeren dat in Everberg zou moeten worden opgevangen tot een absoluut minimum te beperken, ook wordt gerespecteerd. Wanneer Everberg een capaciteit krijgt van 40 – dat heeft te maken met het feit dat de Franstalige jongeren zijn overgebracht naar Saint-Hubert waardoor men nu in Everberg met een opfrisbeurt bezig is – dan zal die buffer in Tongeren wegvallen.

Ik ga nu over tot het rechtenaspect. Ik nodig u uit mijn toespraak naar aanleiding van het rapport van de kinderrechtencommissaris, die ondertussen is opgenomen op mijn website, te lezen. Het onderzoek is gebeurd in overleg en samenwerking met onze gemeenschapsinstellingen. Ik denk dat iedereen beseft en erkent dat er grote vooruitgang is

geboekt in de manier waarop die rechten gerealiseerd en geëffectueerd moeten worden binnen onze gemeenschapsinstellingen. Er zijn inderdaad nog werkpunten en we zijn niet te beroerd om dat te erkennen. We willen daar ook verder aan werken.

Ik heb ook toegezegd dat we werk zullen maken van een extern toezicht. Ook dat is belangrijk. Tot op heden werd dat niet tot voldoening van eenieder aangekondigd en gerealiseerd. Maar natuurlijk zal er een verschil zijn tussen de uit handen gegeven jongeren en de anderen. Ik neem aan dat iedereen ervan overtuigd is dat we juridisch met een andere situatie zitten: de uit handen gegeven jongeren die onder het volwassenrecht vallen en de jongeren die onder de jeugdbescherming blijven ressorteren.

Uiteraard kan ik niet anders dan herinneren aan wat u terecht hebt gezegd. Het debat gaat natuurlijk breder. Moeten we een jeugdsanctierecht tegemoet zien of blijven we binnen de huidige regelgeving, die de uithandengeving heeft gebruikt als een soort tussenvorm? Dat is natuurlijk de situatie waarin Tongeren ontstaan is. We proberen ons te organiseren en die differentiatie door te zetten.

We zullen ook blijven investeren in alternatieven voor de gemeenschapsinstellingen. Youth at Risk heb ik vernoemd en de proeftuinen zijn vernoemd. Ik heb u gezegd dat er dit jaar een verdubbeling van de middelen is ingeschreven.

Ik kom tot mijn conclusie. Uiteraard hangt veel samen met dat wat op het federale niveau gebeurt. Dat betekent dat er overleg nodig is met Justitie. We zijn absoluut bereid om inzake jeugddelinquentie de samenwerking met Justitie verder te zetten. Ik moet u eerlijk zeggen dat we daar de afgelopen maanden heel intens in hebben geïnvesteerd. We zijn uiteraard bereid mee na te denken hoe we de Jeugdwet kunnen evalueren en actualiseren. Dat staat trouwens met zoveel woorden in ons regeerakkoord. We zijn er uiteraard voorstander van dat een aantal zaken ook geïntegreerd worden in een goed federaal wettelijk kader. We zijn vragende partij om met Justitie een globaal samenwerkingsakkoord af te sluiten over De Grubbe, over het herstelgericht werken, om die zaken te actualiseren en om tot één globaal samenwerkingsakkoord te komen. We zouden graag hebben dat men op het federale niveau aanvaardt dat we daarin asymmetrisch werken, dat wat wij kunnen afspreken met de federale overheid ook kunnen doen en dat we dat niet in een symmetrie moeten vatten. De afgelopen tijd is dat trouwens de facto ook erkend en is dat ook het geval geweest.

Voorzitter, ik heb nog één uitdrukkelijke vraag voor al degenen die bekommerd zijn om dit thema en zich daarover uitspreken. Het gaat uiteindelijk om een beperkte groep. Mevrouw Vogels, ik ben u dankbaar dat u hebt verwezen naar het jaarverslag Jongerenwelzijn. Het aantal jongeren dat in aanraking komt met onze jeugdzorg stijgt met 4,6 percent tot 24.422. Daar moet het debat over gaan. De vraag naar het waarom, hoe erop gereageerd moet worden, hoe men gezinnen kan versterken om te trachten met die situaties om te gaan, dat is natuurlijk de kern van het verhaal. Ik heb dat naar aanleiding van het debat over het verslag van het Kinderrechtencommissariaat ook nog eens beklemtoond. We moeten ophouden om over bijzondere jeugdzorg en jeugdsanctierecht te schreeuwen als weer eens iemand niet kan worden opgevangen omdat er geen plaats is. We vinden dan dat er plaatsen te kort zijn. En dan volgt er een verslag waarin staat dat er te veel zijn. We moeten dan weer zeggen dat we daarover moeten discussiëren. De waarheid is dat die gesloten opvang een deel is van een geheel en dat dat geheel heel wat breder moet gaan. Ik zal me dus nooit laten opsluiten in het soort verhaal dat het alleen daarover gaat. We zetten in op crisishulp: 500.000 euro in 2010. We zetten in op ambulante jeugdhulp: meer dan 2,5 miljoen euro extra in 2010 en 2011. We zullen Youth at Risk versterken. We zullen een VIPA-oproep (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden) lanceren om voorzieningen op te roepen om nieuwe investeringen te doen in capaciteit in de privéopvang. We zullen die opvoedingsondersteuning verder moeten realiseren. En wat ten slotte het herstelgericht werken betreft, moet u weten dat bijna 5000 jongeren in 2009 rechtstreeks van het parket naar de diensten gingen, die zich engageren om te bemiddelen en die een of andere vorm van

herstelgerichte aanpak opnemen. Dat zijn ook feiten en waarheden uit de aanpak van dit enorm belangrijke probleem.

Er bestaat geen discussie over dat dit ernstig is. Maar het gaat hier niet over zwart-witoplossingen. We proberen om, zelfs in budgettaire moeilijke tijden zoals 2010, serieuze inspanningen te doen.

De heer Peter Reekmans: Minister, een deel van het debat is uiteraard de stijging van 65 percent sinds 2000. Een ander deel van het debat wordt hier niet gevoerd en dat vind ik spijtig. Wat blijkt? Het aantal recidivisten is het hoogst bij niet-criminele jongeren die eigenlijk de stiel leren van criminale jongeren. Dat staat letterlijk in het onderzoek, collega's. Mijnheer Dehaene, dat komt niet uit de gazet, dat staat in die studie, maar dat debat wilt u niet voeren.

Maar natuurlijk, als ik die woorden uitspreek, komt de linkervleugel in actie. Als je het woord boot camp of heropvoedingskamp gebruikt, dan begint het te koken bij links georiënteerde mensen. Om de temperatuur te doen zakken, collega's, wil ik even kort uitleggen wat zo een heropvoedingskamp, een zogenaamd boot camp, naar Nederlands en Engels model, is. Daar wordt gedurende een vaste periode intensief gewerkt aan het gedrag van die jongeren via onderwijs, teamactiviteiten en fysieke bezigheden à la Outward Bound. Mijnheer Dehaene, luister even, u kunt iets bijleren, u hebt niet de almacht om alles te weten. Ook de linkerzijde kan eens iets leren van de mensen die een rechtse opinie hebben. Ik weet dat u dat niet wilt geloven, maar het zijn alleen domme mensen die niet willen bijleren, mijnheer Dehaene.

Als in het parlement het woord boot camp valt, moet men eens stoppen met te zeggen dat dat een vies woord is. Wat wij daarmee bedoelen, is een duidelijke scheiding maken tussen criminale jongeren en niet-criminele jongeren. Als vandaag dit onderzoek bekendmaakt dat het de niet-criminele jongeren zijn die het meest hervallen omdat ze de stiel hebben geleerd van de criminale jongeren, dan is er iets aan de hand in Vlaanderen en moeten we optreden. De linkerzijde heeft dat blijkbaar nog niet door, maar ik hoop dat de kiezer dat eindelijk wel eens zal doorhebben.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik ben blij dat u erkent dat er nood is aan bijkomende capaciteit. Ik hoop dan ook dat er eindelijk werk wordt gemaakt van een correcte opsplitsing tussen de POS-jongeren (problematische opvoedingssituatie) en de MOF-jongeren (als misdaad omschreven feit).

Ik hoop dat u, ook al is het federale materie, de piste van een doeltreffend jeugdsanctierecht niet verlaat en dat u in het overleg met uw toekomstige federale collega van Justitie daar de nodige aandacht voor vraagt.

Minister, ik heb op geen enkel ogenblik gezegd dat inspanningen om jongeren op het rechte pad te krijgen, synoniem is voor pampieren. Ik ben in een aantal omstandigheden voorstander van herstelgericht werken, van de HERGO-projecten (herstelgericht groepsoverleg) die ik in een vorige legislatuur op een positieve manier heb bekeken en die ook positieve resultaten hebben geboekt, zoals gebleken is uit de studie van professor van Outryve van de K.U.Leuven. Ik ben voorstander van Youth at Risk en dergelijke. Ik ben ook voorstander van een betere nazorg, maar dan wel voor de juiste doelgroepen. Voor zware jeugdige criminelen is een andere aanpak nodig. Er is zeker nood aan het leggen van het accent op heropvoeding.

Tot slot, minister, kijk ik uit naar uw nota inzake de gedifferentieerde aanpak. Als ik het goed heb begrepen, mogen we die in het najaar verwachten en zullen we de gelegenheid krijgen in de commissie om daar zeer uitvoerig over te discussiëren. Ik hoop in elk geval dat die verder is gebaseerd op de eerste cluster zoals ik heb aangehaald in mijn betoog aan de vorige Vlaamse Regering over de problematiek van voorkoming en opvolging van jeugdcriminaliteit en dat er een uitvoerige meerjarenaanpak zal worden uitgewerkt en de resultaten van het verleden daarin worden geïntegreerd.

Ik kondig een actualiteitsmotie aan.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, ik dank u voor uw geëmotioneerde en betrokken antwoord. Het is inderdaad heel belangrijk dat onze commissie zich eens buigt over de stijging van het aantal POS-jongeren. Als de commissieleden dat willen, kunnen we misschien via een commissie ad hoc bekijken hoe die instroom in de bijzondere jeugdzorg een halt kan worden toegeroepen.

Aan de heer Reekmans wil ik het volgende zeggen. De commissie zal een bezoek brengen aan de gemeenschapsinstelling. Ik weet niet wanneer dat precies zal plaatsvinden. Mijnheer Reekmans, ik nodig u uit om mee te gaan, zodat u ziet dat in de gemeenschapsinstelling wordt gewerkt aan onderwijs en sport, en dat men er op een zeer gestructureerde manier met jongeren omgaat. Ga eens mee naar die gemeenschapsinstelling: dan weet u misschien in het vervolg waarover u het heeft.

Mevrouw Katrien Schryvers: De minister zegt heel terecht dat bijzondere jeugdzorg wel veel meer is dan enkel het beperkte aantal jongeren dat een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd en waarover hier wordt gesproken. Ik heb dat daarstraks ook gezegd. Ik wil een aantal mensen hier oproepen om met minstens zo veel energie dat onderwerp mee aan te pakken. Hoe kunnen we een antwoord bieden op het feit dat zoveel meer jongeren in een problematische opvoedingssituatie terecht zijn gekomen? Hoe komt dat en hoe kan het beleid daarop reageren?

We hebben ook gezien dat er heel wat regionale verschillen bestaan. De minister laat verder onderzoeken wat daarvan de oorzaken zijn. Ik wil iedereen hier oproepen om ook daaraan minstens zo veel energie te besteden, in plaats van alleen de pijlen te richten op dat beperkte aantal jongeren dat een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd.

Minister, wat de differentiatie en de uitbreiding betreft, heb ik akte genomen van uw uitvoerige uiteenzetting over alles waarmee u bezig bent en welke elementen mee in overweging zullen worden genomen. Ik neem er akte van dat onze commissie dit wellicht in het najaar ter bespreking voorgelegd zal krijgen. Wat ik tot op heden al kan vaststellen ter zake, is dat alleszins wel degelijk rekening wordt gehouden met heel veel aanbevelingen uit diverse hoeken en van de diverse rapporten die u hebben bereikt.

De heer Peter Gysbrechts: Uit het debat is heel duidelijk gebleken dat we ons absoluut niet mogen beperken tot de toestand in Tongeren. Dat is een losstaand feit. Dat heb ik ook gezegd op het einde van mijn betoog. We moeten inderdaad veel dieper gaan. We moeten zeker diepgaand kunnen debatteren over en werken met betrekking tot de bijzondere jeugdzorg in het algemeen. Minister, u hebt dat ook duidelijk gemaakt. Ik hoop dan ook dat we daar in een commissie ad hoc werk van kunnen maken. Mevrouw Vogels heeft dat daarnet al gezegd, en ik heb dat daarnet al ondersteund. Dan kunnen we die bijzondere jeugdzorg eigenlijk van klein tot groot aanpakken. Dit begint inderdaad zeer vroeg en we moeten er vanaf het begin bij zijn, om te vermijden dat we alleen nog over jeugdgevangenissen debatteren.

De heer John Crombez: Minister, ik dank u voor uw antwoord. In tegenstelling tot de vorige spreker wil ik het wél over Tongeren hebben. Dat is eigenlijk het enige waarmee ik het moeilijk heb en waarmee ik het moeilijk zal blijven hebben. Ik kan het niet relativiseren als binnen de week wordt vastgesteld dat de rechten van jongeren en kinderen worden geschonden en de jeugdrechters zeggen dat ze die jongeren daar niet meer heen kunnen sturen. Ik vraag nogmaals dat er een andere oplossing zou worden gevonden voor wat u de Everbergjongeren noemt. Hopelijk houdt die situatie zo snel mogelijk op, maar het is onduidelijk wanneer ze ophoudt. Eigenlijk is iedereen het erover eens dat dit een situatie is waarin we die minderjarigen niet kunnen plaatsen.

Minister, u zei dat de jongeren zijn doorgestuurd naar Saint-Hubert. Dat nieuws verrast me enigszins. Ik dacht dat minister De Clerck deze ochtend net het tegenovergestelde had gezegd. Welke versie klopt?

Minister Jo Vandeuren: Ik deel natuurlijk uw bekommernis, maar u moet het volgende goed begrijpen. Blijkbaar is er een probleem geweest omdat die jongeren iets gemakkelijker dan vroeger over een hoge muur konden springen. Men heeft geprobeerd een extra omheining te zetten rond de wandeling. Om die reden zijn er nu werken gaande. Die worden niet uitgevoerd door Justitie, maar door de Regie der Gebouwen. Net als u dring ik daarop aan, maar ik ben afhankelijk van wat de federale overheid, die bevoegd is voor de infrastructuur, daarmee doet.

Uiteindelijk is de operatie uitgevoerd dat de Franstalige jongeren die in Everberg zitten, opvang vinden in Saint-Hubert, waar de infrastructuur gerealiseerd is door de Regie der Gebouwen. In Everberg is men nu bezig met een aantal verfraaiingswerken die toelaten dat wij onze capaciteit kunnen uitbreiden. In september zullen er 40 jongeren kunnen wonen. De budgetten zijn vrijgemaakt en er wordt in personeel voorzien. In een latere fase zal de capaciteit met een ander gebouw tot 126 kunnen worden vergroot.

Dat is de realiteit en ik ben gevat door die realiteit. Er is een ministerieel besluit dat regelt wat er in Tongeren gebeurt. We zijn onderhevig aan die regelgeving. Voor alle duidelijkheid: uiteraard is er met ons overlegd. Er worden inderdaad werken uitgevoerd en die vormen een probleem voor de bewegingsvrijheid. Dat zal nog enkele weken duren. Intussen doen wij alles – want dat is onze verantwoordelijkheid – om ervoor te zorgen dat de uitbreiding in Everberg ook door onze personeelsleden wordt versterkt en bemand.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Het debat is gesloten.

Actualiteitsmoties

De voorzitter: Door mevrouw Dillen en door LDD werden tot besluit van dit actualiteitsdebat actualiteitsmoties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk om 18.40 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over preventieve woonbegeleiding ter voorkoming van uithuiszettingen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Vandeuren

Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, minister, collega's, eind november heb ik hier al een vraag gesteld over het aantal uithuiszettingen omdat er toen in Vlaanderen 60 uithuiszettingen per dag waren. In de beleidsnota Wonen kunnen we lezen dat de minister extra aandacht wil geven aan woonbegeleiding. Toen ik de vraag stelde, heb ik het voorbeeld van de woonbegeleiding van het centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW) Midden-West-Vlaanderen gegeven en gevraagd of de minister er iets in zag om dit in heel Vlaanderen toe te passen om iets te doen aan de uithuiszettingen.

In de pers kon ik lezen dat er een historische afspraak werd gemaakt tussen de minister van Wonen en de minister van Welzijn en dat er op de Vlaamse Regering een afsprakennota werd goedgekeurd waarbij er zou worden onderzocht hoe men aan preventieve woonbegeleiding kon doen.

Minister, is er reeds een evaluatie gebeurd van de projecten van woonbegeleiding die lopen in samenwerking met het CAW? Is het de bedoeling dat woonbegeleiding niet alleen in de sociale huisvesting wordt ondersteund, maar ook in de private huurmarkt? Wat is de timing?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik kan heel kort zijn. Vorige vrijdag heeft de regering haar goedkeuring gegeven aan afspraken over een taakverdeling tussen het beleidsdomein Welzijn en Wonen. Dat is een heel belangrijke zaak. Vanuit Welzijn wordt er meer en meer gesproken over de vermaatschappelijking van de zorg, de ondersteuning van de thuissituatie, de ambulante hulpverlening. Dat betekent dat je steeds meer een appel doet op mensen die in een woning – een aangepaste woning – in de ouderenzorg, in de geestelijke gezondheidszorg enzovoort, verblijven. Langs de andere kant zijn er ook vanuit Wonen vragen om begeleiding te krijgen van huurders op de sociale huurmarkt, op de private huurmarkt, zelfs van mensen die een woning aankopen maar die een aangepaste en preventieve begeleiding nodig hebben.

We hebben afspraken gemaakt. Een van de afspraken is dat we een oplijsting gaan maken van wat er bestaat aan begeleiding van huurders in Vlaanderen. Het CAW heeft een initiatief genomen, maar er zijn ook vele sociale huisvestingsmaatschappijen die inspanningen doen. We gaan onderzoeken of we er een methodiek uit kunnen afleiden en of we kunnen bepalen wanneer Welzijn of Wonen het best inspringen en welke trajecten het dan moeten zijn. Eens we dat in kaart hebben, gaan we na wat we kunnen organiseren, wat mij betreft vanuit Welzijn. Het is zeer voorbarig en er zijn absoluut geen ambities om nu al een geweldige stap vooruit te zetten in termen van capaciteitsuitbreiding.

Eerst moet er een inventaris komen, een analyse en een consensus over de visie op de aanpak en de taakverdeling. Dan zullen we onderzoeken hoe we dat kunnen uitbreiden. Daarbij moeten we altijd rekening houden met de budgettaire mogelijkheden. Dan is het uiteraard de bedoeling dat op een bepaald moment de private huurmarkt daarvoor ook in aanmerking komt.

Mevrouw Griet Coppé: Dank u, minister, voor uw antwoord. Dit is inderdaad, zoals het ook in de pers wordt vermeld, een historische afspraak. Het is zeker een goede vooruitgang dat er afspraken zijn gemaakt tussen Wonen en Welzijn. De nood bestaat in heel Vlaanderen. We zullen hier, ofwel in de commissie Wonen ofwel in de commissie Welzijn, de concrete vooruitgang kunnen zien. Ik hoop dat daarmee een stap is gezet naar de verdere voorkoming van uithuiszettingen, zowel in de private als in de sociale sector.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik dacht dat minister Van den Bossche zou antwoorden omdat er in Gent een plan bestaat met betrekking tot de uithuiszettingen naar aanleiding van de bekendmaking van de cijfers van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Met betrekking tot uw preventieve maatregelen in de sociale huisvesting hoor ik altijd dat daarvoor op dit ogenblik geen personeel is. Ik wil toch ook vragen dat u de mensen die op de private markt iets verhuren, zou motiveren. Het OCMW krijgt telkens wanneer iemand uit huis wordt gezet een melding. Kunnen de cijfers bij het OCMW worden gecentraliseerd? Daarop kan een beleid worden gestoeld. Om redenen van privacy kan niet iedereen die cijfers krijgen. Mensen die een keer uit huis werden gezet, huren meestal een tweede keer een woning. Mevrouw Coppé kent die verhalen ook. Dat zijn meestal repetitieve verhalen. Dat ontmoedigt voor een deel de private markt. De beste oplossing om dergelijke zaken aan te pakken, is nog altijd de schuldbemiddeling. Het zijn immers vaak dezelfde mensen die altijd een probleem hebben. Men zou voor een mentaliteit moeten zorgen die ervoor zorgt dat de belangrijkste en de primaire behoeften het eerst worden betaald en dat je eerst de huur betaalt en niet andere luxe zaken. Daar ligt meestal het probleem. Ik heb dat vandaag nog bij de sector gecheckt.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Voorzitter, ik ondersteun de vraag van mevrouw Coppé. Zij noemt de afspraak historisch. Dat is misschien een groot woord. Maar het is wel waar dat de samenwerking tussen Wonen en Welzijn in de vorige legislatuur een pijnpunt was. Het had heel wat voeten in de aarde. Daarom is het een zeer belangrijk akkoord.

Minister, ik hoop dan ook dat er vanuit Welzijn de nodige middelen worden vrijgemaakt. Zeker voor wat betreft de problematiek van de exen waarnaar u zelf hebt verwezen: de ex-gedetineerden, de ex-psychiatrische patiënten, mensen die een verslavingsproblematiek hebben gehad. Mevrouw Coppé noemde enkele initiatieven, zoals het CAW in West-Vlaanderen. Die initiatieven moeten worden ondersteund. Het is duidelijk dat sociale huisvestingsmaatschappijen daarvoor niet de nodige mankracht hebben. Het is ook niet echt hun taak. Ik hoop dat daarvoor de nodige middelen worden vrijgemaakt.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: De problematiek moet hier uitgebreider worden geschetst. Wij mogen ons niet beperken tot de huurders. Ook eigenaars kunnen worden geconfronteerd met uithuiszettingen. Wij mogen stellen dat uithuiszettingen meestal te maken hebben met zeer grote drama's die daaraan zijn voorafgegaan. De meeste oorzaken zijn van financiële aard. Maar ook het niet nakomen van essentiële contractvoorwaarden en intrafamiliale kwesties spelen een zeer grote rol.

Wie niet in staat is om zijn verantwoordelijkheid op te nemen, moet uiteraard worden geholpen. Minister, ik wil u er toch nog op wijzen dat uithuiszettingen in vele gevallen een noodzakelijke stap zijn om de private huiseigenaars te behoeden voor meer inkomensverlies en zelfs voor misbruiken.

Ik zou dan ook graag van de minister horen hoe hij de preventieve woonbegeleiding ter voorkoming van uithuiszettingen uiteindelijk wil aanpakken zonder nog verder aan de rechten van de private verhuurders te raken. Een procedure voor een uithuiszetting duurt momenteel minstens 6 maanden. Daar zijn minstens 3 maanden van grote ellende aan voorafgegaan. We mogen niet vergeten dat de grote kosten bij een uithuiszetting meestal niet op de schuldenaar kunnen worden verhaald. Hoge kosten ten gevolge van beschadigingen moeten eveneens bij de private verhuurder worden gerecupereerd.

Wij pleiten al langer voor een veralgemening van de huurcheque. Ik zou graag horen welke formule de minister wil hanteren. Ik hoop dat het een win-winformule zal zijn.

Minister Jo Vandeuren: Tot nader order is de huurwetgeving een federale aangelegenheid. We staan aan het begin van een samenhangend beleid. We hebben afspraken gemaakt. Het zal er nu op aankomen die afspraken te operationaliseren. Ik heb vastgesteld dat we een win-winscenario kunnen ontwikkelen. Iedereen moet zich dan op zijn kerntaken toespitsen. Dit zal absoluut een meerwaarde betekenen voor de mensen die hier concreet mee te maken krijgen. Dit zijn de eerste afspraken in 20 jaar. Ik zal er de komende maanden en jaren werk van maken het welzijns gedeelte van die afspraken te operationaliseren.

Mevrouw Griet Coppé: Ik dank de minister en de andere sprekers voor hun aandacht. Dit is een belangrijk onderwerp voor Vlaanderen.

Mevrouw Hostekint, dit is toch historisch. De afsprakennota kan op het internet al worden nagelezen. De uitvoering moet nog tot stand komen. Ik dank de minister in elk geval voor alle inspanningen die tot nu toe al zijn geleverd en voor de toekomstige inspanningen. We zullen dit zeker van nabij blijven volgen. We geloven immers dat er stappen voorwaarts kunnen worden gezet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Jean-Jacques De Gucht tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de besparingen op het internationale luik van het cultuurbeleid

ACTUELE VRAAG van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de discrepantie tussen de verwachtingen van het Cultuurforum 2020 en de bevrozing van de middelen voor cultuur

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Voorzitter, eergisteren heeft in de Gentse Vooruit het Cultuurforum 2020 plaatsgevonden. Er zijn toen verschillende voorstellen uit de sector zelf besproken. De minister heeft toen herhaald dat de budgettaire ruimte voor projectsubsidies bijzonder beperkt is.

De Open Vld heeft er steeds voor gepleit de nadruk op projectsubsidies in plaats van structurele subsidies te leggen.

De voorzitter: Mijnheer De Gucht, ik onderbreek u even omdat het Reglement van het Vlaams Parlement uitdrukkelijk stelt dat u hier geen papier mag gebruiken. Mag ik u vragen zo weinig mogelijk papier te gebruiken?

De heer Jean-Jacques De Gucht: In een open brief aan de minister gaat Josse De Pauw hier verder op in. Hij gaat akkoord met onze redenering en hij hekelt het feit dat de daling van de projectsubsidies een weerslag heeft op onze internationale culturele uitstraling. In de beleidsnota legt de minister daar nochtans zelf de nadruk op.

Ik zou graag enkele cijfers aanhalen. Zo blijkt dat 107 muzikanten en muziekensembles geen reis-, verblijfs- of transportkosten voor buitenlandse optredens kunnen krijgen. Hetzelfde geldt voor 50 beeldende kunstenaars. Daarnaast zullen 16 galerijen hun kunstenaars niet op internationale beurzen kunnen vertegenwoordigen. In de sector van de podiumkunsten kunnen 54 artiesten of groepen niet naar het buitenland.

Minister, mijn vraag is in feite heel duidelijk. U hebt verklaard dat u de nadruk wilt leggen op de internationalisering van onze cultuur. Dat staat ook in uw beleidsnota. U hebt bovendien verklaard dat aan elke economische missie een cultureel element moet worden verbonden. Op welke manier kunt u dit met een daling van de projectsubsidies in overeenstemming brengen?

De voorzitter: Collega's, dit was de eerste actuele vraag van de heer De Gucht in dit zittingsjaar. (*Applaus*)

Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, minister, collega's, afgelopen maandag werden de resultaten van het Cultuurforum, 33 voorstellen, voorgesteld in een overvolle Vooruit. Het initiatief werd erg gesmaakt door de sector. En ere wie ere toekomt: het was een heel goed initiatief van de minister. Toen ze merkte dat Cultuur ontbrak in Vlaanderen in Actie, heeft ze op deze manier geprobeerd om aan de sector te vragen een toekomstvisie voor 2020 op te stellen.

Tezelfdertijd was er ook heel wat bezorgdheid vanuit de sector. Josse De Pauw heeft namens de sector aan de alarmbel getrokken, omdat de toekomst van heel wat individuele kunstenaars wordt gehypothekeerd. Uiteraard wordt de toekomst van morgen vandaag gemaakt. Het is niet de bevrozing *as such* die in vraag wordt gesteld, minister. Het is zelfs niet het bedrag van de bevrozing, maar wel waar die bevrozing naartoe gaat: naar de projectsubsidies en de internationalisering.

Hoe denkt u de discrepantie tussen enerzijds het opstellen van een toekomstplan op lange termijn en anderzijds het hypothekeken van de toekomst van jonge kunstenaars, op te lossen? Bent u van plan om de sector mee aan tafel te vragen om daarvoor oplossingen aan te reiken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Gucht, wij hebben bij de bespreking van de begrotingscontrole in de commissie een uitgebreid debat gevoerd over de budgettaire situatie en de blokkeringen. Het is jammer dat u daarbij niet aanwezig kon zijn. Misschien kan ik hier vandaag een aantal van die zaken herhalen. De budgettaire situatie is niet gemakkelijk. Cultuur levert niet meer of niet minder in dan andere sectoren, wat men soms ook moge beweren. Elke collega binnen de Vlaamse Regering heeft zijn verantwoordelijkheid genomen. Ik heb dat ook gedaan voor Cultuur.

Er is ook een onderscheid tussen de besparingen die zijn doorgevoerd en de blokkeringen. Ook die blokkeringen zijn een afspraak binnen de Vlaamse Regering. Elke collega-minister in de regering heeft die blokkeringen voor zijn beleidsdomein doorgevoerd, evenredig naargelang het budget waarover hij beschikt. Ook die maatregel geldt dus niet alleen voor Cultuur. We stellen echter vast dat het niet zo evident is om blokkeringen door te voeren. We moeten dan ook bekijken waar we dat gaan toepassen. Nu word ik binnen het budget Cultuur geconfronteerd met het feit dat op het einde van de vorige legislatuur, toen ook uw partij deel uitmaakte van de meerderheid, structurele erkenningen zijn vastgelegd tot 2012. Het structurele budget voor die structurele erkenningen ligt dus vast tot 2012. Dat gaat over 97 percent van het budget binnen die kunsten. De marge waar je nog blokkeringen op kunt toepassen, is dus heel beperkt. De blokkeringen gaan over minder dan 1 percent van het budget van Cultuur, laat dat duidelijk zijn.

Het alternatief was om dat op die structurele middelen toe te passen. Ik heb dat voorlopig niet gedaan, omdat ik vind dat je ook rechtszekerheid moet garanderen. Als je iemand structureel middelen geeft tot 2012, ga je daar zomaar niet op blokkeren. Ook in functie van de werkgelegenheid is dat heel belangrijk, omdat het over een lange termijn gaat.

Ik zeg “voorlopig”, want blokkeringen hebben het voordeel dat ze gedeblokkeerd kunnen worden als er op een andere plaats andere zaken kunnen gebeuren. Ik sta dus open voor alternatieven, mevrouw Idrissi. Ik heb dat trouwens al een aantal keren aan de mensen uit de sector gezegd, tijdens de overlegmomenten die ik met hen heb gehad: formuleer mij alternatieven, ik sta ervoor open. Ik heb met hen ook een afspraak op 16 juni. Die lag al vast van voor de tussenkomst van de sector zelf, naar aanleiding van het Cultuurforum.

Het klopt ook niet dat er geen middelen meer zouden zijn voor internationaal beleid, daar ben ik het absoluut niet mee eens. Het internationaal beleid zit natuurlijk ook mee in andere ondersteuning, onder meer in grote organisaties. Ook hebben onze Vlaamse vertegenwoordigers allemaal een cultureel rugzakje en ook daaraan werd niet geraakt.

Mijnheer De Gucht, u verwees naar de economische missies en we zullen daar effectief werk van maken: het cultureel rugzakje van onze Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland zal veel meer gebruikt worden als er economische missies zijn.

Ik wil u er ook op wijzen dat de sector zelf vragen stelt bij die verblijf-, reis- en transportkosten naar het buitenland, dat gebeurde onder meer in de hoorzitting met de muzieksector die in de bevoegde commissie plaatsvond. Toen heeft de sector zelf aangehaald dat dit eens moet worden herbekeken, dat het niet altijd effect heeft en dat ook de sector een geïntegreerd budget voor internationaal beleid verkiest. Het is daarom ook dat ik maandag heb aangekondigd dat ik die reis-, verblijf- en transportkosten voor de kunstensector zal herbekijken en er efficiënter werk van zal maken.

Mevrouw Idrissi, ik kom tot uw punctuele vraag over het Cultuurforum, maatregelen op korte termijn en besparingen. Het is inderdaad de bedoeling dat het Cultuurforum wordt geïntegreerd in ViA en ViA gaat over 2020. Ook de doorbraken die werden geformuleerd door het forum gaan over het langetermijnperspectief 2020. We zullen die nu vertalen in kortetermijnacties met een monitoring, zoals in ViA bestaat. Het ene staat dus niet dwars op het andere en het zal er nu inderdaad op aan komen om samen met de sector te bekijken hoe

een aantal budgetten in functie van die doorbraken en van kortetermijnacties kunnen worden verschoven.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Minister, ik begrijp terdege dat u de moeilijke job heeft om die besparingen door te voeren, zeker op het vlak van cultuur kan dit moeilijk zijn. Persoonlijk vind ik – maar daar hebben we het al eens over gehad – dat u een verschuiving had moeten doen.

We hebben hier ook al eens gesproken over de alternatieve financiering. Wij, Open Vld en Groen!, hebben een resolutie ingediend opdat u, als vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap, contact zou opnemen met de federale verantwoordelijke – dat is op dit moment moeilijk – om te zoeken naar een mogelijkheid om de alternatieve financiering rond te krijgen. U hebt, voor de federale regering gevallen is, gezegd dat u dit zou doen en het is spijtig dat dit nog niet is gebeurd. Ik vraag u dan ook met aandrang om daar van zodra de regering gevormd is, werk van te maken, want daar ligt een groot stuk van de oplossing om de alternatieve financiering rond te krijgen en dan kunt u volgens mij wel tegemoet komen aan die projectsubsiëring.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat u op 16 juni samen met de sector tot een vergelijk zult kunnen komen, want het is niet het bedrag dat ter discussie staat, maar de blokkeringen voor die specifieke projectsubsidies.

Ik heb begrepen dat u een actieplan zult opstellen zodat we voor de 33 voorgestelde maatregelen naar een tijdsplan kunnen gaan en ook dat de maatregelen die vandaag nodig zijn, daarin geïntegreerd zullen worden.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, ik moet zeggen dat dit debat mij een klein beetje ontgaat, in die zin dat zowel de vragen als het antwoord van de minister voor een groot deel al in de krant staan.

Ik moet wel eerlijk zeggen, minister, dat u zeer goed hebt geluisterd toen ik een aantal opmerkingen heb gegeven naar aanleiding van de begrotingsbespreking. Ik heb u immers gezegd dat u geen minister van culturele subsidies mag zijn. En inderdaad, u vervult die rol al met glans. Uiteraard zit u vast met de culturele subsidies via het Kunstendecreet. Het is nogal logisch dat als er maar 3 percent overblijft voor die projectsubsidies, daarin bespaard wordt. Het is ook nogal logisch dat die zogenaamde sector op zijn achterste poten staat.

Ik vind het ook een positieve zaak, minister, dat u de kunstensector, kunstenorganisaties en individuele kunstenaars voor hun verantwoordelijkheid wilt plaatsen door zelf reserves aan te leggen. U wilt zelfredzaamheid stimuleren.

Minister, in de kranten staat dat u in het kader van de herziening van de financiering in de kunstensector ook de beoordelingscommissies wilt herdenken. Dat lijkt me een goede maatregel, want die kunnen bijzonder storend en pervers werken. Ik denk aan de theatercommissie. We hebben dat meegemaakt met wat er allemaal is gebeurd met de vzw Raamtheater of BAFF in Antwerpen. Kunt u een tipje van de sluier lichten over wat u bedoelt met een revisie van de beoordelingscommissies? Als ik het goed begrepen heb, wilt u weg van de incrowd. Ofwel is dat een interpretatie die anderen eraan geven.

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Maandag is er op een bijzonder passionele wijze vanuit de culturele sector gepleit voor ondersteuning voor de ‘passie’, zoals het letterlijk werd genoemd. Ik heb u zien applaudiseren, minister. Ik ga er dan van uit dat de oproep ter harte wordt genomen en dat in de mate van het mogelijke tegemoet wordt gekomen aan de terechte verzuchtingen.

Het gaat niet over een verschuiving van kredieten, maar wel over een techniek van bevrozing. De budgetlijn blijft intact en bij de opmaak van de volgende begroting gaat men uit van de begrotingscontrole voor bevrozing. Zo heeft de minister van Begroting het ook toegelicht. We mogen dus niet vervallen in onzorgvuldigheden.

Ik begrijp de bekommernissen van de sector, vertolkt door de vraagstellers, en tegelijk het engagement van de minister. In de commissie hebben wij op 17 juni, 10 dagen na het Cultuurforum, de hele sector in samenwerking met het kabinet uitgenodigd voor een geïntegreerde en diepgaande bespreking, niet alleen van de voorstellen, maar ook van de budgettaire impact op middellange en lange termijn, strevende naar 2020. Als commissievoorzitter kan ik toch de commissie geruststellen dat de bereidheid is gevonden om fundamenteel te debatteren over die keuzes voor de toekomst en de impact ervan.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's, het Cultuurforum van maandag is zeer belangrijk voor deze legislatuur en was zeer interessant. Minister, u verdient alle lof voor dit initiatief.

Dat er door de aangekondigde maatregelen enige ontgoocheling en verbolgenheid bij de sector zou ontstaan, was onvermijdelijk. Dat wisten we op voorhand. Ik denk niet dat dit als een contradictie mag worden voorgesteld met de visie die men wil ontwikkelen tegen 2020, integendeel. De noodzakelijke besparingen en eventuele bevrozingen moeten zekerheid kunnen geven en op weg zetten naar die visie. Geheel pijnloos besparen bestaat niet.

Minister, u hebt de keuze gemaakt tussen structurele of projectsubsidies. Ik denk dat u de juiste keuze hebt gemaakt. U hebt ook alternatieven gevraagd. Ik hoop dat de sector daar nog meer op inpikt. De amateurkunsten hebben al een suggestie gedaan. Ik hoop dat het daar niet bij blijft.

Als N-VA vinden wij internationale projecten heel belangrijk, voor het imago van Vlaanderen en voor onze artiesten en organisaties. Wat betreft de onprettige mededelingen, vragen wij een snelle, rechtstreekse, heldere en volledige communicatie naar de sector en de betrokken organisaties.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, de zeven ateliers van het Cultuurforum hebben goede voorstellen geformuleerd. Ik hoor van veldbewoners, als ik ze zo mag noemen, dat ze ook graag met u willen praten over besparingen, minister, maar dat u niet thuis geeft. Is dat zo?

U hebt mij in de commissie beloofd, minister, en ik sta erop, dat u op 15 juni de details zou geven van de zogenoemde blokkeringen van de projectsubsidies. In tegenstelling tot andere begrotingscijfers weet het parlement daar niets over. We weten niet over welke allocaties het gaat, over welke grootteorde en in welke fase van de beslissing ze zijn. Ik zou graag willen – niet voor mij maar voor de cultuursector – dat we op 15 juni meer te weten komen. Verder kijk ik uit naar het debat in de commissie.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, we hebben de discussie over de bevrozing van de middelen al uitgebreid gevoerd in de commissie Cultuur enkele weken geleden, tenminste met de aanwezige leden. Ik heb ook een déjà vu omdat ik net als 2 weken geleden in de commissie geen alternatief hoor voor de maatregel.

Dan is er de zogenaamde discrepantie tussen de verwachtingen van de sector en de bevrozing van de middelen door de minister. Van dat Cultuurforum maandag onthoud ik vooral dat het forum is doorgegaan, dat de sector zijn zeg heeft kunnen doen en zijn verwachtingen heeft

kunnen uiten. De bottum-upbenadering van de minister heeft door het Cultuurforum vorm gekregen. Ik vind deze aanpak verfrissend, het is een breuk met het verleden.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Gucht, alternatieve financiering staat uitdrukkelijk in mijn beleidsnota en in mijn toespraak die ik gaf op het Cultuurforum maandag.

Het klopt niet dat er nog geen gesprekken geweest zijn met het federaal niveau. Integendeel, we waren heel constructief bezig. Inderdaad, door de verkiezingen is dat wat stilgevallen. Maar we waren daarmee bezig en zullen daarmee doorgaan. Ik denk dat we daar ook in Vlaanderen werk van moeten maken. Ik wil het niet in de plaats stellen van subsidies, het is een aanvulling op de subsidies.

De vraag komt ook van de beoordelingscommissies. Ik heb vergaderd met alle voorzitters. Zij willen zelf multidisciplinair gaan werken. Het is mijn ambitie om samen met de commissies naar een herschikking te gaan zodat er ook andere mensen – niet uit de sector – mee kunnen oordelen over aanvragen.

Ik heb het al tot vervelens toe gezegd: ik sta open voor alternatieven, ook vanuit de sector en vanuit de commissie. Ik wil die graag horen. Het klopt niet dat er geen overleg of gesprekken zijn. Ik wil dat formeel tegenspreken. Ik heb op 27 oktober iedereen bij mij geroepen. Dat was de eerste keer dat we zicht hadden op de begroting 2010. We kwamen samen met de steunpunten en belangenbehartigers. Ik heb hun de cijfers gegeven. Ik heb hun gevraagd om alternatieven te formuleren. Ik heb velen van hen nadien nog teruggezien, in november, januari en februari. Alleen de amateurkunsten hebben een alternatief geformuleerd, waar we zo veel mogelijk rekening mee hebben gehouden. De vraag om alternatieven blijft open. Als er alternatieven zijn, kunnen we de blokkeringen nog op een andere manier doorvoeren.

Mijnheer Caron, ik heb aangeboden om open en transparant om te springen met de cijfers en die mee te delen aan het parlement. Trouwens, alle ministers hebben die blokkeringen doorgevoerd op hun domein.

Mijnheer Dehandschutter, u hebt gelijk inzake de communicatie. Ik heb dan ook direct toen die maatregel afgesproken was in de regering, aan de steunpunten gecommuniceerd. Ik heb hun gevraagd om voorzichtig te zijn met het indienen van projecten want er komt een blokkering. Ik heb dat als enige minister gedaan. Ik heb direct reactie gekregen. Maar ik heb ten minste gecommuniceerd. Ik heb aan de steunpunten gevraagd om de informatie effectief zo veel mogelijk te verspreiden. Dat is niet altijd even vlot verlopen. Misschien kunnen de steunpunten nog beter voor doorstroming zorgen. Ik vind communicatie ook heel belangrijk. Ik kijk ook uit naar de discussie in de commissie volgende week. Ik wil daar nog dieper en verder op doorgaan.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik noteer dat u de resolutie van Groen! en Open Vld steunt. Dat hebt u toch gezegd. *(Gelach. Opmerkingen van minister Joke Schauvliege)*

Uw fractie heeft niet mee getekend, dat is dus wel een beetje raar, maar ik vind het wel sympathiek. Ik hoop dat we daar uit geraken.

Ik ben het met u eens dat het aanvullend is, maar mijn redenering is dat alternatieve financiering extra mogelijkheden geeft. Men moet niet altijd direct uitgaan van directe subsidiëring maar eerst zoeken naar alternatieven, zodat men het geld van de belastingbetaler op een goede manier kan investeren in de toekomst.

Mevrouw Yamila Idrissi: Ik dank u voor het antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Ivan Sabbe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het zware en dure overheidsapparaat in Vlaanderen en de gevolgen ervan voor de economie

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Bourgeois.

De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, minister, collega's, voor een keer ben ik blij dat de minister-president er niet is, want hij is voor een goed doel in Turkije: om via overeenkomsten de economische activiteiten van Vlaanderen te ondersteunen. De Belgen betalen veel voor de werking van onze overheid. Uit een recente studie van het VBO is gebleken dat de omvang van de middelen die we aan het overheidsapparaat besteden niet in verhouding staat tot de kwaliteit van de resultaten. De studie toont aan dat we voor elke honderd inwoners vier ambtenaren hebben. In 1995 waren dat er nog 3,7 tot 3,8. In Duitsland is dat cijfer gezakt, van 3,7 of 3,8 naar 3,2. In Nederland is men gezakt naar 2,9 en in Frankrijk naar 3,6.

Vanwaar die groei bij ons? Die groei doet zich vooral bij de lokale overheden voor: bij de provincies, de OCMW's en de steden en gemeenten. Dat is een onthutsende vaststelling. Tussen 1995 en 2007 steeg het aantal ambtenaren van 135.548 naar 167.000, of een toename met 23 percent of 31.485 personen. Bij de Vlaamse overheid is het probleem, in percenten uitgedrukt, nog groter: daar is een stijging met 39,5 percent waarneembaar, want het aantal ambtenaren stijgt van ongeveer 34.000 naar ongeveer 47.000, of preciezer: we stellen een stijging met 13.506 ambtenaren vast.

Anders dan in de ons omringende landen stijgt bij ons dus het aantal ambtenaren. Uitgerekend nu komt Petercam met een studie over de duurzaamheidsindex. Die index is de basis waarmee wordt beslist in welke overheidsobligaties er wordt geïnvesteerd. Er worden dan indicatoren gemeten zoals democratische waarden, onderwijs, milieu, sociale zekerheid en economie. We stellen vast dat we in de rangschikking slechts de zeventiende plaats halen. En als we ook rekening houden met de kostprijs van onze ambtenaren, staan we op de zevenentwintigste plaats. Enkel het bevende Hongarije en Italië doen het in dat onderzoek over dertig OESO-landen slechter dan België.

Wat zal Vlaanderen en de Vlaamse Regering doen om het overheidsapparaat af te slanken om de heropleving en de toekomst van de Vlaamse economie te stimuleren en vooruit te helpen? Wat zult u ondernemen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: U haspelt de zaken door elkaar. U spreekt over onderwijs. Het VBO heeft het enkel over ambtenaren, met uitsluiting van Onderwijs en Welzijn; Petercam heeft het over kwaliteit, onder meer op het vlak van onderwijs. U mag dan niet België als maatstaf nemen, maar wel Vlaanderen. Om een voorbeeld te geven: u weet dat Vlaanderen inzake onderwijs op internationaal vlak behoorlijk scoort. Wat de VBO-studie betreft, moeten we een onderscheid maken tussen drie overheidsniveaus. Het lokale niveau is inderdaad de grootste stijger, ook als men rekening houdt met de overdracht van rijkswachters van het federale niveau naar de lokale overheden. De tweede grootste stijger is het federale niveau. Voor dat niveau moet men de overgedragen rijkswachters er uithalen, alsook de ambtenaren die zijn overgedragen ten gevolge van de staatshervormingen.

Op de derde plaats staat Vlaanderen. Zeker tot 2004 is er van een stijging sprake. De vorige regering heeft in 2004 gezegd: "geen groei, geen snoei". Desondanks is er nog een stijging geweest, maar dat is een gevolg van beleidsmaatregelen. Zo had de VDAB nood aan meer arbeidsbemiddeling, en ook De Lijn moest worden versterkt, na de goedkeuring van het Mobiliteitsdecreet.

In de vorige periode is niettemin het aantal ambtenaren beheerst, het laatste jaar is het zelfs niet meer toegenomen. Deze regering heeft niet gewacht op de VBO-studie en onmiddellijk bij haar aantreden gezegd dat we geen groei meer zullen hebben en de kosten zullen reduceren.

In 2 jaar tijd hebben we recurrent 4 percent minder personeelskredieten. Daarenboven hebben we de middelen voor de endogene groei geschrapt, wat neerkomt op 6,1 percent personeelskosten over de hele periode. Werkingskosten zijn 5 plus 2,5 percent, dus 7,5 percent. Om kort te gaan: over de hele bestuursperiode gaan we meer dan 1 miljard euro besparen op personeel, op apparaat. Daar bovenop moet het college van ambtenaren-generaal een oefening doen in efficiëntie, meetbaar, auditeerbaar en vergelijkbaar. Dat moet een meerjarenprogramma zijn en we maken daar heel ernstig werk van.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik hoor het u graag zeggen, maar de cijfers spreken tegen u. Het federaal cijfer – ik heb het bewust niet genoemd – is ook gestegen. Het is weliswaar een kleine stijging en er zijn enkele correcties gebeurd. Maar er is toch een belangrijke stijging op het Vlaamse niveau die u niet kunt weerleggen. Als ik de initiatieven bekijk, zie ik de meetbare administratieve vermindering niet die kan leiden tot een vermindering van het overheidsapparaat, van de ambtenaren die belast zijn met de controle van de administratieve last en de formaliteiten die burgers en bedrijven moeten volbrengen.

Minister, misschien gaat u ze niet vervangen, misschien gaat u minder uitgeven, maar dat moet toch concreet worden vertaald in een actieplan, dat zegt dat dit soort wetgeving niet meer moet worden opgevolgd of dat we die departementen niet meer nodig hebben. Anders kom je toch niet tot een fundamentele verbetering en verlichting van het overheidsapparaat. In het regeerakkoord staat dat de overheid in Vlaanderen doeltreffend en efficiënt moet functioneren om een slagkrachtige hefboom te vormen voor het regeringsbeleid, gericht op een sociaal ondernemend, innovatief en duurzaam Vlaanderen.

Minister, hoe zullen we merken dat we naar een efficiëntere overheid gaan?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, minister, collega's, het probleem van minder ambtenaren dat wordt aangehaald door de heer Sabbe, is al enkele keren aan bod gekomen. Ik heb er ook al enkele actuele vragen over gesteld en het is ook al vaak aan bod gekomen in de commissie Binnenlandse Aangelegenheden, in het bijzonder als het gaat over het aantal personeelsleden bij de Vlaamse overheid. Het lokale niveau is de grootste stijger. Dat komt door de toename van het aantal taken dat wordt toebedeeld aan de lokale besturen door de Vlaamse overheid.

Bij de Vlaamse overheid is het aantal ambtenaren gestegen. Minister, u zegt dat dit komt door beleidsmaatregelen die de voorbije jaren zijn genomen. Los van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, stellen we toch vast dat er bij de extern verzelfstandigde agentschappen (EVA's) en intern verzelfstandigde agentschappen (IVA's) veel personeel is bijgekomen. U hebt zelf verwezen naar de VDAB en De Lijn, waar het stijgingspercentage heel hoog is. Al enkele keren kreeg ik het antwoord dat het bij de VDAB komt door de opleidingen, en bij De Lijn door basismobiliteit voor iedereen.

Minister, moest er een betere mutatieregeling zijn tussen de verschillende diensten van de ministeries en tussen de ministeries en de EVA's en IVA's, als we dit efficiënter zouden kunnen organiseren, dan zouden we geen bijkomend personeel meer moeten aanwerven. Gezien de besparingen zullen we daar in de toekomst toch moeten naar streven. Minister, hebt u al werk gemaakt van een betere mutatieregeling de voorbije maanden, zodat een efficiëntere overheid tot de mogelijkheden kan behoren en geen bijkomend personeel moet worden aangeworven?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Mijnheer Sabbe, ik stel vast dat het uw specialiteit is om alles op een hoop te gooien, niet enkel in deze problematiek maar ook in een aantal andere zaken. Het is uw partij te doen om blind en lineair te snijden in het overheidsapparaat. Dan moet u echter ook het lef hebben om voorstellen te doen en duidelijk te maken bij wie en waar u zult snijden. U hebt gezegd dat er een groei is bij lokale overheden. Dat heeft te maken met het feit dat die besturen er de laatste jaren een massa taken bij hebben gekregen.

Ik merk ook een aantal tegenstrijdigheden op in uw verhaal. In uw actualiteitsmotie van deze namiddag zegt u dat het aantal opvangplaatsen op korte termijn moet verdubbelen. Daar zijn mensen voor nodig. Of zult u dat doen met minder personeel?

Sp.a is voor een efficiënte en effectieve overheid conform het regeerakkoord, die echter ook een uitgebreid takenpakket heeft.

Minister Geert Bourgeois: De lokale overheden zijn inderdaad uitgebreid. Deze regering zal de planlasten voor de lokale overheden echter sterk verminderen. Tegelijkertijd moeten die overheden een efficiëntieoefening doen.

Mijnheer Sabbe, de federale overheid is gevoelig gegroeid. U vergist zich. Wanneer u rekening houdt met de overdracht van 8500 rijkswachters en de Lambermontakkoorden inzake landbouw, dan krijgt u een totaal ander cijfer.

Vlaanderen staat voor 0,7 ambtenaren op 100. Wij hebben 48.000 koppen, 42.600 voltijdse equivalenten. België staat op 4 op 100. Vlaanderen is daar een deel van en staat voor 0,7 percent. Wij doen heel gerichte serieuze inspanningen. Ik heb u de percentages meegedeeld die eraf gaan, nu al recurrent aangevuld in 2011. Bovendien moet ten gevolge van het regeerakkoord het college van ambtenaren-generaal een efficiëntieoefening doen. Efficiëntie is ook output. Ik ben het op dat vlak eens met de heer De Loor. Er moet niet alleen worden gekeken naar de input, zowel wat de middelen als het personeel betreft, maar ook naar de output.

Mijnheer De Meulemeester, een van de grote uitdagingen is inderdaad na te gaan waar we mensen te veel hebben. De bedoeling is die mensen in te schakelen in nieuwe taken en behoeften. Dat is heel moeilijk met beter bestuurlijk beleid, met de verkokering. Het college van ambtenaren-generaal moet daar rekening mee houden. Boven op wat in het regeerakkoord staat, krijgt het de opdracht om die efficiëntieoefening te doen. Die moet meetbaar, auditeerbaar en vergelijkbaar zijn. Het is de bedoeling een doorgedreven oefening te doen over de hele bestuursperiode.

De heer Ivan Sabbe: De aangroei op het lokale niveau is duidelijk de verantwoordelijkheid van Vlaanderen. Vlaanderen legt aan het lokale niveau bijkomende taken op. Ik roep Vlaanderen op om het lokale niveau niet te blijven belasten met taken waardoor er bijkomende mensen aangeworven moeten worden. We hebben nood aan een efficiënte, toepasbare decreetgeving waarvoor minder mensen nodig zijn.

Mijnheer De Loor, ik heb op ditzelfde spreekgestoelte een oproep gedaan om vanuit Vlaanderen de 46 bedrijfsbelastingen ter waarde van 1 miljard euro te schrappen op gemeentelijk niveau. De voordelen van de administratieve vereenvoudiging moeten ook daar naar boven kunnen komen. We willen ons niet richten op de ambtenaar: die doet zijn taak. Het is vooral de wetgever, in dit geval het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering, die decreten maakt die moeten worden opgevolgd en uitgevoerd. Wat die specifieke taken betreft, verwachten we van de Vlaamse Regering dat ze initiatieven neemt. Ik verheug me al op de evaluatie die in het najaar zal plaatsvinden. Ik hoop dat die zal aantonen wat u zegt en dat ze zal bewijzen dat we effectief bezig zijn met de afbouw van het ambtenarenapparaat in Vlaanderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de staking bij de VRT tegen de besparingen bij de openbare omroep

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, collega's, minister, in tegenstelling tot anders was de Anna Bijnszaal vandaag een oase van rust omdat Villa Politica afwezig was door de algemene staking bij de VRT, en dat uitgerekend op de dag dat de voorzitter van de Europese Raad, Herman Van Rompuy, in ons midden was. Ik denk dan ook dat mevrouw Thyssen gelijk heeft als ze in de kranten stelt dat de VRT de verkiezingscampagne van CD&V boycot. Maar dat is geheel terzijde.

Minister, de vakbonden hebben een algemene staking uitgeroepen bij de VRT omdat er 65 miljoen euro extra moet worden bespaard bij die omroep. De vakbonden van de VRT hebben zelfs de tijd genomen om een website te maken. Voorzitter, ik wilde eigenlijk een citaat voorlezen, maar u bent zo streng dat ik het blad papier niet heb meegebracht. De vakbonden stellen dat ze akkoord kunnen gaan met een besparing van 43 miljoen euro, een efficiëntietraject en dergelijke meer, maar niet verder. Al de rest is afbraak van programma's, afbraak van die openbare omroep.

De vakbonden maken twee fouten. De eerste is natuurlijk het feit dat een besparing, ook al is die zo zwaar, niet onmiddellijk een afbraak van het programma moet betekenen. Ik denk dat we het er in dit halfroend roerend over eens zijn dat er andere besparingen mogelijk zijn. Ze maken nog een fout als ze dan toch zo bekommerd zijn om die omroep. We weten allemaal dat die besparingen broodnodig zijn. Het gaat over leven en dood van die VRT. Als er te weinig wordt bespaard, is de VRT op weg om naar de afgrond te rijden.

De vakbonden vragen een politiek signaal van de overheid, van de minister. Welk signaal zult u aan de vakbonden geven?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: In het begin vroeg ik me af of de heer Wienen het standpunt van de vakbonden zou bijtreden. Dat zou totaal in tegenstrijd zijn met zijn standpunt in de commissie. Maar op het einde van de vraag heeft hij bijgestuurd.

Mijnheer Wienen, we hebben al een signaal gegeven. We hebben ook met de collega's in de regering gesproken over de situatie bij de VRT na de stakingsaanzegging. Namens de regering hebben we toen een bericht verspreid waarin een aantal zaken staan. Op de eerste plaats staat er dat we begrijpen dat er onrust is over de hoegrootheid van de besparingen, die bij de VRT effectief groot zijn. Dat komt omdat de VRT solidair mee moet besparen, net zoals alle andere overheden in Vlaanderen. Tegelijkertijd wordt die besparing voor een deel verzwaard omdat de VRT al jaren met verlies draait. Ik had gevraagd aan de VRT om tegen het einde van 2011 opnieuw te zorgen voor een evenwicht. Dat is ook nodig omdat de VRT tegen dan zijn reserves zou hebben opgebruikt.

Daarnaast hebben we gesteld dat we veel waardering hebben voor het resultaat dat er tot nu toe is met betrekking tot de onderhandelingen. Het management en de vakbonden hebben op een zeer ernstige manier samengezeten. Ze hebben 43 à 44 miljoen euro aan efficiëntiemaatregelen gedetecteerd, die ze samen in de praktijk zouden willen brengen.

We hebben echter ook gezegd dat we, gelet op het feit dat men al zo ver is gevorderd, ervan overtuigd zijn dat men dicht bij een oplossing staat. We vragen eigenlijk aan het management en aan de vakbonden om snel terug aan tafel te gaan zitten om verder te praten en te kijken hoe men dat bedrag van 65 miljoen euro kan halen.

Het management heeft steeds gezegd dat een deel van het bedrag bespaard zou kunnen worden op het aanbod. Dat is een moeilijke evenwichtsoefening, rekening houdend met de

missie en de opdracht van de VRT. Maar ook daar hebben we de indruk dat men dat zou kunnen realiseren, zonder afbreuk te doen aan de missie en de doelstellingen van de VRT.

Ten slotte heeft de regering gesteld dat ze achter een sterke openbare omroep blijft staan. Ik heb dat vandaag nog eens herhaald. Daarin wordt belang gehecht aan de kerntaken inzake informatie-uitwisseling, sport, entertainment, met de nadruk op kwaliteit en om zo veel mogelijk Vlamingen te bereiken.

De heer Wim Wienen: Minister, de tijd dringt natuurlijk. Voor zover ik weet, moet de raad van bestuur over 18 à 19 dagen een definitieve beslissing nemen over het besparingsplan. U zegt dat men heel dicht bij een oplossing staat. Ik denk echter dat er nog altijd een zeer groot gat gaapt tussen 43 en 65 miljoen euro.

Ik vind nog iets betreuenswaardig. We hebben het in de commissie al vaak gehad over de manieren waarop de VRT zou kunnen besparen. Ik heb de indruk dat u nu zegt: we gaan nu ook eens kijken of er eventueel kan worden bespaard op het aanbod. Ik ben het daar niet mee eens. Toen de situatie met de VRT begon, was u het daar ook niet mee eens. U hebt gezegd dat er kan worden bespaard en dat er moet worden bespaard, maar niet op het aanbod. Ik ben dat standpunt nog altijd genegen. Ik weet dat er nog heel wat vet weg te snijden is bij de VRT zonder dat er moet worden gesneden in het aanbod.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Ik stel vast dat vele mensen bijzonder tevreden zijn met het vervangprogramma dat de VRT pleegt uit te zenden in tijden van staking. Eindelijk Nederlandstalige muziek, zelfs op Studio Brussel!

Toch betreuen wij de staking omdat wij hadden gehoopt dat de besparingsronde in alle sereniteit zou kunnen worden besproken. We hadden ook gehoopt dat de VRT er uiteindelijk sterker uit zou komen. We zijn er zelfs van overtuigd dat dat kan en dat er een transparanter, performanter en moderner mediabedrijf uit kan resulteren. We zijn er ook van overtuigd dat de VRT met voorsprong de sterkste omroep in Vlaanderen zal blijven. De minister heeft gevraagd dat de VRT in 2011 met een financieel evenwicht zou afsluiten. Het management heeft een plan opgesteld en bespreekt dat nu met de diensten en het personeel. Wij vinden niet dat wij politici ons daar vandaag mee moeten moeien. Wij kunnen trouwens geen uitspraken doen over voorstellen die wij niet eens kennen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, ik vind het een beetje vreemd om vast te stellen dat als de openbare omroep staakt, iedereen blij is. Men is blij met de muziek. Ik lees ook in een officiële mededeling dat de directie van de VRT blij is. De vakbonden spreken over een succes. Zelfs het Vlaams Belang is blij want voor één keer zaten ze vanmorgen op alle radiokanalen in het verkiezingsprogramma. Iedereen is blij dat de VRT naar een minimale programmatie gaat. Daar kunnen we iets uit leren.

De vakbonden zeggen dat de luisteraars het duidelijk moeten merken. Wel, als je dit niet merkt, dan weet ik het niet meer. Zoals hier al is aangehaald: ik heb nog geen besparingsplan gezien. Ik vraag me dus af wat die vakbonden aan het doen zijn. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat het om een heel andere agenda gaat, dat het een soort imagobeschadigingscampagne naar de politiek is om te zeggen: raak niet aan de VRT. Alle boodschappen die naar buiten komen, gaan niet specifiek over het besparingsplan an sich, maar telkens weer is er de baseline die zegt: raak niet aan de kwaliteit van onze VRT. Eigenlijk zegt men ons: als jullie willen dat wij besparen, gaan wij slechte radio en televisie maken. Daar ben ik het totaal niet mee eens.

Ik denk dat de druk op de ketel wat moet worden verhoogd. Het wordt hoog tijd dat de VRT, liefst voor het reces, met een besparingsplan op de proppen komt waarin je zeer duidelijk kan zien waarover het gaat, want dit is een campagne die niets te maken heeft met besparingen

maar puur met het tonen van een bepaald imago en een bepaalde strategie aan de politiek. Ik vind dat niet correct.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, wij steunen de actie van de vakbonden. Ik vind het een heel straf verhaal dat de vakbonden en het management samen 43 miljoen efficiëntiewinst kunnen vinden nadat er in 2008 en 2009 al een oefening was gebeurd. Geef toe, dat is in alle sereniteit gebeurd, mijnheer Vandaele, niet in dit halfroond maar door de raad van bestuur, het management en de vakbonden samen. De actie is er nu omdat men ervan overtuigd is dat een besparing van 65 miljoen in plaats van 43 miljoen euro niet kan gebeuren zonder ernstig in het aanbod te knippen. Ik vind dat een argument. We zullen de komende jaren ondervinden of dat zo is, mijnheer Wienen.

Minister, ja, de VRT kan besparen. In moeilijke tijden moet overal het vet van de soep, maar 65 miljoen besparen op een dotatie van 300 miljoen, is veel meer dan elke andere Vlaamse openbare instelling moet besparen in deze tijden. Ik betreur het dat de Vlaamse Regering geen bereidwilligheid aan de dag legt om samen met de raad van bestuur en het management na te denken om op een andere manier dat gat dicht te rijden. Dat is wat wij vragen. Minister, als u namens de regering achter een sterke openbare omroep blijft staan zoals u zegt, dan moet u niet verder beknibbelen. Wij zijn niet bij de best gedoteerde omroepen van Europa, integendeel.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Ik heb deze ochtend ook het reclamespotje voor de actie op de radio gehoord. Ik moet eerlijk zeggen, dat spotje heeft ook mij gestoord. Ze maken van deze situatie gebruik om hun standpunt dat er in het aanbod moet worden gesneden en dat er kwaliteitsverlies zou zijn, naar voren te brengen. Minister, ik ben het daar niet mee eens. U weet dat. Ik heb altijd gezegd dat ik u daarin blijf steunen. Ook bij de VRT ziet men blijkbaar nog steeds niet de ernst van de situatie in. Overal moet er worden bespaard. Men zal de komende jaren overal bezig zijn begrotingen in orde te brengen. Mijnheer Caron, dit gaat niet over snoeien in een dotatie. Dit gaat over een bedrijf dat orde op zaken moet stellen en dat ervoor moet zorgen dat zijn begroting in evenwicht is, dat de verliezen uit het verleden ongedaan worden gemaakt. Een bedrijf moet dat doen. Zeker een overheidsbedrijf moet ervoor zorgen dat orde op zaken wordt gesteld en dat de rekeningen kloppen. Daarover gaat het. Minister, wij steunen u daarin. Wij eisen dat er ook in een overheidsbedrijf als de VRT wordt bespaard, zoals er overal moet worden bespaard.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Tommelein, we zijn het niet altijd eens, maar nu ben ik het met u eens. Een goed en gezond bestuur is de beste garantie voor een sterke overheidsdienst, voor een sterke omroep. Dat brengt de VRT ook in de beste uitgangspositie om over een goede beheersovereenkomst te onderhandelen. De VRT kan niet de verliezen blijven opstapelen. Ik begrijp de ongerustheid van de mensen. Ik respecteer ook de inspanningen die iedereen levert om dat bedrag bijeen te zoeken. Ik stel voor dat we nog even geduld oefenen. Op 30 juni staat het besparingsplan opnieuw op de agenda van de raad van bestuur, met de bedoeling het dan te finaliseren. Als het besparingsplan is goedgekeurd, zullen we er zeker van gedachten over kunnen wisselen in de commissie. Daarna hoop ik dat we, samen met het personeel, het management, de commissie en andere stakeholders, onze energie kunnen richten op het voorbereiden van de nieuwe beheersovereenkomst.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, het is inderdaad cruciaal dat er nu vaart komt in dit dossier, dat er knopen worden doorgehakt. Het eerste besparingsplan zou er immers al in maart zijn. Dat is dan uitgesteld tot juni, om met die vakbonden te onderhandelen. Nu wordt het echt wel tijd dat dit besparingsplan er daadwerkelijk is, en dat het zal volstaan om in 2011 de break-even te bereiken. Ik stel vast dat de vakbonden nu een website getiteld 'Hart en ziel

voor de VRT' en een Facebookpagina hebben gemaakt. Blijkbaar hebben de vakbondsafgevaardigden bij de VRT niet veel werk, want ze vinden de tijd voor dat alles. Ik kan alleen maar zeggen: een hart in een veel te vet lichaam is een hart dat op weg is naar een fatale hartaanval. Ik hoop dat de regering in dezen voet bij stuk houdt en de VRT die hartaanval bespaart.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

REKENING van het Vlaams Parlement voor het begrotingsjaar 2009 – 11 (2009-2010) – Nr. 1

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de rekening van het Vlaams Parlement voor het begrotingsjaar 2009.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Heeren, secretaris, heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, geachte leden, vandaag ligt de rekening voor 2009 ter goedkeuring voor. De rekeningen van de vier paraparlementaire instellingen komen volgende week aan bod. Ik stel voor dat ik heel kort een toelichting geef bij deze rekening, maar uiteraard kunnen de leden ook alles terugvinden in het ingediende stuk.

De rekening is op 25 mei van dit jaar goedgekeurd door het Bureau, en we hebben ook opnieuw groen licht gekregen van het Rekenhof. Dat is alleszins mooi meegenomen. Wat voorligt, is de budgettaire afsluiting. In 2009 hebben we 99,93 miljoen euro ontvangen. We hebben dat geboekt. Het grootste deel ervan, 82,6 miljoen euro, is de dotatie uit de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De overige ontvangsten zijn goed voor 17,33 miljoen euro. Ze bestaan uit diverse zaken: het terugnemen van reserves, ter waarde van 4,87 miljoen euro; overgedragen winst van het vorige boekjaar, ter waarde van 9,46 miljoen euro; inkomsten uit beleggingen, ter waarde van 0,64 miljoen euro; inkomsten uit verkopen, meer bepaald van De Daktuin, en uit het verhuren van onze zalen, ter waarde van 1,11 miljoen euro. En dan zijn er nog de diverse terugbetalingen van voornamelijk andere assemblees. Dat gaat dan ook over heel het aspect van de uitredingsvergoeding.

De totale uitgaven aangerekend op de begroting 2009 bedroegen 93,48 miljoen euro. Ze zijn als volgt samengesteld: de aankoop van een voorraad vooral economaatsartikelen voor 0,27 miljoen euro, diensten en diverse goederen waaronder de renovatie en de herstellingen van dit gebouw, huurlasten en de schoonmaak voor 8,93 miljoen euro, de vergoedingen aan de leden en de salarissen van het politiek personeel en het personeel van het Algemeen Secretariaat voor 54,1 miljoen euro, andere bedrijfskosten onder meer de dotaties aan de politieke partijen, de paraparlementaire instellingen en de belastingen voor 17,68 miljoen euro. Er is een reserve van 9 miljoen euro waar we regelmatig een beroep op moeten doen. In de vorige plenaire vergadering hebben we het nog gehad over de bijdrage aan de pensioenkas en misschien moeten we er na 13 juni ook een beroep op doen wanneer er mensen uit dit parlement vertrekken. Er zijn investeringen voor 2,52 miljoen euro en de werkingskosten van elke commissie bedroegen 0,83 miljoen euro.

Dit resulteert, zonder rekening te houden met de overdrachten tussen de begrotingsjaren, in een positief saldo van 6.456.298,70 euro. Het resultaat uit overdrachten is negatief: 585.576,41 euro. Het budgettaire resultaat is dus positief en komt ongeveer neer op 5.870.722,29 euro.

Het Bureau van het Vlaams Parlement heeft hiervan 2 miljoen euro aangewend voor de financiering van de begroting 2010. Het saldo van 3,87 miljoen euro is toegevoegd aan de

onbestemde reserves van het Vlaams Parlement. In het Bureau is ook afgesproken dat in het kader van de volgende meerjarenbegroting, we extra middelen zullen nodig hebben om te anticiperen op ICT zodat iedereen in dit huis via de pc toegang zou kunnen krijgen tot sociale netwerken.

Het economisch resultaat van het Vlaams Parlement voor het boekjaar 2009 was negatief en bedroeg 0,6 miljoen euro. Het negatief resultaat is voornamelijk het gevolg van geboekte afschrijvingen en waardevermindering, onder andere van de gebouwen die worden gewaardeerd op basis van de ABEX-index die in 2009 negatief evolueerde.

Het parlementair stuk waarover u beschikt, geeft een heel gedetailleerde bespreking en ook de samenstelling van het economisch resultaat. Ik verwijs ernaar.

Het balanstotaal bedroeg op 31 december 2009 190,02 miljoen euro. Het was 1,62 miljoen euro minder dan in 2008. De balans- en de resultatenrekening zijn in bijlage opgenomen bij het parlementair stuk over de rekening van 2009.

Voorzitter, ik vraag aan deze plenaire vergadering om de rekening van het Vlaams Parlement goed te keuren. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de rekening van het Vlaams Parlement voor het begrotingsjaar 2009 eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

■

**VOORSTEL VAN DECREET van de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Sophie De Wit, de heren Jan Roegiers en Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heer Bart Martens en mevrouw Griet Smaers houdende de invordering van parkeerheffingen door parkeerbedrijven
– 573 (2009-2010) – Nr. 1**

Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Caluwé bij motie van orde een voorstel gedaan tot het verlenen van voorrang in commissie van het voorstel van decreet van de heer Caluwé, mevrouw De Wit, de heren Roegiers en de Kort, mevrouw Jans, de heer Martens en mevrouw Smaers houdende de invordering van parkeerheffingen door parkeerbedrijven.

Vraagt er iemand het woord? (*Neen*)

Is het parlement het eens met dat voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

Het incident is gesloten.

■

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Watteeuw bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, er is iets wat mij in verwarring brengt. In de agenda die ik heb gekregen, staan een aantal moties naar aanleiding van mijn interpellatie, onder meer van een aantal meerderheidspartijen. Ik zie daar vijf mensen vermeld staan. Maar bij de stukken die wij kregen, staan andere mensen vermeld. Is dat een andere tekst? Of is daar iets misgelopen? Ik heb dat al vorige week gezien. Vorige week donderdag stonden er op de website maar vijf mensen vermeld. Pas vrijdag werd dat gewijzigd. Ik dacht dat dat niet kon. Kunt u mij daarover opheldering geven? Wat is er gebeurd?

De voorzitter: Ik heb daarnet de heer Van Malderen bij mij gehad. Ik had het ook gezien. Ik ging melden dat inderdaad de uitgedeelde stukken qua inhoud correct zijn, maar men heeft blijkbaar bij het drukken op de agenda twee namen vergeten te drukken. Het is een technisch mankementje. Het heeft niets met inhoud te maken. We zullen straks de namen van de heer Van Malderen en mevrouw Turan toevoegen.

Het incident is gesloten.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Filip Watteeuw en mevrouw Elisabeth Meuleman tot besluit van de op 27 mei 2010 door de heer Filip Watteeuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de problematische intrede van jonge afgestudeerden op de arbeidsmarkt en de dalende werkzaamheidsgraad van jongeren
– 567 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

- 99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 6 leden hebben ja geantwoord;
- 91 leden hebben neen geantwoord;
- 2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, ik heb een stemafpraak, ook voor de volgende stemmingen, met de heer Hendrickx.

De heer Filip Anthuenis: Ik heb een stemafpraak met de heer De Meyer. Ik zie dat ik eigenlijk tegen had moeten stemmen. Ik heb dat ondertussen gedaan. Als ik mij bij de volgende stemmingen onthoud, is dat door het feit dat ik een stemafpraak heb met de heer De Meyer.

De heer Marino Keulen: Ik heb nog steeds een stemafpraak met mevrouw Lies Jans.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Homans.

De heer Bart Tommelein: Ik heb voor deze en volgende stemmingen een stemafpraak met mevrouw Poleyn.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Ivan Sabbe tot besluit van de op 27 mei 2010 door de heer Filip Watteuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de problematische intrede van jonge afgestudeerden op de arbeidsmarkt en de dalende werkzaamheidsgraad van jongeren
– 564 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
61 leden hebben neen geantwoord;
17 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Matthias Diependaele, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen, mevrouw Helga Stevens, de heer Jan Laurys, mevrouw Güler Turan en de heer Robrecht Bothuyne tot besluit van de op 27 mei 2010 door de heer Filip Watteuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de problematische intrede van jonge afgestudeerden op de arbeidsmarkt en de dalende werkzaamheidsgraad van jongeren
– 568 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
56 leden hebben ja geantwoord;
44 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Peter Reekmans en Lode Vereeck, mevrouw Patricia De Waele en de heer Boudewijn Bouckaert tot besluit van het op 9 juni 2010 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de leef- en werkomstandigheden in de jeugdinstellingen en het beleid inzake bijzondere jeugdzorg – 575 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
18 leden hebben ja geantwoord;
63 leden hebben neen geantwoord;
19 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Marijke Dillen en Gerda Van Steenberge en de heren Felix Strackx en Erik Tack tot besluit van het op 9 juni 2010 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de leef- en werkomstandigheden in de jeugdinstellingen en het beleid inzake bijzondere jeugdzorg – 576 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
18 leden hebben ja geantwoord;
62 leden hebben neen geantwoord;
19 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 16 juni 2010 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19.25 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Geert Bourgeois, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Hilde Crevits, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Ingrid Lieten, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, An Michiels, Fientje Moerman, Philippe Muylers, Dirk Peeters, Kris Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Pascal Smet, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Freya Van den Bossche, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jo Vandeurzen, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel.

Afwezig met kennisgeving

Frank Creyelman, Liesbeth Homans, Lydia Peeters, Stefaan Sintobin: ambtsverplichtingen;

Robrecht Bothuyne: familieverplichtingen;

Lies Jans, Vera Jans, Sabine Poleyn, Christian Van Eyken, Linda Vissers: gezondheidsredenen.

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Filip Watteuw

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen,

Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, An Michiels, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Peter Reekmans, Mieke Vogels

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Jan Durnez, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Vera Van der Borgh, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

NEEN-stemmen:

Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Lukas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Filip Watteuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, An Michiels, Jan Penris, Peter Reekmans, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Mieke Vogels, Wim Wienen

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine

Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, An Michiels, Dirk Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borgh, Lukas Van Der Taelen, Joris Van Hauthem, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, An Michiels, Jan Penris, Ivan Sabbe, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Lukas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, An Michiels, Jan Penris, Ivan Sabbe, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borcht, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten

■